

ผลงานลำดับที่ 2

ยุทธศาสตร์การพัฒนาสุขภาพสัตว์ในพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม
กรณีศึกษาของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี

โดย

นางมยุรี ประทุมแก้ว

เอกสารประกอบการขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
ตำแหน่งเลขที่ 1718 ส่วนยุทธศาสตร์และสารสนเทศการปศุสัตว์
สำนักงานปศุสัตว์เขต 1

คำนำ

การศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาสุขภาพสัตว์ในพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมกรณีศึกษาของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบวิธีการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพสัตว์ในระดับพื้นที่ที่มีความยุ่งยากและมีข้อจำกัดศึกษารูปแบบหรือวิธีการบริหารจัดการที่พบนำไปขยายผลต่อยอดในการพัฒนางานด้านสุขภาพสัตว์พื้นที่ปศุสัตว์อื่น ๆ การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษามุ่งเน้นศึกษาสรุปบทเรียนถอดบทเรียนโดยอาศัยข้อมูลด้านการบริหารจัดการควบคุมป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมและข้อมูลการสมัครขอรับรางวัลบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมของสำนักงานปศุสัตว์เขต 1 ประจำปี 2567 ประเภทรายางวัลสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effectiveness of People Participation) ศึกษากระบวนการและคู่มือการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องเพื่อนำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ที่มีความยุ่งยากและมีข้อจำกัดเพื่อให้อัตราการเกิดโรคระบาดสัตว์ลดลง อีกทั้งยังช่วยลดค่าใช้จ่ายภาคครัวเรือนของเกษตรกรในพื้นที่ปศุสัตว์เขต 1

ผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลการศึกษาในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานด้านสุขภาพสัตว์ หรือผู้รับผิดชอบโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ตลอดจนผู้สนใจนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานในพื้นที่เพื่อให้เกิดความเหมาะสม เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และเกิดประโยชน์อย่างสูงสุดในการปฏิบัติงานต่อไป

มยุรี ประทุมแก้ว

ธันวาคม 2568

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(ก)
สารบัญ	(ข)
สารบัญตาราง	(ค)
สารบัญภาพ	(ง)
แบบการเสนอผลงาน (ระดับชำนาญการและระดับชำนาญการพิเศษ)	1
ส่วนที่ 1 ข้อมูล/ตำแหน่ง	1
ส่วนที่ 2 ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน	5
1. ชื่อเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาสุขภาพสัตว์ในพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม กรณีศึกษาของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี	5
2. ระยะเวลาดำเนินการ	5
3. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน	5
4. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน	38
5. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)	48
6. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ	50
7. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ	63
8. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ	63
9. ข้อเสนอแนะ	64
10. การเผยแพร่ผลงาน	66
รายการเอกสารอ้างอิง	68
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	70
ภาคผนวก ข	72
ภาคผนวก ค	99

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงการกำหนดกลยุทธ์และตัวชี้วัดตามมุมมอง Balanced Score Card	56

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 ระบบราชการ 4.0	15
ภาพที่ 2 การพัฒนาภาครัฐและการส่งเสริมศักยภาพภาคประชาชน เพื่อการบรรลุเป้าหมายการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม	23
ภาพที่ 3 วงจร PDCA กับการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	26
ภาพที่ 4 สถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าจังหวัดนนทบุรีเปรียบเทียบกับประเทศไทย	42
ภาพที่ 5 สถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าจังหวัดเพชรบุรีเปรียบเทียบกับประเทศไทย	44
ภาพที่ 6 แสดงการเผยแพร่ผลงานบนเว็บไซต์	66

แบบการเสนอผลงาน (ระดับชำนาญการและชำนาญการพิเศษ)

.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูล/ตำแหน่ง

ชื่อผู้ขอประเมิน นางมยุรี ประทุมแก้ว

ตำแหน่งปัจจุบัน นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งปัจจุบัน

1) หน้าที่ความรับผิดชอบโดยสรุป (Job Summary)

ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และความชำนาญในงานสูงมากในด้านวิเคราะห์นโยบายและแผน เพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ และงบประมาณด้านการพัฒนาการปศุสัตว์ รวมทั้งจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการพัฒนาปศุสัตว์ในพื้นที่รับผิดชอบ ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ไขปัญหาที่ยากมาก เพื่อให้การดำเนินงานของสำนักงานปศุสัตว์เขต มีประสิทธิภาพและสนับสนุนภารกิจของกรมปศุสัตว์ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและแผนยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

2) หน้าที่ความรับผิดชอบหลัก

ก. ด้านการปฏิบัติการ

1) ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ และงบประมาณด้านการพัฒนาการปศุสัตว์ เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงสอดคล้องกับนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ และภารกิจของกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และศักยภาพการปศุสัตว์ในพื้นที่รับผิดชอบ

2) ศึกษา วิเคราะห์ เกี่ยวกับระบบบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจด้านปศุสัตว์ (Zoning) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตปศุสัตว์ ต้นทุนการผลิต และการตลาดปศุสัตว์ที่เหมาะสมในพื้นที่รับผิดชอบ

3) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ระบบการผลิตสินค้ารายชนิดสัตว์ รวมทั้งต้นทุนการผลิตสินค้ารายชนิดสัตว์ รวมทั้งต้นทุนการผลิต การตลาดในพื้นที่รับผิดชอบ และจัดทำแผนการขับเคลื่อนโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์รายชนิดสัตว์ของหน่วยงานให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์รายชนิดสัตว์ของกรมปศุสัตว์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาการผลิตสินค้าปศุสัตว์อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด

4) จัดทำและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติทางด้านปศุสัตว์ และประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศการปศุสัตว์ในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อให้มีข้อมูลเชิงสถิติที่ถูกต้องครบถ้วน และสามารถนำไปใช้อ้างอิงในการพัฒนาการผลิตสินค้าปศุสัตว์และการดำเนินงานต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ และตรงตามเวลาที่กำหนด

5) ศึกษา วิเคราะห์ เกี่ยวกับการบริหารจัดการภัยพิบัติด้านปศุสัตว์ในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยด้านปศุสัตว์ และฟื้นฟูเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ

6) วิเคราะห์ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับนโยบายและแผนเพื่อปรับปรุงแผนงานให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น และเป็นแนวทางพัฒนาปรับปรุงการกำหนดนโยบายและแผนงานในครั้งต่อไป รวมทั้ง ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงาน โครงการและงบประมาณ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของกรมปศุสัตว์ และหน่วยงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

7) วางแผนการจัดทำเอกสาร รายงานสรุปผลการดำเนินงานด้านยุทธศาสตร์และสารสนเทศการปศุสัตว์ของหน่วยงานเพื่อเป็นข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้บริหารในการตัดสินใจและประกอบการดำเนินงานต่าง ๆ ของกรมปศุสัตว์

8) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย เพื่อสนับสนุนให้หน่วยงานในสังกัดและกรมปศุสัตว์ในภาพรวมประสบความสำเร็จตามแผนงานและเป้าหมายที่กำหนดไว้

ข. ด้านการวางแผน

1) วางแผนหรือร่วมดำเนินการวางแผนยุทธศาสตร์ แผนงานโครงการด้านการพัฒนาการปศุสัตว์ บูรณาการแผนงาน/โครงการระดับเขตและระดับจังหวัดด้านการพัฒนาการปศุสัตว์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกรมปศุสัตว์แก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน และติดตามประเมินผลเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ที่กำหนด

ค. ด้านการประสานงาน

1) ประสานงานภายในหน่วยงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนในการบูรณาการงานตามยุทธศาสตร์ของกรมปศุสัตว์ และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ด้านการพัฒนาปศุสัตว์ในการปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้เกิดความร่วมมือและผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้

2) ชี้แจงให้ข้อคิดเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการหรือคณะทำงานต่าง ๆ เกี่ยวกับนโยบายยุทธศาสตร์ด้านการปศุสัตว์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อให้เกิดประโยชน์และความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกันด้านการปศุสัตว์

ง. ด้านการบริการ

1) ให้คำแนะนำ ตอบปัญหา และชี้แจงในเรื่องเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาปศุสัตว์และระบบสารสนเทศการปศุสัตว์ หรืออำนวยความสะดวกหรือถ่ายทอดความรู้แก่หน่วยราชการ เอกชน เกษตรกร หรือประชาชนทั่วไป เพื่อให้ผู้ที่สนใจได้ทราบข้อมูล ความรู้ต่าง ๆ และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2) ให้คำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ องค์กรเกษตรกร หรือภาคเอกชน เกี่ยวกับหลักเกณฑ์พื้นฐานหรือเทคนิควิธีการบริหารหรือการพัฒนาทรัพยากรบุคคล เพื่อให้ระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลด้านปศุสัตว์ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น

3) เผยแพร่และประชาสัมพันธ์แผนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาปศุสัตว์และกำหนดแนวทางการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศการปศุสัตว์ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องและเป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาการปศุสัตว์

4) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์และผลิตสื่อเกี่ยวกับการพัฒนาการปศุสัตว์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อสนับสนุนให้หน่วยงานและกรมปศุสัตว์บรรลุภารกิจที่กำหนดไว้

ตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ ตำแหน่งเลขที่ 1718

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง

ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และความชำนาญในงานสูงมากในด้านวิเคราะห์นโยบายและแผน เพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ และงบประมาณด้านการพัฒนาการปศุสัตว์ รวมทั้งจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการพัฒนาปศุสัตว์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ ปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ไขปัญหาที่ยากมาก เพื่อให้การดำเนินงานของสำนักงานปศุสัตว์เขต มีประสิทธิภาพ และสนับสนุนภารกิจของกรมปศุสัตว์ให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและแผนยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ก. ด้านการปฏิบัติการ

1) ศึกษา วิเคราะห์ จัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ และงบประมาณด้านการพัฒนาการปศุสัตว์ เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงสอดคล้องกับนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ และภารกิจของกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และศักยภาพการปศุสัตว์ในพื้นที่รับผิดชอบ

2) ศึกษา วิเคราะห์ เกี่ยวกับระบบบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจด้านปศุสัตว์ (Zoning) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตปศุสัตว์ ต้นทุนการผลิต และการตลาดปศุสัตว์ที่เหมาะสมในพื้นที่รับผิดชอบ

3) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ระบบการผลิตสินค้ารายชนิดสัตว์ รวมทั้งต้นทุนการผลิตสินค้ารายชนิดสัตว์ รวมทั้งต้นทุนการผลิต การตลาดในพื้นที่รับผิดชอบ และจัดทำแผนการขับเคลื่อนโครงการภายใต้ยุทธศาสตร์รายชนิดสัตว์ของหน่วยงานให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์รายชนิดสัตว์ของกรมปศุสัตว์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาการผลิตสินค้าปศุสัตว์อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนด

4) จัดทำและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติทางด้านปศุสัตว์ และประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศการปศุสัตว์ในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อให้มีข้อมูลเชิงสถิติที่ถูกต้องครบถ้วน และสามารถนำไปใช้อ้างอิงในการพัฒนาการผลิตสินค้าปศุสัตว์และการดำเนินงานต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพและตรงตามเวลาที่กำหนด

5) ศึกษาวิเคราะห์ เกี่ยวกับการบริหารจัดการภัยพิบัติด้านปศุสัตว์ในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยด้านปศุสัตว์ และฟื้นฟูเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ

6) วิเคราะห์ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับนโยบายและแผนเพื่อปรับปรุงแผนงานให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น และเป็นแนวทางพัฒนาปรับปรุงการกำหนดนโยบายและแผนงานในครั้งต่อไป รวมทั้งติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงาน โครงการและงบประมาณ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของกรมปศุสัตว์ และหน่วยงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

7) วางแผนการจัดทำเอกสาร รายงานสรุปผลการดำเนินงานด้านยุทธศาสตร์และสารสนเทศการปศุสัตว์ของหน่วยงานเพื่อเป็นข้อมูลที่ต้องแก่ผู้บริหารในการตัดสินใจและประกอบการดำเนินงานต่าง ๆ ของกรมปศุสัตว์

8) ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย เพื่อสนับสนุนให้หน่วยงานในสังกัดและกรมปศุสัตว์ในภาพรวมประสบความสำเร็จตามแผนงานและเป้าหมายที่กำหนดไว้

ข. ด้านการวางแผน

1) วางแผนหรือร่วมดำเนินการวางแผนยุทธศาสตร์ แผนงานโครงการด้านการพัฒนาการปศุสัตว์ บูรณาการแผนงาน/โครงการระดับเขตและระดับจังหวัดด้านการพัฒนาการปศุสัตว์ของกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ และกรมปศุสัตว์แก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน และติดตามประเมินผลเพื่อให้เป็นไปตาม เป้าหมายผลสัมฤทธิ์ที่กำหนด

ค. ด้านการประสานงาน

1) ประสานงานภายในหน่วยงาน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนในการ บูรณาการงานตามยุทธศาสตร์ของกรมปศุสัตว์ และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ด้านการพัฒนาปศุสัตว์ใน การปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้เกิดความร่วมมือและผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้

2) ชี้แจงให้ข้อคิดเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการหรือคณะทำงานต่าง ๆ เกี่ยวกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ด้านการปศุสัตว์ในเขตพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อให้เกิดประโยชน์และความร่วมมือในการดำเนินงาน ร่วมกันด้านการปศุสัตว์

ง. ด้านการบริการ

1) ให้คำแนะนำ ตอบปัญหา และชี้แจงในเรื่องเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การพัฒนาปศุสัตว์ และ ระบบสารสนเทศการปศุสัตว์ หรืออำนวยความสะดวกหรือถ่ายทอดความรู้แก่หน่วยราชการ เอกชน เกษตรกร หรือประชาชนทั่วไป เพื่อให้ผู้ที่สนใจได้ทราบข้อมูล ความรู้ต่าง ๆ และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ สูงสุด

2) ให้คำแนะนำแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ องค์กรเกษตรกร หรือภาคเอกชน เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ พื้นฐานหรือเทคนิควิธีการบริหารหรือการพัฒนาทรัพยากรบุคคล เพื่อให้ระบบการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้านปศุสัตว์ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรมมากยิ่งขึ้น

3) เผยแพร่และประชาสัมพันธ์แผนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาปศุสัตว์ และกำหนด แนวทางการประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศการปศุสัตว์ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องและเป็นข้อมูล สำหรับการพัฒนาด้านปศุสัตว์

4) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์และผลิตสื่อเกี่ยวกับการพัฒนาการปศุสัตว์ในพื้นที่ รับผิดชอบเพื่อสนับสนุนให้หน่วยงานและกรมปศุสัตว์บรรลุภารกิจที่กำหนดไว้

ส่วนที่ 2 ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน

1. เรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาสุขภาพสัตว์ในพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม

กรณีศึกษาของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี

2. ระยะเวลาดำเนินการ ตุลาคม 2567 - เมษายน 2568

3. ความรู้ ความชำนาญ หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

ใช้ความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานดำเนินการศึกษาเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาสุขภาพสัตว์ในพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมกรณีศึกษาสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรีด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม โดยต้องใช้ความรู้ดังต่อไปนี้

- 3.1 พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535
- 3.2 พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557
- 3.3 พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558
- 3.4 หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546
- 3.5 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)
- 3.6 ยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ (พ.ศ. 2566-2570)
- 3.7 เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 4.0 (PMQA)
- 3.8 แนวทางการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม
- 3.9 การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการทำงานโดยใช้แนวคิด PDCA
- 3.10 แนวคิดการพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent)
- 3.11 การจัดทำแผนยุทธศาสตร์
- 3.12 โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒนวรขัตติยราชนารี

โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535

สรุปสาระสำคัญ ได้ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์

เพื่อควบคุมและป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ซึ่งเป็นโรคร้ายแรงที่เป็นอันตรายต่อคนและสัตว์

โดยกรมปศุสัตว์มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการ

ขอบเขต

ใช้บังคับกับสุนัขและสัตว์อื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง ผู้ที่มีหน้าที่ปฏิบัติตาม คือ เจ้าของสัตว์ หรือผู้ครอบครองสัตว์

ข้อกำหนดหลักที่สำคัญ

1. การฉีดวัคซีน (มาตรา 5)

สุนัขต้องได้รับการฉีดครั้งแรกเมื่ออายุ 2-4 เดือน และฉีดวัคซีนครั้งต่อไปตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบรับรองการฉีดวัคซีน ส่วนสัตว์ควบคุมอื่นให้ได้รับการฉีดโดย เจ้าของต้องเสียค่าธรรมเนียม และถ้าเรียกสัตวแพทย์ไปฉีดที่บ้านต้องเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มตามประกาศกำหนด

2. เครื่องหมายประจำตัวและใบรับรองการฉีดวัคซีน (มาตรา 6-7)

สัตว์ที่ได้รับวัคซีนจะได้รับเครื่องหมายประจำตัวและใบรับรองการฉีดวัคซีนหลังฉีดวัคซีน ถ้าสูญหายหรือชำรุดต้องขอเครื่องหมายประจำตัวและใบรับรองการฉีดวัคซีนใหม่ภายใน 15 วัน และต้องติดเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ให้เห็นชัดเจน

3. สัตว์ในที่สาธารณะ (มาตรา 9, 15)

สัตว์ไม่มีเครื่องหมายประจำตัวสัตว์หรือมีแต่เป็นเครื่องหมายประจำตัวสัตว์ปลอมพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการจับกักขัง กรณีไม่มีเจ้าของมารับภายใน 5 วัน พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสามารถทำลายได้ กรณีสัตวแพทย์พบสัตว์มีอาการของโรคพิษสุนัขบ้าสามารถทำลายได้ทันที

4. อำนาจสัตวแพทย์ (มาตรา 10-11)

สามารถเข้าตรวจบ้าน โรงเรือนหรือสถานที่เฉพาะกลางวัน ตรวจพบว่าสัตว์ยังไม่ได้รับการฉีดวัคซีนให้ฉีดวัคซีนให้แก่สัตว์ได้เจ้าของเสียค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่าและนำหัวสัตว์ที่สงสัยไปตรวจชันสูตรส่งทำลายซากสัตว์ที่ตายด้วยโรคพิษสุนัขบ้า เจ้าของต้องแจ้งเมื่อพบอาการภายใน 24 ชั่วโมง

5. สัตว์ถูกกัด (มาตรา 12-14)

กรณีสัตว์ควบคุมถูกสัตว์อื่นสงสัยว่าเป็นโรคพิษสุนัขบ้าเจ้าของต้องแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานท้องถิ่นภายใน 24 ชั่วโมง เพื่อให้สัตว์ควบคุมได้รับการฉีดวัคซีน เจ้าของสัตว์เฝ้าสังเกตอาการสัตว์ที่ถูกกัดไม่น้อยกว่า 6 เดือน

6. อำนาจอธิบดีกรมปศุสัตว์ (มาตรา 17)

อำนาจหน้าที่ป้องกันการเกิดและการแพร่โรคพิษสุนัขบ้าโดยให้เจ้าของสัตว์ควบคุมนำสัตว์ควบคุมไปรับการฉีดวัคซีนจากสัตวแพทย์หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากสัตวแพทย์ตามวัน เวลา สถานที่ฉีดวัคซีนที่สัตวแพทย์กำหนดให้สัตวแพทย์หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากสัตวแพทย์ไปฉีดวัคซีนถึงบ้านเจ้าของสัตว์ได้

3.2 พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557

สรุปสาระสำคัญ ได้ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในการป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ เพื่อให้สัตว์ได้รับการคุ้มครองตามธรรมชาติของสัตว์อย่างเหมาะสม

ขอบเขต ใช้บังคับกับการกระทำทารุณกรรมกับสัตว์ที่เลี้ยงไว้เป็นสัตว์บ้านสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้งานสัตว์เลี้ยง เพื่อใช้เป็นพาหนะสัตว์เลี้ยง เพื่อใช้เป็นเพื่อนสัตว์เลี้ยง เพื่อใช้เป็นอาหารสัตว์เลี้ยง เพื่อใช้ในการแสดงหรือสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้ในการอื่นใด ทั้งนี้ไม่ว่าจะมีเจ้าของหรือไม่ก็ตามและรวมถึงสัตว์ที่อาศัยอยู่ใน

ธรรมชาติตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดไม่หมายความรวมถึงสัตว์ป่าตามกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าและสัตว์น้ำตามกฎหมายว่าด้วยการประมง

องค์กรจัดสวัสดิภาพสัตว์ (มาตรา 11-13)

คณะบุคคลหรือนิติบุคคลใดมีวัตถุประสงค์หรือดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการทารุณกรรมหรือการจัดสวัสดิภาพสัตว์ และไม่มีวัตถุประสงค์ทางการเมืองหรือแสวงหากำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน มีสิทธิขึ้นทะเบียนเป็นองค์กรจัดสวัสดิภาพสัตว์ต่อนายทะเบียน หากปรากฏว่าองค์กรจัดสวัสดิภาพสัตว์ดำเนินกิจกรรมโดยฝ่าฝืนกฎหมายหรือมีวัตถุประสงค์ในทางการเมืองหรือแสวงหากำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกันกระทำการขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนให้นายทะเบียนมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือและกำหนดระยะเวลาะงับการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวหากไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในระยะเวลาที่กำหนดให้นายทะเบียนมีอำนาจเพิกถอนการขึ้นทะเบียนขององค์กรจัดสวัสดิภาพสัตว์นั้นได้

สถานสงเคราะห์สัตว์ (มาตรา 14-16)

กำหนดให้ผู้ซึ่งจัดตั้งสถานสงเคราะห์สัตว์ที่ดำเนินกิจกรรมในลักษณะที่ไม่มีวัตถุประสงค์ในทางการเมืองหรือไม่แสวงหากำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน มีสิทธิขอขึ้นทะเบียนเป็นสถานสงเคราะห์สัตว์ต่อนายทะเบียนได้และเมื่อได้มีการขึ้นทะเบียนแล้วอาจได้รับการสนับสนุนจากกรมปศุสัตว์หรือหน่วยงานอื่นของรัฐในเรื่องความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการทารุณกรรมหรือการจัดสวัสดิภาพสัตว์ การควบคุมปริมาณสัตว์และการป้องกันโรคระบาดสัตว์ภายในสถานสงเคราะห์สัตว์ หากปรากฏภายหลังว่าสถานสงเคราะห์สัตว์ใดที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองหรือแสวงหากำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกันกระทำการอันเป็นการทารุณกรรมสัตว์หรือไม่จัดสวัสดิภาพสัตว์ให้เหมาะสมให้นายทะเบียนมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือ กำหนดระยะเวลาให้สถานสงเคราะห์สัตว์ปฏิบัติให้ถูกต้อง และหากปรากฏว่ายังคงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งภายในระยะเวลาที่กำหนดให้นายทะเบียนมีอำนาจเพิกถอนการขึ้นทะเบียนของสถานสงเคราะห์สัตว์นั้นได้

การป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ (มาตรา 19 ถึงมาตรา 20)

ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอันเป็นการทารุณกรรมสัตว์โดยไม่มีเหตุอันสมควร แต่หากเป็นการกระทำดังต่อไปนี้ กฎหมายไม่ถือว่าเป็นการทารุณกรรมสัตว์โดยไม่มีเหตุอันสมควร

- การฆ่าสัตว์เพื่อใช้เป็นอาหาร ทั้งนี้ เฉพาะสัตว์เลี้ยงเพื่อใช้เป็นอาหาร
- การฆ่าสัตว์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการฆ่าสัตว์และจำหน่ายเนื้อสัตว์
- การฆ่าสัตว์เพื่อควบคุมโรคระบาดตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์
- การฆ่าสัตว์ในกรณีที่สัตว์แพทย์เห็นว่าสัตว์ป่วย พิการ หรือบาดเจ็บและไม่สามารถ

เยียวยาหรือรักษาให้มีชีวิตอยู่รอดได้โดยปราศจากความทุกข์ทรมาน

- การฆ่าสัตว์ตามพิธีกรรมหรือความเชื่อทางศาสนา
- การฆ่าสัตว์ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อป้องกันอันตรายแก่ชีวิตหรือร่างกายของมนุษย์

หรือสัตว์อื่น

- การกระทำใด ๆ ต่อร่างกายสัตว์ซึ่งเข้าลักษณะของการประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์

- การตัด หู หาง ขน เขา หรืองา โดยมีเหตุอันสมควรและไม่เป็นอันตรายต่อสัตว์หรือการดำรงชีวิตของสัตว์
- การกระทำอื่นใดที่มีกฎหมายกำหนดให้สามารถกระทำได้เป็นการเฉพาะ
- การกระทำอื่นใดที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

การจัดสวัสดิภาพสัตว์ (มาตรา 22-24)

1. เจ้าของสัตว์ต้องดำเนินการจัดสวัสดิภาพสัตว์ให้แก่สัตว์ของตนให้เหมาะสมตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรี ประกาศ กำหนด
2. ห้ามมิให้เจ้าของสัตว์ปล่อย ละทิ้ง หรือกระทำการใด ๆ ให้สัตว์พ้นจากการดูแลของตนโดยไม่มีเหตุอันสมควรซึ่งการกระทำดังกล่าวไม่รวมถึงการโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองให้แก่ผู้ซึ่งจะนำสัตว์ไปดูแลแทน
3. กำหนดเกี่ยวกับการขนส่งสัตว์ หรือการนำสัตว์ไปใช้งานหรือใช้ในการแสดงเจ้าของสัตว์ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต้องจัดสวัสดิภาพสัตว์ให้เหมาะสม ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรี ประกาศกำหนด

3.3 พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558

สรุปสาระสำคัญ ได้ดังต่อไปนี้

“โรคติดต่อ” หมายความว่า โรคที่เกิดจากเชื้อโรคหรือพิษของโรคซึ่งสามารถแพร่โดยตรงหรือทางอ้อมมาสู่คน

“โรคติดต่ออันตราย” หมายความว่า โรคติดต่อที่มีความรุนแรงสูงและสามารถแพร่ไปสู่ผู้อื่นได้อย่างรวดเร็ว

“โรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง” หมายความว่า โรคติดต่อที่ต้องมีการติดตามตรวจสอบหรือจัดเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง

“โรคระบาด” หมายความว่า โรคติดต่อหรือโรคที่ยังไม่ทราบสาเหตุของการเกิดโรคแน่ชัดซึ่งอาจแพร่ไปสู่ผู้อื่นได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวางหรือมีภาวะของการเกิดโรคมกคผิดปกติกว่าที่เคยเป็นมา

การเฝ้าระวังโรคติดต่อ

กรณีที่มีโรคติดต่ออันตราย โรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวังหรือโรคระบาดตามนิยามกฎหมายเกิดขึ้นให้บุคคลดังต่อไปนี้แจ้งต่อเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ

- เจ้าบ้านหรือผู้ควบคุมดูแลบ้านหรือแพทย์ผู้ทำการรักษาพยาบาลในกรณีที่พบผู้ที่เป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดตอดังกล่าวเกิดขึ้นในบ้าน
- ผู้รับผิดชอบในสถานพยาบาล กรณีที่พบผู้ที่เป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดตอดังกล่าวเกิดขึ้นในสถานพยาบาล
- ผู้ทำการชันสูตรหรือผู้รับผิดชอบในสถานที่ที่ได้มีการชันสูตร ในกรณีที่ได้มีการชันสูตรทางการแพทย์หรือทางสัตวแพทย์ตรวจพบว่าอาจมีเชื้ออันเป็นเหตุของโรคติดตอดังกล่าว

- เจ้าของหรือผู้ควบคุมสถานประกอบการหรือสถานที่อื่นใดในกรณีที่พบผู้ที่เป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดต่อดังกล่าวเกิดขึ้นในสถานที่นั้น

การป้องกันและการควบคุมโรคติดต่อ

เมื่อเกิดโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดหรือมีเหตุสงสัยว่าได้เกิดโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดในเขตพื้นที่ใดให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่นั้น ดำเนินการดังต่อไปนี้

- ให้ผู้ที่เป็นหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดหรือผู้ที่เป็นผู้สัมผัสโรคหรือพาหะมารับการตรวจหรือรักษาหรือรับการชันสูตรทางการแพทย์และเพื่อความปลอดภัยอาจดำเนินการโดยการแยกกักกันกันหรือคุมไว้สังเกต ณ สถานที่ซึ่งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อกำหนดจนกว่าจะได้รับการตรวจและชันสูตรทางการแพทย์ว่าพ้นระยะติดต่อของโรคหรือสิ้นสุดเหตุอันสงสัย

- ให้ผู้ที่มีความเสี่ยงที่จะติดโรคได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคตามวัน เวลา สถานที่ซึ่งเจ้าพนักงานโรคติดต่อกำหนดเพื่อมิให้โรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดแพร่ออกไป

- ให้นำศพหรือซากสัตว์ซึ่งตายหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าตายด้วยโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดไปรับการตรวจหรือจัดการทางแพทย์

- ให้เจ้าของผู้ครอบครองหรือผู้พักอาศัยในบ้าน โรงเรือน สถานที่ หรือพาหนะที่โรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดเกิดขึ้นกำจัดความติดโรคหรือทำลายสิ่งใด ๆ ที่มีเชื้อโรคติดต่อหรือมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีเชื้อโรคติดต่อหรือแก้ไขปรับปรุงการสุขาภิบาลให้ถูกสุขลักษณะเพื่อการควบคุมและป้องกันการแพร่โรค

- เข้าไปในบ้าน โรงเรือน สถานที่ หรือพาหนะที่มีหรือสงสัยว่ามีโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดเกิดขึ้นเพื่อเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมมิให้มีการแพร่ของโรค

3.4 หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 วัตถุประสงค์ เพื่อให้เกิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีสอดคล้องกับการปฏิรูประบบราชการ สรุปลักษณะสำคัญ ได้ดังต่อไปนี้

มาตรา 6 การบริหารบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ การบริหารราชการ เพื่อบรรลุเป้าหมาย เกิดประโยชน์สุขของประชาชน มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า ลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น ปรับปรุงภารกิจให้ทันต่อสถานการณ์ ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกได้รับการตอบสนองความต้องการมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

มาตรา 7 การปฏิบัติราชการเป้าหมายเพื่อให้เกิดความผาสุก ความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน ความสงบปลอดภัยของสังคมส่วนรวม มุ่งประโยชน์สูงสุดของประเทศ

มาตรา 8 การบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ต้องยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางที่จะได้รับการบริการจากรัฐ มีแนวทางการบริหารราชการ ดังนี้

1) การกำหนดภารกิจของรัฐและส่วนราชการต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐและนโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา

2) การปฏิบัติภารกิจของส่วนราชการต้องซื่อสัตย์สุจริตตรวจสอบได้เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนทั้งในระดับประเทศและท้องถิ่น

3) ส่วนราชการต้องจัดให้มีการศึกษาวิเคราะห์ผลดีผลเสียให้ครบถ้วนทุกด้าน กำหนดขั้นตอนการดำเนินการที่โปร่งใส มีกลไกตรวจสอบในแต่ละขั้นตอน ภารกิจใดจะมีผลกระทบต่อประชาชน ต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชนหรือชี้แจงทำความเข้าใจเพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงประโยชน์ที่ส่วนรวมจะได้รับ

4) ข้าราชการรับฟังความคิดเห็นและความพึงพอใจของสังคมโดยรวมและประชาชน ผู้รับบริการเพื่อปรับปรุงหรือเสนอแนะต่อผู้บังคับบัญชาเพื่อให้มีการปรับปรุงวิธีปฏิบัติราชการให้เหมาะสม

5) กรณีที่เกิดปัญหาอุปสรรคจากการดำเนินการให้ส่วนราชการดำเนินการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคนั้นโดยเร็ว กรณีที่มีปัญหาเกิดจากส่วนราชการอื่น หรือระเบียบข้อบังคับที่ออกโดยส่วนราชการอื่น ให้ส่วนราชการแจ้งให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อปรับปรุงโดยเร็วต่อไป

3.5 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)

สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2561) ได้จัดทำแผนการพัฒนาประเทศกำหนดกรอบและแนวทางการพัฒนาให้หน่วยงานของรัฐทุกภาคส่วนต้องปฏิบัติตามเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

เป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ คือ ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เน้นการบริหารจัดการสถานะแวดล้อมของประเทศให้มีความมั่นคง ปลอดภัย เอกราช อธิปไตย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติ สังคม ชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาคน เครื่องมือ เทคโนโลยีและระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ให้มีความพร้อมสามารถรับมือกับภัยคุกคามภัยพิบัติได้ทุกรูปแบบและทุกระดับความรุนแรง ควบคู่ไปกับการป้องกันแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบันและที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตใช้กลไกการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการทั้งกับส่วนราชการ ภาคเอกชน ประชาสังคม และองค์กรที่ไม่ใช่รัฐรวมถึงประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศทั่วโลกบนพื้นฐานของหลักธรรมาภิบาลเพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านอื่น ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ตามทิศทางและเป้าหมายที่กำหนด ประกอบด้วยประเด็นยุทธศาสตร์ 5 ประเด็น ได้แก่

- 1) รักษาความสงบภายในประเทศ
- 2) การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง
- 3) การพัฒนาศักยภาพของประเทศไทยให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ
- 4) บูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ
- 5) การพัฒนากลไกการบริหารจัดการจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

2. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

เป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติบนพื้นฐานแนวคิด 3 ประการ ได้แก่

ประการที่ 1 “ต่อยอดอดีต” มองกลับไปที่รากเหง้าทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณีวิถีชีวิต จุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่

ประการที่ 2 “ปรับปรุงปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคตผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและดิจิทัล การปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต

ประการที่ 3 “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการพัฒนาคู่มือใหม่ รวมถึงปรับปรุงแบบธุรกิจเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคตบนพื้นฐานของการต่อยอดอดีต ปรับปรุงปัจจุบันพร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้างงานใหม่ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดีรวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางและลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศ ประกอบด้วยประเด็นยุทธศาสตร์ 5 ประเด็น ได้แก่

- 1) การเกษตรสร้างมูลค่า
- 2) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต
- 3) สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว
- 4) โครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงไทย เชื่อมโลก
- 5) พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่

3. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

เป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดีเก่งและมีคุณภาพโดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ครอบคลุมและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัยมีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออม โอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม เป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษ ภาษาที่สามและอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตสู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง ประกอบด้วยประเด็นยุทธศาสตร์ 7 ประเด็น ได้แก่

- 1) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม
- 2) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
- 3) ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21
- 4) การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย
- 5) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดีครอบคลุมทั้งด้านกาย ใจ สติปัญญาและสังคม
- 6) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

7) การเสริมสร้างศักยภาพการกีฬาในการสร้างคุณค่าทางสังคมและพัฒนาประเทศ

4. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

เป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญที่ให้ความสำคัญกับการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่นมาร่วมขับเคลื่อนโดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อส่วนรวมการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเองและการเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพสามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด ประกอบด้วยประเด็นยุทธศาสตร์ 4 ประเด็น ได้แก่

- 1) การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ
- 2) การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี
- 3) การเสริมสร้างพลังทางสังคม
- 4) การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการพึ่งตนเองและการจัดการ

ตนเอง

5. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ และความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างกันทั้งภายในและภายนอกประเทศอย่างบูรณาการใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงานและการให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในแบบทางตรงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ดำเนินการบนพื้นฐานการเติบโตร่วมกันไม่ว่าจะเป็นทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลทั้ง 3 ด้านอันจะนำไปสู่ความยั่งยืน ประกอบด้วยประเด็นยุทธศาสตร์ 6 ประเด็น ได้แก่

- 1) สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว
- 2) สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล
- 3) สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ
- 4) พัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศมุ่งเน้นความเป็นเมือง

ที่เติบโตอย่างต่อเนื่อง

- 5) พัฒนาความมั่นคงน้ำ พลังงาน และเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม
- 6) ยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

6. ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

เป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญ เพื่อปรับเปลี่ยนภาครัฐที่ยึดหลัก “ภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” ภาครัฐต้องมีขนาดที่เหมาะสมกับบทบาท การกิจ แยกแยะบทบาทหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ในการกำกับหรือในการให้บริการในระบบเศรษฐกิจที่มีการแข่งขันมีสมรรถนะสูง ยึดหลักธรรมาภิบาลปรับวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม มีความทันสมัยและพร้อมที่จะปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรม

เทคโนโลยีข้อมูลขนาดใหญ่ ระบบการทำงานที่เป็นดิจิทัลเข้ามาประยุกต์ใช้อย่างคุ้มค่าและปฏิบัติงานเทียบได้กับมาตรฐานสากล เปิดกว้างเชื่อมโยงถึงกันและเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส ทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมกันปลูกฝังค่านิยม ความซื่อสัตย์สุจริต ความมั่งคั่ง และสร้างจิตสำนึกในการปฏิเสธไม่ยอมรับการทุจริตประพฤติมิชอบอย่างสิ้นเชิง ประกอบด้วยประเด็นยุทธศาสตร์ 8 ประเด็น ได้แก่

- 1) ภาครัฐที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางตอบสนองความต้องการและให้บริการอย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส
- 2) ภาครัฐบริหารงานแบบบูรณาการโดยมียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายและเชื่อมโยงการพัฒนาในทุกระดับ ทุกประเด็น ทุกภารกิจ และทุกพื้นที่
- 3) ภาครัฐมีขนาดเล็กลงเหมาะสมกับภารกิจส่งเสริมให้ประชาชนและทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ
- 4) ภาครัฐมีความทันสมัย
- 5) บุคลากรภาครัฐเป็นคนดีและเก่ง ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูงมุ่งมั่นและมีมืออาชีพ
- 6) ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ
- 7) กฎหมายมีความสอดคล้องเหมาะสมกับบริบทต่าง ๆ และมีเท่าที่จำเป็น
- 8) กระบวนการยุติธรรม เคารพสิทธิมนุษยชนและปฏิบัติต่อประชาชนโดยเสมอภาค

กล่าวโดยสรุป ควรนำแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ที่เกี่ยวข้องมาพิจารณาเชื่อมโยงให้สอดคล้องกับภารกิจงานของหน่วยงาน ตามมาตรา 10 วรคสาม ตามพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พุทธศักราช 2560 กำหนดให้ส่วนราชการนำแผนแม่บทภายใต้แผนยุทธศาสตร์ชาติมาจัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติราชการและแผนปฏิบัติราชการประจำปี จัดทำและขับเคลื่อนแผนในทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติลงมาถึงระดับพื้นที่โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศของทุกภาคส่วน

3.6 ยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ (พ.ศ. 2566-2570)

กรมปศุสัตว์ (2560) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ให้สอดคล้องกับทิศทางของนโยบายของรัฐบาล รวมทั้งแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ 13 ด้าน (ฉบับปรับปรุง) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) แผนพัฒนาการเกษตรนโยบายที่สำคัญของรัฐบาล แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG (พ.ศ. 2564 - 2570) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) (พ.ศ. 2558 - 2573) ให้สอดคล้องกับแผนต่าง ๆ ของประเทศ สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ประกอบด้วย 6 ประเด็นยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยกระดับความสามารถบุคลากรด้านการปศุสัตว์สู่ความเป็นมืออาชีพ

มุ่งเน้นพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรกรมปศุสัตว์ให้เป็นมืออาชีพ (Smart Officers, Smart Researchers) สร้างความเข้มแข็งให้เกษตรกร/สถาบันเกษตรกร Smart Farmer พัฒนาศักยภาพอาสาปศุสัตว์ให้เป็น Smart Volunteer พัฒนาศักยภาพให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการให้มีความพร้อมเข้าสู่การแข่งขันระดับสากล และยกระดับผู้ประกอบการให้เข้าสู่มาตรฐานสากล

ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มขีดความสามารถด้านการผลิตสินค้าปศุสัตว์ตลอดห่วงโซ่ได้

มาตรฐานเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

มุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพการผลิตและคุณภาพมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์สู่มาตรฐานสากล ส่งเสริมทำปศุสัตว์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมส่งเสริมและสนับสนุนการทำปศุสัตว์อินทรีย์ วางแผนระบบการผลิตอาหารให้มีความสมดุลทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม การเฝ้าระวังเชิงรุก พัฒนาและปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำและสร้างระบบฐานข้อมูลและธนาคารพันธุกรรมสัตว์ปศุสัตว์เพื่ออาหารสัตว์ เชื้อจุลินทรีย์ เพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์ในการผลิตและขยายผลเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

ยุทธศาสตร์ที่ 3 เสริมสร้างการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีการบริการเกษตรกรและ

เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เพื่อสร้างมูลค่าใหม่ให้สินค้าและบริการด้านปศุสัตว์

มุ่งเน้นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมแบบมุ่งเป้าเพื่อให้เกิดการยกระดับกระบวนการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มพัฒนาและต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มและมูลค่าใหม่ให้กับสินค้าและบริการด้านปศุสัตว์ พัฒนาระบบข้อมูลและคลังข้อมูลเกี่ยวกับการปศุสัตว์ให้เชื่อมโยงอย่างเป็นระบบตามมาตรฐานข้อมูลของกรมปศุสัตว์ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ที่เป็นอัตลักษณ์พื้นถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ 4 สร้างมูลค่าเพิ่มและส่งเสริมการตลาดสินค้าปศุสัตว์

มุ่งเน้นเพิ่มองค์ความรู้ การเพิ่มมูลค่าและการตลาดสินค้าปศุสัตว์เพื่อการสร้างมูลค่าสินค้าปศุสัตว์ เพิ่มมูลค่าสินค้าปศุสัตว์ เพิ่มช่องทางการตลาดสินค้าปศุสัตว์ การรวมกลุ่มจำหน่ายสินค้าปศุสัตว์ ส่งเสริมการสร้างแบรนด์สินค้าปศุสัตว์ให้เป็นที่ยอมรับทั้งในและต่างประเทศและส่งเสริมรณรงค์การบริโภคสินค้าปศุสัตว์

ยุทธศาสตร์ที่ 5 บูรณาการองค์ความรู้และความร่วมมือด้านการปศุสัตว์ในระดับสากล

มุ่งเน้นสร้างแนวทางการดำเนินการที่ชัดเจน ได้รับประโยชน์สูงสุดในการดำเนินกิจกรรมความร่วมมือด้านปศุสัตว์ระหว่างประเทศ สร้างโอกาส ช่องทางหรือวิธีการในการสร้างความร่วมมือใหม่ ๆ ด้านการปศุสัตว์ระหว่างประเทศแสดงศักยภาพความเป็นผู้นำด้านการปศุสัตว์ภายใต้กรอบความร่วมมือด้านต่าง ๆ ในเวทีระหว่างประเทศ สร้างความร่วมมือด้านการปศุสัตว์กับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน สร้างความร่วมมือด้านวิชาการปศุสัตว์กับสถาบันการศึกษาภาครัฐและเอกชน เสริมสร้างความเชื่อมั่นในมาตรฐานคุณภาพสินค้าปศุสัตว์ของไทยนำเสนอสินค้าปศุสัตว์ของไทยในเวทีระหว่างประเทศบริหารจัดการความเสี่ยงสินค้าปศุสัตว์ระหว่างประเทศและเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหาด้านปศุสัตว์ระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 6 ยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการองค์กรให้มีความเป็นเลิศทุกมิติสู่ความทันสมัยและสร้างสรรค์

มุ่งเน้นพัฒนาองค์การตามแนวทางเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMAQ 4.0) พัฒนาการให้ตอบสนองต่อแนวทางการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ทบทวน ปรับปรุง บทบาท ภารกิจและโครงสร้างของกรมปศุสัตว์ให้สอดคล้องกับบริบทหรือสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงให้ทุกหน่วยงานมุ่งพัฒนาปรับปรุงกระบวนการของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมในระดับกระบวนการทำงานพัฒนาและส่งเสริมให้บุคลากรมีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีความสุขในการทำงานและให้บุคลากรมีความผูกพันต่อกรมปศุสัตว์

3.7 เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 4.0 (PMQA)

สำนักงาน ก.พ.ร.(2565) กำหนดเป้าหมายการพัฒนาธรรมาภิบาล 4.0 เป้าหมายหลักเพื่อให้ภาครัฐสามารถเป็นที่พึ่งที่เชื่อถือได้และไว้วางใจได้ของประชาชน กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาระบบราชการไว้ ดังนี้

ภาพที่ 1 ระบบราชการ 4.0

3.7.1 เป้าหมายการพัฒนาาระบบราชการ

จากภาพที่ 1 ระบบราชการ 4.0 มีหลักสำคัญ ดังต่อไปนี้

1) ระบบราชการที่เปิดกว้างและเชื่อมโยงถึงกัน (Open & Connected Government)

ต้องเปิดเผย โปร่งใสในการทำงาน บุคคลภายนอกสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางราชการหรือมีการแบ่งปันข้อมูลซึ่งกันและกันสามารถเข้ามาตรวจสอบการทำงานได้ตลอดจนเปิดกว้างให้กลไกหรือภาคส่วนอื่นๆ เช่น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ได้เข้ามามีส่วนร่วมและโอนถ่ายภารกิจที่ภาครัฐไม่ควรดำเนินการเองออกไปให้ภาคส่วนอื่น ๆ เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการแทนโดยการจัดระเบียบความสัมพันธ์ในเชิงโครงสร้างให้สอดคล้องกับการทำงานภายในภาครัฐด้วยกันเองให้มีเอกภาพสอดคล้องประสานกันไม่ว่าจะเป็นการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

2) ระบบราชการที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen - Centric Government)

ต้องทำงานในเชิงรุกและมองไปข้างหน้าตั้งคำถามกับตนเองเสมอว่าประชาชนจะได้อะไร มุ่งเน้นแก้ไขปัญหาความต้องการและตอบสนองความต้องการของประชาชนโดยไม่ต้องรอให้ประชาชนเข้ามาติดต่อขอรับบริการหรือร้องขอความช่วยเหลือจากทางราชการ (Proactive Public Services) รวมทั้งใช้ประโยชน์จากข้อมูลของทางราชการ (Big Government Data) และระบบดิจิทัลสมัยใหม่ในการจัดบริการสาธารณะที่ตรงกับความต้องการของประชาชน (Personalized หรือ Tailored Services) พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกโดยมีการเชื่อมโยงกันเองของหน่วยงานราชการเพื่อให้บริการต่าง ๆ สามารถเสร็จสิ้นในจุดเดียว ประชาชนสามารถใช้บริการของทางราชการได้ตลอดเวลาตามความต้องการ ติดต่อได้หลายช่องทางผสมผสานกันทั้งการติดต่อด้วยตนเอง ติดต่อผ่านอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ โซเชียลมีเดีย หรือแอปพลิเคชันทางโทรศัพท์มือถือ

3) หน่วยงานของรัฐมีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย (Smart & High Performance Government)

ทำงานอย่างเตรียมการณ์ไว้ล่วงหน้า มีการวิเคราะห์ความเสี่ยง สร้างนวัตกรรมหรือความคิดริเริ่มและประยุกต์องค์ความรู้ในแบบสหสาขาวิชาเข้ามามีใช้ในการตอบโต้กับโลกแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลัน เพื่อสร้างคุณค่ามีความยืดหยุ่น และความสามารถในการตอบสนองกับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างทันเวลา ตลอดจนเป็นองค์การที่มีขีดสมรรถนะสูงและปรับตัวเข้าสู่สภาพความเป็นสำนักงานสมัยใหม่ รวมทั้งทำให้ข้าราชการมีความผูกพันต่อการปฏิบัติราชการและปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเหมาะสมกับบทบาทของตน กล่าวคือ

3.1) ในฐานะเป็นผู้สนับสนุนการทำงานของรัฐบาลต้องให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้องเชิงลึกและสามารถนำไปปฏิบัติให้บังเกิดผลได้จริงและเกิดความคุ้มค่า

3.2) ในฐานะเป็นผู้กำกับดูแลต้องมีความเป็นกลาง ตรงไปตรงมารวมทั้งวางกฎระเบียบให้เหมาะสม (Smart Regulation) และยกเลิกการควบคุมที่ไม่เกิดประโยชน์ลงเพื่อไม่ให้เป็นการระงับหรืออุปสรรคต่อประชาชนหรือการประกอบธุรกิจ

3.3) ในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติงาน จะต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อหน้าที่ ทำงาน ร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในทุกระดับได้ สามารถบูรณาเชื่อมโยงการทำงานตามห่วงโซ่ยุทธศาสตร์ ตั้งแต่ต้นจนจบรวมทั้งใช้ทรัพยากรและบริการต่าง ๆ ร่วมกัน

3.7.2 ปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนาไปสู่ระบบราชการ 4.0 ประกอบด้วย 3 ประการ ดังนี้

1) การสานพลังทุกภาคส่วนระหว่างภาครัฐและภาคส่วนอื่น ๆ ในสังคม

(Collaboration)

เป็นการยกระดับการทำงานให้สูงขึ้นไปกว่าการประสานงานกัน (Coordination) หรือ ทำงานด้วยกัน (Cooperation) ไปสู่การร่วมมือกัน (Collaboration) อย่างแท้จริง จัดระบบให้มีการวางแผนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ต้องการร่วมกันระดมและนำเอาทรัพยากรทุกชนิดเข้ามา แบ่งปันและใช้ประโยชน์ร่วมกันมีการยอมรับความเสี่ยงและรับผิดชอบต่อผลสำเร็จที่เกิดขึ้นร่วมกัน เพื่อพัฒนาประเทศหรือแก้ปัญหาความต้องการของประชาชนที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น จนไม่มีภาคส่วนใดในสังคมจะสามารถดำเนินการได้ลุล่วงด้วยตนเองโดยลำพังอีกต่อไป เป็นการบริหารจัดการบ้านเมืองในรูปแบบ “ประชารัฐ”

2) การสร้างนวัตกรรม (Innovation)

เป็นการคิดค้นและแสวงหาวิธีการหรือแนวทาง (Solutions) ใหม่ ๆ อันจะเกิดผลกระทบ มหาศาล (Big Impact) เพื่อปรับปรุงและออกแบบการให้บริการสาธารณะ ให้สามารถตอบโจทย์ความท้าทายของประเทศ หรือตอบสนองปัญหาความต้องการของประชาชนได้อย่างมีคุณภาพอันแปรผันไปตามสภาพพลวัตของการเปลี่ยนแปลงโดยอาศัยรูปแบบห้องปฏิบัติการนวัตกรรมภาครัฐ (Government Lab/Public Sector Innovation Lab) และใช้กระบวนการความคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) ในลักษณะที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อสร้างความเข้าใจและเข้าถึงความรู้สึกนึกคิด (Empathize) ก่อนจะสร้างจินตนาการ (Define) พัฒนาต้นแบบ (Prototype) ทดสอบปฏิบัติจริงและขยายผลต่อไปหรือเป็นการนำเอาศาสตร์พระราชาวาด้วย “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” มาประยุกต์ใช้

3) การปรับเข้าสู่ความเป็นดิจิทัล (Digitalization)

เป็นการผสมผสานกันของการจัดเก็บและประมวลข้อมูลผ่านคลาวด์คอมพิวติ้ง (Cloud Computing) อุปกรณ์ ประเภทสมาร์ตโฟน (Smart Phone) ทำงานร่วมกันผ่านเครื่องมือต่าง ๆ (Collaboration Tools) ทำให้สามารถติดต่อกันได้อย่างเรียลไทม์ (Real Time) ไม่ว่าจะอยู่ที่ใดสามารถวิเคราะห์ข้อมูลที่สลับซับซ้อนต่าง ๆ ได้ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของประชาชนเกิดผลกระทบอย่างสูงและมีความคาดหวังต่อการให้บริการทางราชการที่จะต้องดำเนินการได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ทุกอุปกรณ์และทุกช่องทางได้อย่างมั่นคงปลอดภัย ประหยัดในส่วนของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องได้รับการปรับเปลี่ยนกระบวนการทางความคิด (Mindset) ให้ตนเองเป็นผู้ประกอบการสาธารณะ (Public Entrepreneurship) เพิ่มทักษะให้มีสมรรถนะที่จำเป็นและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนอันจะช่วยให้สามารถแสดงบทบาทการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Leader) เพื่อสร้างคุณค่า (Public Value) และประโยชน์สุขให้แก่ประชาชน

3.7.3 คุณลักษณะสำคัญ 10 ประการของการปฏิบัติงานในระบบราชการ 4.0

สำนักงาน ก.พ.ร. (2565) ได้กำหนดคุณลักษณะสำคัญ 10 ประการของการปฏิบัติงานในระบบราชการ 4.0 มีดังนี้

- 1) ทำงานอย่างเปิดเผย โปร่งใส เอื้อให้บุคคลภายนอกและประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้
- 2) ทำงานเชิงรุก แก้ไขปัญหา ตอบสนองความต้องการของประชาชนและสร้างคุณค่า
- 3) แบ่งปันข้อมูลระหว่างหน่วยงานเชื่อมโยงการทำงานซึ่งกันและกันอย่างเป็นเอกภาพ เบ็ดเสร็จในจุดเดียว
- 4) ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการ มีฐานข้อมูลที่ทันสมัยเพื่อสนับสนุนการวางแผนยุทธศาสตร์และการตัดสินใจในการทำงาน
- 5) ปรับรูปแบบการทำงานให้คล่องตัวรองรับการประสานงานแนวระนาบและในลักษณะเครือข่าย
- 6) ทำงานอย่างเตรียมการไว้ล่วงหน้า ตอบสนองต่อสถานการณ์ทันเวลา มีการวิเคราะห์ความเสี่ยงทั้งในระดับองค์การและในระดับปฏิบัติการ
- 7) เปิดกว้างให้ภาคส่วนอื่นเข้ามามีส่วนร่วมถ่ายโอนภารกิจไปดำเนินการแทนได้
- 8) ส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรมความคิดริเริ่มและการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ในการทำงานที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง
- 9) บุคลากรทุกระดับพร้อมปรับเปลี่ยนตัวเองสู่องค์กรที่มีความทันสมัยและมุ่งเน้นผลงาน
- 10) ให้ความสำคัญกับบุคลากรดึงดูดบุคลากรที่มีศักยภาพสูงพัฒนาอย่างเหมาะสมตามบทบาทหน้าที่ สร้างความผูกพัน สร้างแรงจูงใจ มีแผนเชิงรุกรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านบุคลากร

3.8 แนวทางการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

3.8.1 ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน

เจมส์ แอล เครย์น (2551) ได้ให้ความหมายของ การมีส่วนร่วมของประชาชน ว่าเป็นกระบวนการที่รวบรวมเอาความห่วงกังวล ความต้องการและค่านิยมต่าง ๆ ของสาธารณชนไว้อยู่ในกระบวนการตัดสินใจของรัฐและเอกชน เป็นการสื่อสารสองทางและเป็นการมีปฏิสัมพันธ์ที่มีเป้าหมายเพื่อการตัดสินใจที่ดีกว่าและที่ได้รับการสนับสนุนจากสาธารณชน

สำนักงาน ก.พ.ร. (2560) ได้ให้ความหมาย การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่ภาครัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารราชการ ตั้งแต่กระบวนการกำหนดกฎเกณฑ์ นโยบาย การออกแบบและจัดบริการสาธารณะและการติดตามตรวจสอบหรือประเมินผลการดำเนินงานโดยให้ความสำคัญกับการนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนมาเป็นองค์ประกอบในการตัดสินใจกำหนดแนวทางหรือนโยบายสาธารณะที่ภาครัฐจะดำเนินการ

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์ (2550) ได้ให้ความหมาย การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การที่กลุ่มประชาชน หรือขบวนการที่สมาชิกของชุมชนที่กระทำการออกมาในลักษณะของการทำงานร่วมกันที่จะแสดงให้เห็นถึงความต้องการร่วม ความสนใจร่วม มีความต้องการที่จะบรรลุถึงเป้าหมายร่วมทางเศรษฐกิจและสังคมหรือการเมืองหรือการดำเนินการร่วมกันเพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อรองอำนาจมติชนไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อมหรือการดำเนินการเพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อรองอำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ การปรับปรุงสภาพทางสังคมในกลุ่มชุมชน

คณินิจ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ (2545) ได้ให้ความหมาย การมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) หมายถึง การกระจายโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองและการบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้ง การจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนโดยการให้ข้อมูล แสดงความคิดเห็นให้คำแนะนำปรึกษา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ตลอดจนการควบคุมโดยตรงจากประชาชน

อรพินท์ สฟโซชชัย (2546) ได้ให้ความหมาย การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่นำประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเข้าร่วมในการหาวิธีแก้ไขปัญหายากซับซ้อน ร่วมกันหาทางออกสำหรับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในทางสันติ เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่ยากซับซ้อนที่ยอมรับหรือเป็นฉันทามติของประชาสังคม เป็นกระบวนการที่เปิดโอกาส ให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ โดยนำความเห็นและข้อเสนอแนะของประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนมาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการตัดสินใจและกำหนดแนวทางหรือนโยบายสาธารณะที่ภาครัฐจะดำเนินการ

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วนเข้ามามีบทบาทในการกำหนด ทบทวน หรือประเมินนโยบายและการดำเนินงานของรัฐหรือองค์กรเอกชน โดยอาศัยการสื่อสารสองทาง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการทำงานร่วมกันเพื่อให้การตัดสินใจมีคุณภาพ โปร่งใส ได้รับการยอมรับและสอดคล้องกับความต้องการ ค่านิยมและประโยชน์ของสังคมโดยรวม

3.8.2. ความหมายการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Governance)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2560) ให้ความหมาย การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม หมายถึง การบริหารจัดการภาครัฐที่เปิดให้ภาคประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการกำหนดนโยบายหรือการวางแผน การตัดสินใจ การดำเนินงาน และการประเมินผลการดำเนินงานโดยภาครัฐจะเป็นผู้ดำเนินการเพื่อเสริมอำนาจประชาชนให้เข้มแข็งและหน่วยงานภาครัฐจะมีการจัดระบบการบริหารงาน ขึ้นตอน วิธีการทำงาน วัฒนธรรมการทำงานและโครงสร้างการบริหารราชการที่เอื้อต่อการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

ผู้รับบริการ หมายถึง ผู้ที่ใช้ผลผลิตและการบริการของส่วนราชการโดยตรง หรือผ่านช่องทางสื่อสารต่าง ๆ รวมถึงผู้รับบริการที่เป็นส่วนราชการด้วย ผู้รับบริการอาจรวมถึงสมาชิกผู้เสียภาษีประชาชน ผู้รับบริการ ผู้ป่วย นักเรียน นักศึกษา ลูกความ และผู้ได้รับประโยชน์โดยตรง

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง ผู้ที่ได้รับผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบทั้งทางตรงและทางอ้อมจากการดำเนินการของส่วนราชการ เช่น ประชาชน ชุมชนในท้องถิ่น บุคลากรในส่วนราชการ ผู้ส่งมอบงานรวมทั้งผู้รับบริการด้วย (ผู้รับบริการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย) โดยแบ่งผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังนี้

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง (Primary stakeholders) คือ บุคคล กลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการโดยตรงตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของโครงการไม่ว่าจะเป็นผลกระทบทางบวกหรือทางลบ เช่น ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากโครงการมักจะมีการแบ่งกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงตามเพศ ชั้นทางสังคม รายได้ อาชีพ หรือกลุ่มผู้ใช้บริการ

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรอง (Secondary stakeholders) คือ กลุ่มองค์กร สถาบัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในโครงการอาจแบ่งเป็นเกี่ยวข้องโดยเงินทุน (เป็นผู้ถือหุ้น เช่น บริษัทคู่สัญญาที่ได้รับสัมปทาน) หรือเกี่ยวข้องโดยเป็นหน่วยงานผู้ดำเนินโครงการ (เช่น กระทรวง/ทบวง/กรม ผู้มีอำนาจหน้าที่) หรือเกี่ยวข้องโดยเป็นหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีใช้เจ้าของโครงการโดยตรงแต่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องรวมตลอดถึงรัฐบาลระดับท้องถิ่นที่เป็นที่ตั้งของโครงการหรือเกี่ยวข้องโดยเป็นผู้ติดตามเรื่องนั้นมาโดยตลอด เช่น บุคคล หรือ NGOs หรือสถาบันการศึกษาที่ติดตามทำวิจัยเรื่องนั้นมาโดยเฉพาะหรืออาจเป็นกลุ่มที่ไม่เป็นทางการ เช่น นักการเมืองในท้องถิ่น ผู้นำชาวบ้าน ผู้นำศาสนา

ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก (Key stakeholders) ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความสำคัญ (Importance) หรือมีบทบาทอำนาจ (Influence) ที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของโครงการหรือกำหนดขอบเขตของประเด็นการมีส่วนร่วมและแนวทางจัดการแก้ไขปัญหาสู่การปฏิบัติจริง

3.8.3 ความหมายระดับการมีส่วนร่วม

สำนักงาน ก.พ.ร. (2560) ได้ให้ความหมาย ระดับการมีส่วนร่วม หมายถึง ระดับการให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชน เนื่องจากจะนำไปสู่การกำหนดทิศทางในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมที่สะท้อนถึงบทบาทและอิทธิพลของประชาชนโดยยิ่งระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนสูงมากเท่าใดบทบาทของประชาชนและการอุทิศตัวของประชาชนในกิจกรรมที่เข้ามามีส่วนร่วมก็ยิ่งสูงมากขึ้นเท่านั้นและบทบาทภาครัฐก็จะน้อยลงตามไปด้วย

3.8.4 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

สำนักงาน ก.พ.ร. (2560) ได้เสนอใช้ตัวแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนของสมาคมการมีส่วนร่วมสากล (International Association for Public Participation –IAP2) แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับที่ 1 การให้ข้อมูลข่าวสาร (To Inform) เป็นการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งเป็นสิทธิพื้นฐานของประชาชนในการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับงานของภาครัฐ โดยหน่วยงานภาครัฐมีหน้าที่ในการนำเสนอข้อมูลที่เป็นจริงถูกต้อง ทันสมัย และประชาชนสามารถเข้าถึงได้ เป็นระดับที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมน้อยที่สุด แต่ถือว่าเป็นขั้นพื้นฐานและมีความสำคัญมากรูปแบบการมีส่วนร่วมในระดับนี้อยู่ในลักษณะการให้ข้อมูลทางเดียวจากภาครัฐสู่ประชาชน

ระดับที่ 2 การปรึกษาหารือ (To Consult) เป็นการเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง แสดงความคิดเห็น รวมทั้งข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการ การปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐอย่างอิสระและเป็นระบบ โดยหน่วยงานภาครัฐจัดให้มีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นทั้งเป็นทางการและไม่เป็นทางการและนำข้อเสนอแนะความคิดเห็นและประเด็นที่ประชาชนเป็นห่วงไปประกอบเป็นแนวทางในการปรับปรุงนโยบาย หรือพัฒนาวิธีการปฏิบัติงานในหน่วยงานและประกอบการตัดสินใจ เช่น การรับฟังความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็น การจัดเวทีสาธารณะ การแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

ระดับที่ 3 การเข้ามามีบทบาท (To Involve) เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และข้อมูลระหว่างรัฐกับประชาชนอย่างจริงจังและมีจุดมุ่งหมายชัดเจน โดยมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การวางแผนงาน โครงการและวิธีการปฏิบัติงาน โดยหน่วยงานภาครัฐมีหน้าที่จัดระบบอำนวยความสะดวก ยอมรับการเสนอแนะและการตัดสินใจร่วมกับภาคประชาชน การมีส่วนร่วมระดับนี้มักดำเนินการในรูปแบบคณะกรรมการที่มีตัวแทนภาคประชาชนเข้าร่วม เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพิจารณาประเด็นนโยบายสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อเสนอแนะประเด็นนโยบาย การวางแผนการร่วมคิดค้นกลยุทธ์ใหม่ ๆ เป็นต้น

ระดับที่ 4 ความร่วมมือ (To Collaborate) เป็นการให้บทบาทประชาชนในระดับสูง เป้าหมายสำคัญอยู่ที่การเป็นหุ้นส่วนกับประชาชนในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจตั้งแต่การระบุปัญหา พัฒนาทางเลือกและแนวทางแก้ไขรวมทั้งการเป็นภาคีในการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐ ดังนั้นการมีส่วนร่วมในระดับนี้ คือ การสัญญากับประชาชน และกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียว่าเราจะร่วมงานกับประชาชนเพื่อได้ข้อเสนอแนะและแนวความคิดใหม่ รวมทั้งนำข้อเสนอแนะของประชาชนมาเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินใจให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ความคิดเห็นของประชาชนจะสะท้อนออกมาในการตัดสินใจที่ค่อนข้างสูง รูปแบบการมีส่วนร่วมในขั้นนี้ เช่น คณะกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชน คณะที่ปรึกษาภาคประชาชน เป็นต้น

ระดับที่ 5 การเสริมอำนาจประชาชน (Empower) เป็นระดับที่บทบาทของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมอยู่ในระดับสูงสุด เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทในการเป็นผู้ตัดสินใจโดยหน่วยงานภาครัฐจะต้องดำเนินการตามการตัดสินใจของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับสูงสุดนี้ เน้นให้ประชาชนมีบทบาทในการบริหารจัดการโดยเป็นผู้ดำเนินการกิจและภาครัฐมีหน้าที่ในการส่งเสริมสนับสนุนเท่านั้น รูปแบบการมีส่วนร่วมในระดับนี้ ได้แก่ การลงประชามติ หรือสภามือง

สรุปแล้ว ผู้บริหารต้องเลือกระดับการมีส่วนร่วมให้เหมาะสม สื่อสารให้เข้าใจก่อนจะมีกระบวนการมีส่วนร่วมและต้องมีความชัดเจนว่าต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับใด ผลของการมีส่วนร่วมคืออะไร ระดับการมีส่วนร่วมจะสะท้อนถึงบทบาท อิทธิพล การอุทิศตนของประชาชนในกิจกรรมนั้น ๆ

3.8.5 เทคนิคการมีส่วนร่วม

สำนักงาน ก.พ.ร., (2560) แบ่งเทคนิคการมีส่วนร่วมเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1) **เทคนิคการมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล** เป็นเทคนิคการสื่อสารทางเดียว (One-Way communicate) เพื่อให้ประชาชนรับทราบข้อมูล ได้แก่ เอกสารข้อเท็จจริง จดหมายข่าว รายงาน การศึกษา การจัดทำวิดิทัศน์ การแถลงข่าว การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร การสัมมนาทางวิชาการให้กับ สื่อมวลชน การสื่อสารผ่านวิทยุกระจายเสียง หอกระจายข่าวชุมชน ทัศนศึกษาและเยี่ยมชมโครงการ การนำเสนอ และการชี้แจงในการประชุมของทางราชการ

2) **เทคนิคการมีส่วนร่วมในการรับฟังความคิดเห็น** เป็นเทคนิคการสื่อสารสองทาง (Two-way communicate) เป็นการพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็น จุดเน้นหรือวัตถุประสงค์หลักอยู่ที่การได้ข้อมูลและความคิดเห็นของประชาชน ได้แก่ การสัมภาษณ์รายบุคคล การสนทนากลุ่ม การแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ การสำรวจความคิดเห็น การรับฟังความคิดเห็นในเวทีประชุม สัมมนา และการประชาพิจารณ์

3) **เทคนิคการมีส่วนร่วมแบบปรึกษาหารือ** เป็นรูปแบบการสื่อสารสองทาง มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็นในเนื้อหาอย่างชัดเจน เทคนิคกลุ่มนี้เป็นการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในระดับที่ค่อนข้างสูง ได้แก่ เวทีสาธารณะ การพบปะแบบไม่เป็นทางการ การจัดกิจกรรม การมีส่วนร่วมของประชาชนแก่ชุมชน การประชุมเชิงปฏิบัติการและการแต่งตั้งคณะที่ปรึกษา

3.8.6 การบริหารกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักเกณฑ์ “4S”

สำนักงาน ก.พ.ร. (2560) กำหนดการบริหารกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนตามหลักเกณฑ์ “4S” มีดังนี้

Starting early กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนต้องดำเนินการก่อนมีการตัดสินใจ โดยควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการ

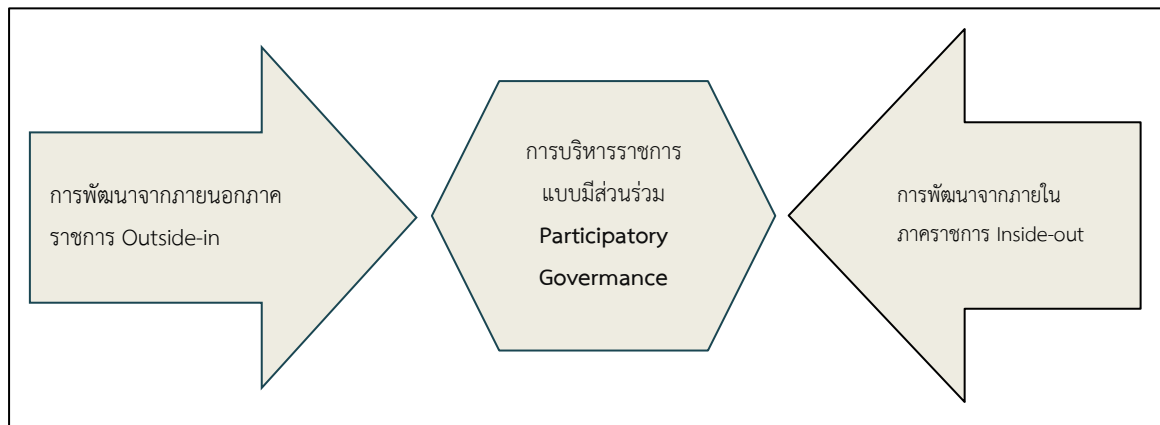
Stakeholder กระบวนการมีส่วนร่วมที่ต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง โดยเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่ว่าจะโดยตรงหรือโดยอ้อมหรือได้รับผลกระทบทางบวกหรือทางลบ

Suitability การเลือกรูปแบบหรือเทคนิคการมีส่วนร่วมของประชาชนต้องคำนึงถึง ความเหมาะสมกับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยพิจารณาจากประเภทและขนาดของโครงการ

Sincerity กระบวนการมีส่วนร่วมที่ให้ความสำคัญกับความจริงใจ เปิดเผย สื่อสัตย์ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน มีการสื่อสารสองทางตลอดเวลา โดยการให้ข้อมูลที่ถูกต้องและพอเพียงอย่างต่อเนื่องซึ่งการแสดงออกถึงความจริงใจ คือ การให้ข้อมูลป้อนกลับแก่ประชาชนหรือกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียว่าความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้รับมีผลต่อการตัดสินใจของหน่วยงานเพียงใด

การส่งเสริมการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม จะบรรลุเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรมจำเป็นต้องกำหนดรูปแบบและกระบวนการบริหารของหน่วยงานภาครัฐ การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ โดยมีการปรับระบบและกลไกการบริหารราชการและพัฒนาทักษะและความพร้อมของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ เพื่อรองรับการเปิดระบบราชการให้ประชาชน

เข้ามามีส่วนร่วม รวมทั้งต้องพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพของภาคประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการซึ่งต้องมีการพัฒนาใน 2 ส่วนพร้อมๆ กัน คือ การพัฒนาจากภายในภาคราชการ (Inside-out Approach) และการพัฒนาจากภายนอกภาคราชการ (Outside-in Approach) ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 การพัฒนาภาคราชการและส่งเสริมศักยภาพภาคประชาชนเพื่อการบรรลุเป้าหมายการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

ที่มา : การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม/เทคนิควิธีและการนำไปสู่การปฏิบัติ

จากภาพที่ 2 เพื่อการบรรลุเป้าหมายการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมต้องพัฒนา 2 ส่วน พร้อม ๆ กัน ดังนี้

1) **การพัฒนาจากภายในภาคราชการ (Inside-out Approach)** เป็นการพัฒนาระบบราชการที่เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยการส่งเสริมให้ส่วนราชการปรับปรุงระบบบริหารงานให้เอื้อต่อการสร้างการมีส่วนร่วม การพัฒนาเพื่อสร้างศักยภาพของข้าราชการและสร้างความรู้ความเข้าใจตลอดจนทักษะในการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมให้กับข้าราชการระดับต่าง ๆ มีการส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม รวมทั้งการสรรหาส่วนราชการที่มีวิธีการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมที่โดดเด่นหรือมีแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อให้เป็นหน่วยงานตัวอย่างและเผยแพร่แนวทางปฏิบัติที่ดีแก่ส่วนราชการอื่นๆ ซึ่งจะนำไปสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารราชการและการนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

2) **การพัฒนาจากภายนอกภาคราชการ (Outside-in Approach)** เป็นการสร้างศักยภาพและโอกาส (Empowerment and Enabling) ให้ภาคประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการโดยการสร้างกลไกเครือข่ายภาคประชาสังคมเพื่อผลักดันการบริหารราชการไปสู่การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมและการส่งเสริมให้มีการจัดเวทีประชุมเครือข่ายเพื่อสร้างความเข้าใจประสานงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันรวมทั้งการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ เพิ่มขีดความสามารถ และเพิ่มโอกาสของภาคประชาสังคมและชุมชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการ โดยเฉพาะการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการบริการสาธารณะ การติดตามตรวจสอบและการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ

3.8.7 การปรับเปลี่ยนระบบราชการไปสู่การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมที่เป็นรูปธรรมและยั่งยืน ควรปรับเปลี่ยนใน 3 ระดับ ได้แก่

1) **ระดับองค์การ (Organizational Level)** เป็นการปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์การเพื่อรองรับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม เช่น จัดตั้งหน่วยงานกำหนดให้มีบุคลากรรับผิดชอบกำหนดนโยบายหรืองบประมาณด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม เป็นต้น

2) **ระดับสถาบัน (Institutional Level)** เป็นการสร้างวัฒนธรรมการปฏิบัติงานแบบใหม่ของการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม การปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติงาน การปรับกระบวนการทัศนคติของคนในองค์การให้สามารถปฏิบัติงานกับประชาชนในลักษณะเป็นหุ้นส่วน และการปฏิบัติงานในลักษณะเครือข่ายมีการออกกฎเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติงานเป็นที่รับรู้และเข้าใจจนเป็นธรรมเนียมปฏิบัติของคนในองค์การ

3) **ระดับบุคลากร (Individual Level)** เป็นการสร้างบุคลากรให้มีศักยภาพในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยการฝึกทักษะบุคลากรในองค์การให้เชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานกับประชาชน เช่น ทักษะการสื่อสาร ทักษะการมีส่วนร่วม ของประชาชน ทักษะการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและทักษะการบริหารความขัดแย้ง ตลอดจนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม เป็นต้น

3.8.8 ยุทธวิธีในการสร้างระบบการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย

1) การสร้างหลักการ (Principles) โดยผู้นำระดับสูงขององค์การจำเป็นต้องริเริ่มด้วยการสร้างหลักการหรือกำหนดเป็นนโยบายขององค์กรว่าด้วยการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมหลักการนี้ยังรวมถึงการสร้างค่านิยม (Values) ที่เป็นแนวทางในกระบวนการ เรียนรู้ภายในหน่วยงาน

2) การจัดโครงสร้างและการจัดการ (Structures and arrangements) โดยต้องมีการจัดโครงสร้างขององค์กรและระบบบริหารงาน เพื่อรองรับการขับเคลื่อนการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม เช่น การกำหนดให้มีโครงสร้างหน่วยงาน การกำหนดตำแหน่งหรืออัตรากำลังเพื่อรับผิดชอบในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นต้น

3) การเสริมอำนาจภาคประชาชน การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมจำเป็นต้องสร้างความสัมพันธ์กับภาคประชาชนในลักษณะที่มีความหมาย (Meaningful relationship) กล่าวคือ เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในลักษณะเท่าเทียมกับภาครัฐในลักษณะที่เป็นหุ้นส่วน (Partners) จำเป็นต้องสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งให้ประชาชน เช่น ส่งเสริมให้ภาคประชาชนทำงานเป็นกลุ่มในลักษณะเครือข่าย ส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้และเฉลียวฉลาดเป็นตัวของตัวเอง โดยภาครัฐไม่เข้าไปครอบงำในกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน (สำนักงาน ก.พ.ร., 2560)

3.8.9 ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ศ.นพ.วันชัย วัฒนศัพท์, ดร.ถวิลวดี บุรีกุล, ผศ.ดร.เมธิดา พงษ์ศักดิ์ศรี. (2551) กล่าวถึงประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังนี้

1) คุณภาพของการตัดสินใจดีขึ้น เนื่องจากกระบวนการปรึกษาหารือกับสาธารณชนจะช่วยสร้างความกระจ่างให้กับวัตถุประสงค์และความต้องการของโครงการหรือนโยบายและบ่อยครั้งที่การมีส่วนร่วมของประชาชนนำมาสู่การพิจารณาทางเลือกใหม่ ๆ ที่น่าจะเป็นคำตอบที่มีประสิทธิภาพที่สุดได้

2) ใช้ต้นทุนน้อยและลดความล่าช้าลง แม้ว่าการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมจะต้องใช้เวลาและมีค่าใช้จ่ายมากกว่าการตัดสินใจฝ่ายเดียว แต่การตัดสินใจฝ่ายเดียวที่ไม่คำนึงถึงความต้องการแท้จริงของประชาชนนั้น อาจนำมาซึ่งการโต้แย้งคัดค้านหรือการฟ้องร้องกันอันทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงในระยะยาวเกิดความล่าช้าและความล้มเหลวของโครงการได้ในที่สุด

3) การสร้างฉันทามติ การมีส่วนร่วมของประชาชนจะสร้างข้อตกลงและข้อผูกพันอย่างมั่นคงในระยะยาวระหว่างกลุ่มที่มีความแตกต่างกัน ช่วยสร้างความเข้าใจระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ลดข้อโต้แย้งทางการเมืองและช่วยให้เกิดความชอบธรรมต่อการตัดสินใจของรัฐบาล

4) การนำไปปฏิบัติง่ายขึ้น การเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำให้ประชาชนมีความรู้สึกของการเป็นเจ้าของการตัดสินใจนั้น และทันทีที่การตัดสินใจได้เกิดขึ้นพวกเขาก็อยากเห็นมันเกิดผลในทางปฏิบัติและยังอาจเข้ามาช่วยกันอย่างกระตือรือร้นอีกด้วย

5) การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าที่เลวร้ายที่สุด เพราะการเปิดโอกาสให้ฝ่ายต่าง ๆ เข้ามาแสดงความต้องการและข้อห่วงกังวล ตั้งแต่เริ่มต้นโครงการจะช่วยลดโอกาสของการโต้แย้งและการแบ่งฝ่ายที่จะเป็นปัจจัยให้เกิดการเผชิญหน้าอย่างรุนแรงได้

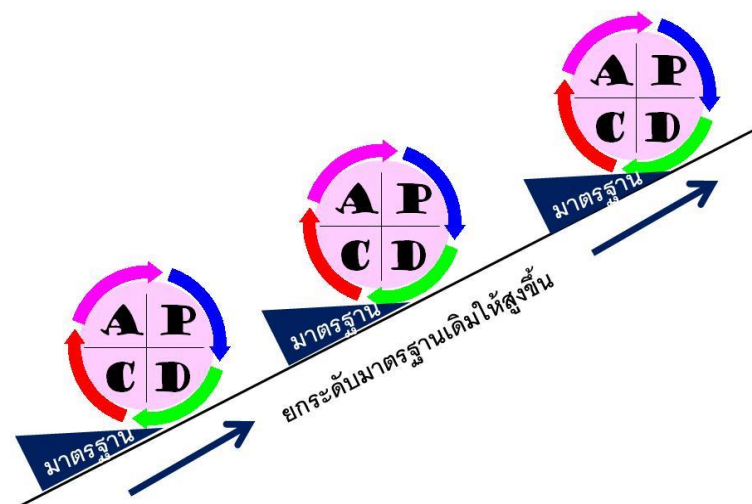
6) การคงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม เนื่องจากกระบวนการตัดสินใจที่โปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมจะสร้างความน่าเชื่อถือต่อสาธารณชนและเกิดความชอบธรรมโดยเฉพาะเมื่อต้องมีการตัดสินใจในเรื่องที่มีการโต้แย้งกัน

7) การคาดการณ์ความห่วงกังวลและทัศนคติของสาธารณชน เพราะเมื่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้มาทำงานร่วมกับสาธารณชนในกระบวนการมีส่วนร่วม พวกเขาจะได้รับรู้ถึงความห่วงกังวลและมุมมองของสาธารณชนต่อการทำงานขององค์กร ซึ่งจะช่วยให้เจ้าหน้าที่สามารถคาดการณ์ปฏิกิริยาตอบสนองของสาธารณชนต่อกระบวนการและการตัดสินใจขององค์กรได้

8) การพัฒนาภาคประชาสังคม ประโยชน์อย่างหนึ่งของการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ ทำให้ประชาชนมีความรู้ทั้งในส่วนของเนื้อหาโครงการและกระบวนการตัดสินใจของรัฐ รวมทั้งเป็นการฝึกอบรมผู้นำและทำให้ประชาชนได้เรียนรู้ทักษะการทำงานร่วมกันเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต

3.9 การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการโดยใช้แนวคิด PDCA

เดมมิง (Deming) (2004) กล่าวว่า การจัดการอย่างมีคุณภาพ เป็นกระบวนการที่ดำเนินการต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลผลิตและบริการที่มีคุณภาพขึ้น เรียกว่า วงจรคุณภาพ (PDCA) ประกอบด้วย 1) Plan คือ การวางแผน 2) DO คือ การปฏิบัติตามแผน 3) Check คือ การตรวจสอบ 4) Act คือ การปรับปรุงการดำเนินการอย่างเหมาะสมหรือการจัดทำมาตรฐานใหม่ซึ่งถือเป็นพื้นฐานของการยกระดับคุณภาพ ทุกครั้งที่การดำเนินงานตามวงจร PDCA หมุนครบรอบก็จะเป็นแรงส่งสำหรับการดำเนินงานในรอบต่อไปและก่อให้เกิดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ดังแสดงในภาพที่ 3

ภาพที่ 3 วงจร PDCA กับ การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง
ที่มา : สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ

3.10 แนวคิดการพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent)

Sarah K. White (2560, online) ให้ความหมาย ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเป็นรูปแบบ ความเป็นผู้นำที่ผู้นำส่งเสริมให้สร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นให้พนักงานคิดค้นและสร้างการเปลี่ยนแปลงที่จะช่วยให้เติบโตและกำหนดความสำเร็จในอนาคตของบริษัทนี้คือความสำเร็จโดยการเป็นตัวอย่างในระดับผู้บริหารผ่านความรู้สึกที่แข็งแกร่งของวัฒนธรรมองค์กรความเป็นเจ้าของของพนักงานและความเป็นอิสระในที่ทำงาน

Burns (1978: 2) ให้ความหมาย ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง หมายถึง กระบวนการที่ผู้นำผู้นำเข้าไปเกี่ยวข้องกับผู้ตามด้วยการสร้างความสัมพันธ์ที่เป็นการยกระดับแรงจูงใจ และระดับจริยธรรมให้สูงขึ้น เป็นพฤติกรรมของผู้บริหารที่สามารถจูงใจผู้ตามให้ปฏิบัติงานพัฒนาความสามารถให้สูงขึ้น โดยผู้นำจะมุ่งความสนใจไปที่ความต้องการและแรงจูงใจของผู้ตามและยกระดับความต้องการของผู้ตามให้มีลำดับความต้องการที่สูงขึ้นเพื่อเป็นการดึงศักยภาพที่มีอยู่ในตัวผู้ตามออกมาให้ได้สูงสุด ซึ่งกระบวนการนี้ส่งผลกระทบในลักษณะของการสนับสนุนซึ่งกันและกันทำให้ผู้นำและผู้ตามมีระดับแรงจูงใจและระดับจริยธรรมเพิ่มมากขึ้น

บาส (Bass, 1985 อ้างถึงใน Schultz และ Schultz, 1998 : 211) ให้ความหมาย ผู้นำ การเปลี่ยนแปลงมีพฤติกรรมที่มีความชัดเจนมากกว่า พวกเขาไม่ได้ถูกจำกัดโดยการรับรู้ของผู้ตาม ผู้นำต้อง ตั้งใจทำงานเพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงหรือเปลี่ยนรูปแบบข้อเสนอของลูกน้องและปรับปรุงข้อเสนอเหล่านั้น เสียใหม่มากกว่าที่จะเชื่อว่าต้องทำงานให้ตรงกับความคิดหวังของลูกน้อง

จุฑาทิพย์ สุจริตกุล (2562) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง หมายถึง กระบวนการที่ผู้นำ เปลี่ยนแปลงสร้างความพยายามของผู้ตามให้สูงขึ้นจากความพยายามที่คาดหวังเป็นผลให้ปฏิบัติงาน เกินความคาดหวัง

ธวัชรรัตน์ ไบบัว (2555) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง หมายถึง เป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์มีความ เฉลียวฉลาด มีความคิดสร้างสรรค์ ใช้อำนาจโดยการมอบอำนาจให้ผู้อื่นเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตกระตุ้นให้ สมาชิกเกิดความสนใจในตนเองปฏิบัติงานเพื่อองค์กรได้อย่างเหมาะสม สร้างความตระหนักและทำให้ผู้ตาม เกิดความภาคภูมิใจและพัฒนาองค์การมุ่งสู่ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และใช้ความสามารถในการ บริหารจัดการให้เกิดประสิทธิผล เกิดการเปลี่ยนแปลงความพยายามของผู้ตามให้มากขึ้นกว่าที่คาดหวังไว้ ส่งผลให้การปฏิบัติงานเกิดความคาดหวัง สามารถพัฒนาความสามารถและศักยภาพไปสู่ระดับที่สูงขึ้น

จิตรา ทรัพย์โถม (2556, หน้า 19) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง หมายถึง ผู้ที่สามารถนำ การเปลี่ยนแปลงทั้งความเชื่อ ทศนคติ การริเริ่มสิ่งต่าง ๆ รวมถึงความรวดเร็วในการปฏิบัติงานทำให้ ผู้ปฏิบัติงานมีพฤติกรรมที่สมบูรณ์กระตุ้นความคิดโดยการถ่ายทอดโน้มน้าวความคิด อีกทั้งประสบการณ์ อย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานทำตามเกินกว่าที่กำหนดยังก่อให้เกิดประโยชน์อีกด้วย

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง หมายถึง รูปแบบการเป็นผู้นำที่มุ่งเน้นการสร้างแรงบันดาลใจกระตุ้นให้ผู้ตามพัฒนาด้านตนเองทั้งในด้านความคิด ความสามารถและพฤติกรรมโดยผู้นำจะเป็น ต้นแบบในการแสดงออกมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการนำพาองค์กรสู่การเปลี่ยนแปลง ที่ดีขึ้น เน้นการยกระดับแรงจูงใจและจริยธรรมของผู้ตามส่งเสริมให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเองและทำงาน เกิดความคาดหวังอันเป็นผลให้เกิดการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืนและก้าวหน้า

Burns (1978) ได้อธิบายว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transforming Leadership) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและผู้ตามที่มีความแตกต่างกันในด้านอำนาจแรงจูงใจและทักษะโดยมี จุดมุ่งหมายร่วมกันที่สูงขึ้นซึ่งนำไปสู่การยกระดับจิตสำนึกและคุณธรรมของทั้งสองฝ่าย ได้แบ่งภาวะผู้นำ ออกเป็น 2 ลักษณะ

1) ภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยน (Transactional Leadership) คือ ผู้นำมีปฏิสัมพันธ์กับ ผู้ตามเพื่อแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน โดยผู้นำจะใช้รางวัลเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ตาม และเพื่อใช้แลกเปลี่ยนกับความสำเร็จในการทำงานของผู้ตามซึ่งถือว่าเป็นความต้องการอยู่ในระดับขั้นแรก ตามทฤษฎีความต้องการตามลำดับขั้นของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs)

2) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) คือ การที่ผู้นำและ ผู้ตามมีปฏิสัมพันธ์กันแล้วทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้ง 2 ฝ่าย โดยผู้นำจะเปลี่ยนผู้ตามไปเป็นผู้นำการ เปลี่ยนแปลงและต้องเป็นผู้นำแบบมีจริยธรรม คือ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะต้องตระหนักถึงความต้องการ ของผู้ตามโดยยกระดับความต้องการของผู้ตามให้สูงขึ้น ตามลำดับขั้นของมาสโลว์และทำให้ผู้ตาม

เกิดจิตสำนึกของอุดมการณ์ ยึดถือค่านิยมเชิงจริยธรรม เช่น ความยุติธรรม ความเสมอภาค สันติภาพ สิทธิมนุษยชน เป็นต้น

3.11 การจัดทำแผนยุทธศาสตร์

3.11.1 ความหมายและนิยามที่เกี่ยวข้อง

แผนยุทธศาสตร์ หมายถึง ทิศทางหรือแนวทางปฏิบัติตามพันธกิจและภารกิจ (Mission) ให้สัมฤทธิ์ผลตามวิสัยทัศน์ (Vision) และเป้าประสงค์ขององค์การ (Corporate Goal) แผนยุทธศาสตร์ที่ดีกำหนดขึ้นตามวิสัยทัศน์ขององค์การ วิสัยทัศน์เป็นความเห็นพ้องต้องกันว่าเป็นจุดหมายปลายทางที่องค์การประสงค์จะไปให้ถึงและวิสัยทัศน์มีการแปลงออกมาเป็นวัตถุประสงค์ (Objective) ที่เป็นรูปธรรมสามารถวัดได้ ทั้งนี้องค์การสามารถใช้แผนยุทธศาสตร์เป็นกรอบในการประเมินผลงานประจำปีงบประมาณ องค์การยังสามารถใช้แผนยุทธศาสตร์เป็นกรอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) เพื่อการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี (จักษวัชร ศิริวรรณ และคณะ, 2553 : 42) มีค่านิยมตามลำดับชั้น ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์ (Strategic) หมายถึง แนวทางในการบรรลุจุดหมายของหน่วยงาน ดังนั้นจุดหมายจึงเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งในการจัดทำยุทธศาสตร์ ผู้จัดทำจำเป็นต้องกำหนดจุดหมายของหน่วยงานให้ชัดเจน เพื่อให้ยุทธศาสตร์ที่ได้ออกมานั้นตรงตามความต้องการและดำเนินไปในทิศทางที่ถูกต้อง

2) วิสัยทัศน์ (Vision) หมายถึง สิ่งที่เราต้องการให้หน่วยงาน “เป็น” ภายในกรอบระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งอาจจะกำหนดทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

3) พันธกิจ (Mission) หมายถึง กรอบหรือขอบเขตการดำเนินงานของหน่วยงาน การกำหนดพันธกิจ สามารถทำได้โดยทำภารกิจ (หรือหน้าที่ความรับผิดชอบ) แต่ละข้อที่หน่วยงานได้รับมอบหมายตั้งแต่แรกก่อตั้งมาเป็นแนวทาง ทั้งนี้ ผู้จัดทำต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าพันธกิจแต่ละข้อมีความหมายครอบคลุมขอบเขตแค่ไหน แต่ละข้อมีความแตกต่างกันอย่างไร เพื่อให้การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในขั้นตอนต่อไปเป็นไปอย่างสะดวกถูกต้องและบรรลุผลตามวิสัยทัศน์กำหนดไว้

4) ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues) หมายถึง ประเด็นหลักที่ต้องคำนึงถึง ต้องพัฒนา ต้องมุ่งมั่น ประเด็นยุทธศาสตร์นี้สามารถทำได้โดยการนำพันธกิจแต่ละข้อมาพิจารณาว่าในพันธกิจแต่ละข้อนั้นหน่วยงานต้องการดำเนินการในประเด็นใดเป็นพิเศษ และหลังจากได้ดำเนินการดังกล่าวเป็นที่เรียบร้อยแล้วต้องการให้เกิดผลการเปลี่ยนแปลงในทิศทางใด

5) เป้าประสงค์ (Goal) หมายถึง สิ่งที่หน่วยงานปรารถนาจะบรรลุ โดยต้องนำประเด็นยุทธศาสตร์มาพิจารณาว่าหากสามารถดำเนินการจนประสบความสำเร็จตามประเด็นยุทธศาสตร์แต่ละข้อใครเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์และได้รับประโยชน์อย่างไร

6) ตัวชี้วัด (Key Performance Indicators) หมายถึง สิ่งที่จะเป็นตัวบ่งชี้ว่า หน่วยงานสามารถปฏิบัติงานบรรลุเป้าประสงค์ที่วางไว้ได้หรือไม่ ต้องพิจารณาหาปัจจัยที่เป็นตัวบ่งชี้ดังกล่าวและต้องใช้ถ้อยคำที่ชัดเจนทั้งในแง่ของคำจำกัดความและการระบุขอบเขตโดยตัวชี้วัดนี้จะถูกนำไปเป็นหลักในการกำหนดค่าเป้าหมายในลำดับต่อไป

7) ค่าเป้าหมาย (Target) หมายถึง ตัวเลขหรือค่าของตัวชี้วัดความสำเร็จที่หน่วยงานต้องการบรรลุขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนของการกำหนดหรือระบุไว้ในแผนงานนั้น ๆ หน่วยงานต้องการทำอะไรให้ได้

เป็นจำนวนเท่าไรและภายในกรอบระยะเวลาเท่าใด จึงจะถือว่าบรรลุเป้าหมาย

8) กลยุทธ์ (Strategy) หมายถึง สิ่งที่หน่วยงานจะดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ กลยุทธ์กำหนดขึ้นจากการพิจารณาปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Critical Success Factors) เป็นสำคัญ กล่าวคือ ต้องพิจารณาว่าในการที่จะบรรลุเป้าประสงค์ข้อหนึ่ง ๆ นั้น มีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อความสำเร็จ และจำเป็นต้องทำอย่างไรจึงจะไปสู่จุดนั้นได้

การกำหนดตัวชี้วัดในแผนที่ยุทธศาสตร์จะต้องมีการกำหนดทั้งในส่วนของตัวชี้วัดเหตุและตัวชี้วัดผล โดยมักจะกำหนดตัวชี้วัดเริ่มจากมิติด้านประสิทธิผลเรื่อยไปจนถึงมิติด้านการพัฒนาองค์กร ตามลำดับ (ศูนย์ปฏิบัติการความเสี่ยง, 2560: ออนไลน์)

3.11.2 วิธีการออกแบบกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ อาศัยหลักการเดมมิง (Deming) (2004) สำนักนโยบายและแผนสำนักงานปลัด กระทรวงมหาดไทย (2560) ได้อธิบายขั้นตอนวิธีการออกแบบกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ อาศัยหลักการเดมมิง (Deming) (2004) ดังนี้

1) การวางแผน (Plan) ประกอบด้วย

- 1.1) แต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานแผนยุทธศาสตร์
- 1.2) ศึกษาวิเคราะห์นโยบายยุทธศาสตร์ ภารกิจ พันธกิจของหน่วยงาน
- 1.3) จัดทำแผนยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์

เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย กลยุทธ์ แผนงาน โครงการ กิจกรรม งบประมาณ

2) การปฏิบัติตามแผน (Do) ประกอบด้วย

- 2.1) การเปลี่ยนแปลงแผนปฏิบัติการไปสู่การปฏิบัติ
- 2.2) การถ่ายทอดแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการ เพื่อให้หน่วยงานใช้เป็นแนวทางใน

การดำเนินงาน

- 2.3) การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรในหน่วยงานทราบ
- 2.4) การดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการของหน่วยงานตามวิธีการ

ขั้นตอนระยะเวลาที่กำหนดไว้

3) การตรวจสอบการปฏิบัติงานแผน (Check) ประกอบด้วย

- 3.1) วัดผลสำเร็จจากร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของงานหรือโครงการที่ทำได้ใน

ปีงบประมาณตามที่กำหนดไว้

3.2) สรุปผลการติดตามและประเมินผลรวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการดำเนินงาน พร้อมทั้งจัดทำรายงานแจกจ่ายและเผยแพร่ในรูปของเอกสารและนำลงเว็บไซต์ของหน่วยงาน

4) การปรับปรุงแก้ไข (Act) ประกอบด้วย

4.1) ทบทวนผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการในปีที่ผ่านมา เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานสำหรับกำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานในปีต่อไป

- 4.2) ทบทวนตัวชี้วัด ค่าเป้าหมายเพื่อให้เกิดความท้าทายในเชิงยุทธศาสตร์

4.3) ทบทวนและปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

3.11.3 การจัดทำยุทธศาสตร์ตามแนวทางสำนักงาน ก.พ.ร.

สำนักงาน ก.พ.ร. ได้อธิบายในหมวด 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ มีแนวทางการดำเนินการ ดังนี้

1) การกำหนดยุทธศาสตร์ต้องมีความชัดเจน เป็นยุทธศาสตร์ที่สะท้อนภาพผลกระทบจากปัจจัยต่าง ๆ สามารถสื่อสารให้ผู้ปฏิบัติเข้าใจได้ง่าย แผนยุทธศาสตร์ที่ดีจะทำให้เกิดความสอดคล้องกันในแต่ละกระบวนการขององค์กรมุ่งเน้นเป้าหมายขององค์กร มีแนวปฏิบัติ ดังนี้

1.1) การวิเคราะห์ทางยุทธศาสตร์ (Strategic Analysis) เป็นการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในองค์กรด้วยเครื่องมือดังต่อไปนี้

Five Forces Model เป็นเครื่องมือที่ใช้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่องค์กรแข่งขันอยู่จะช่วยให้องค์กรเข้าใจสภาพแวดล้อมที่เป็นโอกาส (Opportunities) และภาวะคุกคาม (Threats) ขององค์กรได้อย่างชัดเจน โดยคำนึงถึง 5 ปัจจัยที่สำคัญ คือ 1) การแข่งขันภายในอุตสาหกรรม (Internal Rivalry) 2) คู่แข่งรายใหม่ (New Entry) 3) สิ่งทดแทน (Substitute) 4) อำนาจต่อรองของผู้ส่งมอบสินค้า (Supplier Power) 5) อำนาจต่อรองของผู้ซื้อ (Buyer Power)

PESTLE Analysis เป็นเครื่องมือวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร พิจารณาถึงความมั่นคงทางการเมือง (Political) สภาพเศรษฐกิจ (Economic) สังคม (Social) เทคโนโลยี (Technology) กฎหมาย (Legal) ผลกระทบในด้านสิ่งแวดล้อม (Environment)

Value Chain Model เป็นเครื่องมือที่ใช้วิเคราะห์ขีดความสามารถและศักยภาพภายในองค์กร โดยเป็นการวิเคราะห์กิจกรรมต่าง ๆ ที่องค์กรดำเนินอยู่ในปัจจุบันพร้อมทั้งกำหนดกิจกรรมและความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมต่าง ๆ ในลักษณะที่ควรเป็น (To Be) เพื่อก่อให้เกิดคุณค่าหาช่องว่าง (Gap) ที่มีอยู่ เพื่อจัดทำเป็นแนวทางในการลดช่องว่างดังกล่าว

SWOT Analysis เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการวิเคราะห์เชิงยุทธศาสตร์ขององค์กร เพื่อให้ผู้บริหารได้ทราบสถานภาพองค์กร ได้ประเมินปัจจัยแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งภายนอกและภายในว่าก่อให้เกิดโอกาสและข้อจำกัดอย่างไรแก่องค์กร รวมทั้งปัจจัยที่กระทบต่อองค์กรและเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดทิศทางและยุทธศาสตร์ต่อไป

นอกเหนือนี้ ยังมีเครื่องมืออื่น ๆ ที่สามารถเลือกใช้ในการวิเคราะห์ทางยุทธศาสตร์ได้ เช่น BCG Matrix, Driving Forces, Scenario Analysis, Stakeholders Analysis เป็นต้น ประเด็นสำคัญอยู่ที่การเลือกใช้เครื่องมือให้เหมาะกับข้อมูลที่มีอยู่และความต้องการในการวิเคราะห์

1.2) การกำหนดทิศทางขององค์กร (Strategic Direction Setting) เป็นการกำหนดทิศทางที่องค์กรต้องการมุ่งไปเปรียบเสมือนเป็นผลลัพธ์ระดับสูงที่องค์กรต้องการจะบรรลุโดยนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์มากำหนดเป็นทิศทางขององค์กร วิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ระยะสั้น ระยะยาว ค่านิยมและผลการดำเนินการที่คาดหวัง

1.3) การวางยุทธศาสตร์ (Strategic Development) เป็นสิ่งที่องค์กรจะมุ่งเน้นให้ความสำคัญ วางแผนที่จะทำเพื่อให้สามารถบรรลุในทิศทางหรือผลลัพธ์ที่องค์กรต้องการ เพื่อให้องค์กรมีแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน ทั้งในเรื่องทิศทางและสิ่งที่มุ่งเน้น อีกทั้งสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของบริบทต่าง ๆ ทั้งภายนอกและภายในองค์กร โดยการนำทิศทางขององค์กรมากำหนด

ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issues) ที่สำคัญที่องค์กรจะมุ่งเน้น เพื่อให้สามารถบรรลุวิสัยทัศน์ที่ต้องการ ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์แต่ละประการต้องกำหนดเป้าประสงค์ที่ต้องการจะบรรลุ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย จากนั้นถึงจะมีการกำหนดกลยุทธ์ โครงการ และงบประมาณที่ต้องใช้เพื่อให้บรรลุค่าเป้าหมาย ในขั้นตอนนี้ อาจนำเครื่องมือการบริหารความเสี่ยง (Risk Management) เข้ามาใช้เป็นเครื่องมือสำหรับผู้บริหารในการ วิเคราะห์ ประเมินความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ ที่จะส่งผลต่อการบรรลุเป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ที่ตั้งไว้ รวมทั้ง เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงเหล่านั้น การพิจารณาความเสี่ยงทางยุทธศาสตร์นั้นอาจจะ พิจารณาได้ใน 2 ลักษณะ คือ 1) เลือกประเด็นยุทธศาสตร์ได้ถูกต้องและเหมาะสมหรือไม่ 2) อะไรคือความ เสี่ยงที่จะทำให้ไม่บรรลุเป้าประสงค์

1.4) การสื่อสารและถ่ายทอดยุทธศาสตร์ (Strategy Communication and Translation) เป็นการสื่อสารและถ่ายทอดยุทธศาสตร์ให้อยู่ในรูปแบบที่สามารถเข้าใจง่ายสำหรับบุคลากร ทุกระดับในองค์กร เพื่อให้เป็นแนวทางสำหรับการแปลงยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติต่อไป

โดยการนำเป้าประสงค์ของแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์มาจัดทำเป็นแผนที่ยุทธศาสตร์ (Strategy Map) ต้องพิจารณาเป้าประสงค์ให้ครบ 4 มิติ คือ มิติประสิทธิผล มิติคุณภาพการให้บริการ มิติประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ และมิติการพัฒนาองค์กร เป้าประสงค์ควรเชื่อมโยงซึ่งกันและกัน ในลักษณะเหตุและผล แผนที่ยุทธศาสตร์จะเป็นเครื่องมือช่วยในการสื่อสารและถ่ายทอดยุทธศาสตร์ให้ ทุกคนในองค์กรเห็นภาพเข้าใจต่อยุทธศาสตร์องค์กรได้ชัดเจนขึ้น อีกทั้งทำให้ผู้บริหารในทุกระดับได้มุ่งมั่น ในยุทธศาสตร์ที่จะมุ่งเน้นบุคลากรได้เข้าใจถึงบทบาทของตนเองต่อการบรรลุเป้าประสงค์ต่าง ๆ

2) กระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ที่ดี ผู้บริหารบุคลากรภายในองค์กร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควร เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ

3) การกำหนดเป้าประสงค์เชิงกลยุทธ์ตามแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว ควรได้รับการทบทวนเป็น ประจำทุกปี (Rolling plan) เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และทันต่อความจำเป็นของการ เปลี่ยนแปลง

4) ควรมีการกำหนดกรอบระยะเวลาที่ใช้ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์อย่างชัดเจนเป็นการล่วงหน้า และสอดคล้องกับปฏิทินงบประมาณ โดยคำนึงถึงระยะเวลาที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง รวมถึง ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบดังกล่าวข้างต้น มาประกอบด้วย

5) นำข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลตามยุทธศาสตร์ ไปใช้เป็นข้อมูลสำหรับปรับปรุงกระบวนการ วางแผนยุทธศาสตร์ให้เหมาะสมต่อไป

3.11.4 เครื่องมือ SOAR Analysis

ดร.ภิญโญ รัตนพันธุ์ (2556) ได้กล่าวว่า SOAR Analysis ใช้สำหรับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ทางธุรกิจ เพื่อเป็นฐานการพัฒนาและการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ SOAR เป็นคำย่อของ Strengths (จุดแข็ง) Opportunities (โอกาส) Aspirations (แรงบันดาลใจ) Results (ผลลัพธ์) ทั้งนี้ SOAR Analysis พัฒนาต่อยอดมาจากสุนทรียสาธก หรือ Appreciative Inquiry (AI) โดย AI คือกระบวนการค้นหาสิ่งที่ดีอยู่ แล้วในระบบ ทั้งนี้สามารถนำ SOAR Analysis มาใช้วิเคราะห์แทน SWOT Analysis โดย SOAR Analysis ไม่เพียงแต่สามารถนำมาใช้ในการวางแผนกลยุทธ์เท่านั้น แต่ยังสามารถนำมาใช้ในการวางแผนการตลาด

การพัฒนาองค์กร เป็นต้น SOAR Analysis จะเน้นหาการค้นหาจุดแข็งและโอกาสให้มากที่สุด แล้วเอามาสร้างแรงบันดาลใจ และคาดหวังผลที่จะเกิดขึ้นโดยเชื่อว่ายังมีและใช้ประโยชน์จากจุดแข็งและโอกาสมากเท่าใด จะสามารถปิดจุดอ่อนหรือพลิกจุดอ่อนเป็นจุดแข็ง รวมทั้งสามารถบริหารความเสี่ยงหรือสร้างโอกาสจากภัยคุกคามได้โดยธรรมชาติได้มากเท่านั้น โดยพบว่าเมื่อนำเครื่องมือ SOAR Analysis มาใช้จะสามารถดึงดูดการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้เสียและสามารถได้ข้อมูลและพัฒนากลยุทธ์ได้ดีกว่าการใช้ SWOT Analysis (Stavos and Hinrichs, 2009)

1. Strengths (จุดแข็ง) คือ เรื่องราวดี ๆ ที่เกิดขึ้นในองค์กรอาจเกิดขึ้นที่ไหนเมื่อไรกับใครก็ได้ อาจอยู่ในรูปของความรู้ ทักษะ ทักษะ การกระทำที่มีอยู่ในตัวคนใดคนหนึ่ง หน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ณ เวลาใดเวลาหนึ่งก็ได้ อาจเป็นเรื่องดี ๆ ที่แม้จะเกิดขึ้นเมื่อสิบปีที่แล้วก็สามารถนำมาเป็นจุดดี หรือจุดแข็งได้ กระบวนการค้นหาจุดแข็งจึงเป็นกระบวนการค้นหาเรื่องดี ๆ จากความสำเร็จแม้เพียงเล็กน้อยจากผู้มีส่วนได้เสียทุกคนในองค์กรในด้านต่าง ๆ ดังนี้ ด้านนวัตกรรม (Innovation) ด้านผลิตภาพ (Productivity) ด้านการเรียนรู้ (Learning) องค์กรใดมีผู้ใหญ่อสอนการโค้ชซึ่งในการพัฒนาองค์กรถือเป็นการสร้างการเปลี่ยนแปลงทำให้คนทำงานดีขึ้นเป็นจุดแข็งที่สามารถสร้างโอกาส สร้างเป้าหมายและเห็นผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นได้

2. Opportunities (โอกาส) คือ สิ่งที่ส่งผลดีต่อการดำเนินงาน โดยเป็นปัจจัยจากภายนอกที่เกิดขึ้นและมีการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา อาทิ นโยบายภาครัฐ สภาพการแข่งขัน แนวโน้มด้านต่าง ๆ พฤติกรรมผู้บริโภค เป็นต้น

3. Aspirations (แรงบันดาลใจ) คือ การตอบคำถามว่าแรงบันดาลใจขององค์กรคืออะไร หรือเป้าหมายขององค์กรคืออะไรเป็นสิ่งที่องค์กรจำเป็นต้องทำให้สำเร็จ

4. Results (ผลลัพธ์) คือ ทำหน้าที่เหมือนตัวชี้วัด (KPI) ใช้วัดผลของเป้าหมายหรือ Aspiration ซึ่งต้องเป็นสิ่งที่วัดเป็นตัวเลขหรือจับต้องได้

สรุปแล้ว SOAR Analysis เป็นเครื่องมือที่สามารถใช้แทนหรือใช้เสริมเพิ่มเติมจาก SWOT Analysis เพื่อให้วางแผนกลยุทธ์นำมาใช้กำหนดเป้าหมายองค์กร กำหนดกลยุทธ์ วางแผนการดำเนินงานเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ด้วยจุดแข็งและโอกาส พร้อมทั้งกำหนดตัวชี้วัดผลสำเร็จได้อย่างชัดเจน

3.11.5 หลักการบริหารงานตามแผนยุทธศาสตร์ยุคใหม่

พัฒนา แสงมณีโคตร (2561) การเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ในการดำเนินงาน ต้องมีการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันสำคัญขององค์กรในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 1) การจัดโครงสร้างองค์กร เช่น การเพิ่ม หรือลด หน่วยงานเพื่อนำยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ หรือการมอบหมายงานใหม่ หรือการออกแบบกระบวนการใหม่ที่เกิดขึ้นจากแผนยุทธศาสตร์
- 2) การปรับเปลี่ยนระบบระเบียบ ขั้นตอน วิธีการปฏิบัติงาน การนำระบบสารสนเทศมาใช้เพื่อรองรับยุทธศาสตร์การดำเนินงานใหม่
- 3) การจัดกรอบอัตรากำลัง บรรจุ แต่งตั้ง โยกย้ายบุคลากรใหม่ การวิเคราะห์สมรรถนะบุคลากร และการพัฒนาบุคลากร เพื่อให้ไปปฏิบัติหน้าที่ตามยุทธศาสตร์ใหม่

4) การพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถ และทัศนคติของบุคลากรในส่วนงานต่าง ๆ ให้มีความเข้าใจถึงยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ใหม่ สามารถปฏิบัติงานตามแผนดังกล่าวได้ การสร้างเสริมหรือปรับปรุงวัฒนธรรมในการทำงานของคนในองค์กรใหม่ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ การสร้างความเข้าใจร่วมกันในทุกระดับถึงยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ใหม่ และเหตุผลความจำเป็นที่ต้องเลือกใช้กลยุทธ์นั้น ๆ โดยมุ่งให้ทุกคนได้มีส่วนร่วม คือ ให้ทุกคนมองเห็นภาพตามยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ที่ได้กำหนดไว้ การจัดหาจัดสรรงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาองค์กรในด้านต่างๆ เพื่อให้สามารถนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

13.12 โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเร่งรัดกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไป โดยดำเนินการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อขับเคลื่อนการสร้างพื้นที่ปลอดโรคโดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การสร้างพื้นที่ปลอดโรค

เป้าหมาย

ไม่มีคนและสัตว์เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้าในประเทศไทยอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัด

1. อัตราการพบโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ลดลงจากปีที่ผ่านมาและไม่พบโรคภายในปี พ.ศ. 2568
2. จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปลอดโรคพิษสุนัขบ้า อย่างน้อยร้อยละ 80

การดำเนินการ

1. กระบวนการเฝ้าระวังโรค

- 1) การเฝ้าระวังโรคเชิงรับหรือเฝ้าระวังทางอาการ (passive surveillance) โดยเก็บตัวอย่างสัตว์แสดงอาการสงสัยตามนิยามโรคพิษสุนัขบ้าส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการกรมปศุสัตว์
- 2) การเฝ้าระวังโรคเชิงรุก (active surveillance) ส่งตรวจตัวอย่างสุนัข แมวหรือสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมอื่น ๆ ส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการกรมปศุสัตว์จำนวนร้อยละ 0.01 ของจำนวนประชากรสุนัขและแมวในพื้นที่ (1:10,000 ตัว)
- 3) สอบสวนโรคทางระบาดวิทยากรณีที่พบผลบวกจากตัวอย่างส่งตรวจ
- 4) รวบรวมและบันทึกข้อมูลด้านการเฝ้าระวังโรคในระบบ Thai Rabies Net
- 5) เพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนาห้องปฏิบัติการด้านการตรวจวินิจฉัยโรคและการตรวจ

ภูมิคุ้มกันโรคหลังจากทำวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

- 6) ฝึกอบรมและพัฒนาสัตวแพทย์นักระบาดวิทยาและทีมสอบสวนโรค
- 7) สร้างเครือข่ายการเฝ้าระวังโรคในทุกระดับ

ผลผลิต: มีการส่งตัวอย่างตรวจครอบคลุมทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผลลัพธ์: ไม่พบเชื้อไวรัสโรคพิษสุนัขบ้าจากทุกตัวอย่างที่ส่งตรวจ

2. กระบวนการควบคุมโรค

- 1) กรณีที่พบโรค ดำเนินการประกาศเขตโรคระบาดสัตว์ชั่วคราว พื้นที่ 5 กิโลเมตร รอบจุดเกิดโรคเป็นระยะเวลา 30 วัน ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558
- 2) จัดทำประชาคมผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholder) เพื่อกำหนดแนวทางการควบคุมโรคร่วมกันในระดับพื้นที่
- 3) ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้กับสุนัขและแมวทุกตัวในพื้นที่เกิดโรค
- 4) กักสัตว์สัมผัสและสัตว์กลุ่มเสี่ยงที่อยู่ในพื้นที่เกิดโรค
- 5) เก็บตัวอย่างสัตว์ที่แสดงอาการตามนิยามโรคหรือสัตว์ป่วยสงสัยส่งตรวจเพิ่ม
- 6) ควบคุมเคลื่อนย้ายสัตว์เข้าออกพื้นที่เกิดโรค
- 7) ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ประชาชน
- 8) เฝ้าระวังโรคต่อเนื่องเป็นเวลาอย่างน้อย 6 เดือน

ผลผลิต: ควบคุมโรคให้สงบภายในระยะเวลาไม่เกิน 1 เดือน

ผลลัพธ์: ควบคุมโรคให้สงบและไม่ให้เกิดโรคซ้ำในพื้นที่ที่เคยเกิดโรค

3. กระบวนการป้องกันโรค

- 1) บูรณาการร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสำรวจและขึ้นทะเบียนสุนัขและแมวในระบบ Rabies One Data
- 2) บูรณาการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้กับสุนัขและแมว ดังนี้
 - 2.1) การควบคุมปริมาณ คุณภาพ และประสิทธิภาพวัคซีน โดยกำหนดความแรงของวัคซีนที่จะนำมาฉีด (potency) ไม่น้อยกว่า 2 IU (NIH test) มีปริมาณเพียงพอ มีการกระจายครอบคลุมทุกพื้นที่ (วัคซีนที่จัดซื้อโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) การจัดเก็บและการขนส่งวัคซีนที่มีคุณภาพ (cold chain system) การสร้างความมั่นคงด้านวัคซีนทั้งการนำเข้าและการผลิตเองและการใช้วัคซีนชนิดกิน (oral vaccine)
 - 2.2) การสร้างและพัฒนาอาสาปศุสัตว์ ให้มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ ให้มีจำนวนเพียงพอ ครอบคลุมทุกพื้นที่ มีจำนวนสอดคล้องกับปริมาณสัตว์ ผ่านการฝึกอบรมและได้รับการมอบหมายให้ปฏิบัติงานถูกต้องตามกฎหมาย พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535 สนับสนุนให้มีสวัสดิการ เช่น ค่าตอบแทนในการปฏิบัติงาน การได้รับการฉีดวัคซีนชนิด Pre-Exposure เป็นต้น
 - 2.3) บูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควบคุมประชากรสัตว์ที่ไม่มีเจ้าของเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคสัตว์สู่คน (Zoonosis) โดยเฉพาะโรคพิษสุนัขบ้า และป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญในสังคม อาทิ สุนัขกัดคน มลภาวะทางเสียงและมูลสุนัข อุบัติเหตุตามท้องถนน เป็นต้น
 - 2.3.1) สำรวจจัดกลุ่มสุนัขเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ ดังนี้
 - กลุ่มที่ 1 สัตว์มีเจ้าของ (เลี้ยงโดยเจ้าของ) ขึ้นทะเบียนโดยบันทึกข้อมูลในระบบ Rabies One Data ระบุเจ้าของชนิดสัตว์ จำนวนสัตว์ microchip เป็นต้น ฉีดวัคซีนให้ครอบคลุมอย่างน้อยร้อยละ 80 มอบใบรับรองการฉีดวัคซีน ห้อยเหรียญ ฆ่าตัด ทำหมันเป็นความรับผิดชอบของเจ้าของสัตว์

กลุ่มที่ 2 สัตว์มีเจ้าของ (เลี้ยงปล่อย) ขึ้นทะเบียนโดยบันทึกข้อมูลในระบบ Rabies One Data ระบุเจ้าของ ชนิดสัตว์ จำนวนสัตว์ microchip เป็นต้น ฉีดวัคซีนให้ครอบคลุมอย่างน้อยร้อยละ 80 มอบใบรับรองการฉีดวัคซีน (บัตรเหลือง) และห้อยเหรียญ ผ่าตัดทำหมันเน้นเป็นความรับผิดชอบของเจ้าของสัตว์ ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ปลูกจิตสำนึกเลี้ยงสัตว์อย่างรับผิดชอบ

กลุ่มที่ 3 สัตว์ไม่มีเจ้าของ (สัตว์ในชุมชน วัด ตลาด) ขึ้นทะเบียนโดยบันทึกข้อมูลในระบบ Rabies One Data ระบุเจ้าของ ชนิดสัตว์ จำนวนสัตว์, ฉีดวัคซีนที่รับผิดชอบโดยชุมชนและหน่วยงานราชการ (ท้องถิ่น/ปศุสัตว์) ผ่าตัดทำหมันฉีดวัคซีน ปล่อยคืนที่เดิม (CNVR) ภายใต้หลัก PPP ร่วมกับชุมชน องค์การอิสระ NGOs และพิจารณานำเข้าสถานพักพิง ระบุตัวสัตว์โดยวิธีต่างๆ เช่น สักใบหูด้านใน ตีเบอร์เย็นข้างสะโพก ตัดปลายหู เป็นต้น มีระบบติดตามข้อมูลสัตว์ป่วยตาย เกิดใหม่ ย้ายเข้าออกพื้นที่

กลุ่มที่ 4 สัตว์ไม่มีเจ้าของ (คล้ายสัตว์ป่า) ขึ้นทะเบียนโดยบันทึกข้อมูลในระบบ Rabies One Data ระบุเจ้าของ ชนิดสัตว์ จำนวนสัตว์ เป็นต้น ฉีดวัคซีนที่รับผิดชอบโดยชุมชนและหน่วยงานราชการ (ท้องถิ่น/ปศุสัตว์) ผ่าตัดทำหมัน ฉีดวัคซีน ปล่อยคืนที่เดิม (CNVR) ระบุตัวสัตว์โดยวิธีต่างๆ เช่น สักใบหูด้านใน ตีเบอร์เย็นข้างสะโพก ตัดปลายหู เป็นต้น มีระบบติดตามข้อมูลสัตว์ป่วยตาย เกิดใหม่ ย้ายเข้าออกพื้นที่ พิจารณานำวัคซีนชนิดกิน (Oral vaccine) มาใช้ในสัตว์กลุ่มเสี่ยงที่จับไม่ได้

2.3.2) การบังคับใช้กฎหมาย เช่น เทศบัญญัติและข้อบัญญัติท้องถิ่น ควบคุมการเลี้ยงและปล่อยสัตว์ ตาม พ.ร.บ.การสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ การจัดสวัสดิภาพสุนัขในฟาร์มเพาะพันธุ์สุนัข ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์การจัดสวัสดิภาพแมวในฟาร์มเพาะพันธุ์แมว ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ การจัดสวัสดิภาพสัตว์ในสถานที่ขายสัตว์เลี้ยงภายใต้ พ.ร.บ.ป้องกันการทารุณกรรมและจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 การตรวจสอบการค้าสัตว์ตามถนน ตลาด ภายใต้ พ.ร.บ.โรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดมาตรฐานสินค้าเกษตร แนวปฏิบัติในการใช้มาตรฐานสินค้าเกษตร การปฏิบัติทางการเพาะเลี้ยงสัตว์ที่ดีสำหรับคอกสุนัข ตามพ.ร.บ.มาตรฐานสินค้าเกษตร พ.ศ. 2551 และการบังคับใช้พ.ร.บ.โรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535 เป็นต้น

2.3.3) การบริหารจัดการสถานสงเคราะห์สัตว์ ศูนย์พักพิงสัตว์ และการหาบ้านใหม่โดยกำหนดกลุ่มสุนัขที่จะนำเข้าสถานสงเคราะห์สัตว์หรือศูนย์พักพิงสัตว์ ทำหมันและฉีดวัคซีนฝึกลูกสุนัข ประชาสัมพันธ์หาเจ้าของใหม่ หรือหาบ้านใหม่

2.3.4) การให้การศึกษาปลูกจิตสำนึก ประชาสัมพันธ์และการสร้างความร่วมมือจากภาคประชาชน เช่น การบรรจุความรู้เรื่องโรคพิษสุนัขบ้าไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดกิจกรรมเพื่อสังคม (Corporate Social Responsibility) ร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้อง การสื่อสารประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

ผลผลิต: มีฐานข้อมูลประชากรสุนัขและแมวในระบบ Rabies One Dataครอบคลุมทุกพื้นที่ ฉีดวัคซีนในสุนัขและแมวโดยรวมได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ผ่าตัดทำหมันสุนัขและแมวมรวมกันได้ไม่น้อยกว่า 87,000 ตัว

ผลลัพธ์: สัตว์มีภูมิคุ้มกันโรคอย่างมีประสิทธิภาพ และมีการบริหารจัดการควบคุมประชากรสุนัขและแมวได้อย่างเป็นระบบและยั่งยืน

4. การสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า

1) ดำเนินการประเมินโดยแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินและรับรองพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า 3 ระดับ ได้แก่ ระดับท้องถิ่นปลอดโรค ระดับอำเภอปลอดโรค และระดับจังหวัดปลอดโรค

2) ใช้หลักเกณฑ์การสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า ซึ่งประกอบด้วย 6 เกณฑ์ ได้แก่ การพบโรคพิษสุนัขบ้าในคน การพบโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ การสำรวจสุนัขและแมว การฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า การควบคุมประชากรสัตว์ และความยั่งยืนของการปลอดโรคพิษสุนัขบ้า

3) ดำเนินการรับรองพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าสำหรับท้องถิ่นที่ผ่านการประเมินให้เป็นพื้นที่ปลอดโรคทั้งระดับท้องถิ่นปลอดโรค ระดับอำเภอปลอดโรค และระดับจังหวัดปลอดโรค

ผลผลิต: องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปลอดโรคอย่างน้อยร้อยละ 80

ผลลัพธ์: ทุกจังหวัดปลอดโรคพิษสุนัขบ้า ภายในปี พ.ศ. 2568

การติดตามและประเมินผลโครงการ

1) ตรวจสอบติดตามโดยหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบโครงการได้แก่ สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ และสำนักงานปศุสัตว์เขต 1-9 ตามกรอบระยะเวลาของแต่ละโครงการย่อย

2) ตรวจสอบติดตามและประเมินผลโครงการโดยคณะผู้ตรวจราชการกรมปศุสัตว์ตามกรอบการตรวจราชการของกรมปศุสัตว์

3) ตรวจสอบติดตามและประเมินผลโครงการโดยคณะผู้ตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ตามกรอบการตรวจราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การรายงานผลการดำเนินงาน

1) แบบฟอร์มการรายงานของแต่ละโครงการฯ

2) รายงานในระบบ e-Operation และระบบ Thai Rabies Net ของกรมปศุสัตว์

3) รายงานผลการสำรวจและขึ้นทะเบียนในระบบ Rabies One Data

งบประมาณ

งบประมาณแผนยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ กิจกรรมสนับสนุนโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้า

ผู้รับผิดชอบโครงการ

- 1) สำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์
- 2) สำนักงานปศุสัตว์เขต 1-9
- 3) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด 76 จังหวัด
- 4) สำนักงานปศุสัตว์พื้นที่กรุงเทพมหานคร
- 5) สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ
- 6) ศูนย์วิจัยและพัฒนาสัตวแพทย์ประจำภาค
- 7) ศูนย์ทดสอบและวิจัยคุณภาพชีววัตถุสำหรับสัตว์
- 8) กองสารวัตรและกักกัน

หน่วยงานร่วมดำเนินการ

- 1) สถานเสาวภา สภากาชาดไทย
- 2) สัตแพทย์สภา
- 3) สัตวแพทย์สมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
- 4) สมาคมสัตวแพทย์ผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์แห่งประเทศไทย
- 5) ภาควิชาสัตวศาสตร์และสัตวแพทยศาสตร์แห่งประเทศไทย
- 6) กรมควบคุมโรค
- 7) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- 8) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
- 9) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
- 10) กรมประชาสัมพันธ์

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) สามารถเร่งรัดกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไป โดยดำเนินการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) อัตราการพบโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ลดลงจากปีที่ผ่านมาและไม่พบโรคภายในปี พ.ศ. 2568
- 3) สามารถขับเคลื่อนการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าโดยให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การสร้างพื้นที่ปลอดโรค ทำให้ไม่มีคนและสัตว์เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้าในประเทศไทยอย่างยั่งยืน

4. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

4.1 สรุปสาระสำคัญ

สำนักงาน ก.พ.ร. ได้วางแนวทางการพัฒนาระบบราชการ 4.0 มุ่งเน้นให้ระบบราชการมีความทันสมัยตอบสนองการเปลี่ยนแปลงมีความคล่องตัวยืดหยุ่นรวมถึงการสร้างคุณค่าในงานบริการให้กับประชาชนยึดหลักธรรมาภิบาลเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยมี 3 แนวทาง ดังนี้ 1) เปิดกว้างและเชื่อมโยงกัน (Open & Connected Government) ต้องมีการเปิดเผยและความโปร่งใสในการทำงาน บุคคลภายนอกสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของทางราชการได้ 2) ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen-centric Government) ทำงานเชิงรุกมองไปข้างหน้าตอบสนองความต้องการประชาชนไม่ต้องรอให้ประชาชนมาติดต่อขอรับบริการ (Proactive Public Services) ประชาชนสามารถเรียกใช้บริการทางราชการได้ตลอดเวลาผ่านการติดต่อหลายช่องทาง 3) มีขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย (Smart & High Performance Government) ต้องทำงานเตรียมการไว้ล่วงหน้า มีการวิเคราะห์ความเสี่ยง สร้างนวัตกรรมหรือความคิดริเริ่มมีความยืดหยุ่นตอบสนองสถานการณ์ต่างๆ ได้ทันเวลาเพื่อให้หน่วยงานราชการสามารถปฏิบัติงานในกระแสการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ พ.ศ. 2566-2570 ยุทธศาสตร์ที่ 5 บูรณาการองค์ความรู้และความร่วมมือด้านการปศุสัตว์ในระดับสากล มุ่งมั่นพัฒนาความร่วมมือด้านปศุสัตว์ ความรู้ทางวิชาการและการค้าสินค้าปศุสัตว์ทั้งภายในและภายนอกประเทศ บูรณาการร่วมการในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถ่ายทอดองค์ความรู้ และยุทธศาสตร์ที่ 6 ยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการองค์การให้มีความเป็นเลิศทุกมิติสู่ความทันสมัยและสร้างสรรค์โดยนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการบริหารจัดการองค์การเป็นองค์กรที่มีการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance) เพื่อให้ส่งเสริมการปศุสัตว์ไทยให้เติบโตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนต่อไป จากแนวทางการขับเคลื่อนการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม หน่วยงานรัฐต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในกระบวนการคิดการตัดสินใจในการร่วมดำเนินการและร่วมรับผลประโยชน์เพื่อนำสู่การเสริมอำนาจและศักยภาพของประชาชนได้อย่างแท้จริง

กรมปศุสัตว์มีภารกิจเพิ่มมากขึ้น จึงมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของหน่วยงานส่วนกลางซึ่งรับผิดชอบตามกฎหมายพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 จากสำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์ แยกออกเป็นกองปศุสัตว์ต่างประเทศ พ.ศ. 2554 กองสารวัตรและกักกัน พ.ศ. 2555 และกองสวัสดิภาพสัตว์และสัตวแพทย์บริการ พ.ศ. 2561 การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเกิดปัญหาซ้ำซ้อนและแยกส่วนงานไม่เป็นกำลังร่วมส่งเสริมกันในภาพรวม ต่างคนต่างทำงาน เพื่อบรรลุเป้าหมายระยะสั้นขาดความร่วมมือที่เชื่อมโยงกัน เช่น การฉีควัคซีน การตรวจชันสูตร การทำหมันให้ครบตามเป้าหมาย กิจกรรมออกหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่ผ่าตัดทำหมันไม่เข้าไปในพื้นที่เกิดโรคพิษสุนัขบ้าและขาดการส่งเสริมการมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพมีรูปแบบการทำงานซ้ำ ๆ ไม่มีนวัตกรรมใหม่ ๆ ไม่เชื่อมโยงยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์และเป้าหมายรวมส่งผลให้ใช้ทรัพยากรไม่คุ้มค่า ดังนั้นเพื่อบรรลุเป้าหมายระยะยาวของกรมปศุสัตว์ต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่มีเป้าหมายร่วมกัน (Share Vision) ต้องเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลร่วมกัน ไม่แยกความรับผิดชอบเฉพาะขอบเขตงานของตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายระยะยาวต่อไป

สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 ในฐานะผู้รับผิดชอบโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี พบปัญหาในการปฏิบัติงาน แต่ผู้บริหารได้สั่งสมประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยเริ่มต้นปฏิบัติงานส่วนสุขภาพสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 ย้ายไปพัฒนาโครงการฯ ที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและขยายผลไปยังสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี นำโครงการที่ประสบผลสำเร็จส่งผลงานเข้าประกวดสำนักงาน ก.พ.ร. ประจำปี 2567 ได้รับรางวัลเลิศรัฐ ระดับดีเด่น สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทรายางวัลสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effectiveness of People Participation)

ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาสุขภาพสัตว์ในพื้นที่ ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมกรณีศึกษาของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งประสบผลสำเร็จในการควบคุม ป้องกัน โรคพิษสุนัขบ้า เพราะถ้าหากทราบวิธีการบริหารจัดการแก้ปัญหาในระดับพื้นที่ที่มีปัญหาอุปสรรค มีความยุ่งยาก มีข้อจำกัดด้านบริบทพื้นที่ ด้านทรัพยากร ด้านงบประมาณและด้านกำลังคนจะสามารถนำผลการศึกษามาพัฒนางาน หาวิธีการบริหารจัดการโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาต่อยอดนำผลการศึกษาไปแก้ไขปัญหาพัฒนาปศุสัตว์พื้นที่อื่น ๆ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนให้ดีขึ้นในด้านต่างๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสุขอนามัยต่อไป

4.2 ขั้นตอนการดำเนินการ

4.2.1 ศึกษาการแก้ไขปัญหาการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

ศึกษาการแก้ไขปัญหาการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี ประกอบการศึกษาจากเอกสารสมัครขอรับรางวัลบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2567 ประเภทรายางวัลสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (Effectiveness of People Participation) ชื่อผลงาน ครอบครัวยุคสัตว์พัฒนา ทำดีร่วมใจ ฝ่าวิกฤติภัยพิบัติ กำจัด โรคพิษสุนัขบ้า รวมถึงศึกษากฎหมาย ระเบียบ คู่มือการปฏิบัติงาน โครงการ ข้อมูลสารสนเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยสรุปบทเรียน ถอดบทเรียนจากกรณีศึกษาค้นหารูปแบบหรือวิธีการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ที่มีความยุ่งยากมีข้อจำกัดของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและบริบท

- 1.1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและบริบทของจังหวัดนนทบุรี
- 1.2) ศึกษารายงานสถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าจังหวัดนนทบุรี
- 1.3) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและบริบทของจังหวัดเพชรบุรี
- 1.4) ศึกษารายงานสถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าจังหวัดเพชรบุรี

2) ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า

- 2.1) ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

นนทบุรี

- 2.2) ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

เพชรบุรี

4.2.2 ศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหานำมาใช้ในการพัฒนา

1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและบริบท

1.1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและบริบทของจังหวัดนนทบุรี

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีเป็นหน่วยงานส่วนภูมิภาค สังกัดกรมปศุสัตว์ ตั้งอยู่เลขที่ 9/320 หมู่ 6 ตำบลเสาธงหิน อำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี รับผิดชอบ 6 อำเภอ ได้แก่ 1) อำเภอเมืองนนทบุรี 2) อำเภอบางบัวทอง 3) อำเภอปากเกร็ด 4) อำเภอบางกรวย 5) อำเภอบางใหญ่ 6) อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี มีสุนัขแมวจรจัด จำนวน 32,390 ตัว คิดเป็นร้อยละ 24 ของสุนัขแมวในจังหวัด 132,812 ตัว (กรมปศุสัตว์, 2566) ประชาชน 1,308,092 ราย ประชาชนได้รับผลกระทบมีความเสี่ยงต่อโรคพิษสุนัขบ้าและเดือดร้อนรำคาญจากปัญหาสุนัขจรจัดเป็นปัญหาที่สะสมมานานส่งผลกระทบต่อสุขภาพคนและสัตว์เป็นปัญหายุ่งยากมีข้อจำกัดด้านทรัพยากรมีไม่เพียงพอและส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในจังหวัดนนทบุรี

องค์การอนามัยโลก (WHO) องค์การอาหารและการเกษตร (FAO) องค์การสุขภาพสัตว์โลก (WOAH) และกลุ่มประเทศที่เป็นพันธมิตรเพื่อการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า (GARC) มีประเทศไทย

รวมอยู่ด้วยได้มีการตกลงร่วมกันกำจัดโรคพิษสุนัขบ้าให้หมดไปภายในปี ค.ศ. 2030 (พ.ศ. 2573) ปัจจุบันดำเนินงานภายใต้โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี มาอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานหลักในการขับเคลื่อน ได้แก่ กรมปศุสัตว์ กรมควบคุมโรค กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กรมปศุสัตว์ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรมประชาสัมพันธ์และหน่วยงานภาคีเครือข่าย เป็นต้น

จากการดำเนินการที่ผ่านมากรมปศุสัตว์จัดทำโครงการเร่งรัดผ่าตัดทำหมันสุนัขและแมว เพื่อควบคุมป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ แต่พบโรคระบาดทุกปีในระดับประเทศ ปี 2566 ระบาดใน 35 จังหวัด พบเชื้อในสัตว์ 347 ตัว ผู้เสียชีวิต 6 ราย สำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์ซึ่งเป็นเจ้าภาพหลักในการขับเคลื่อนควบคุมป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า เพื่อเป็นไปตามการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับสัตว์รวมถึงการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคจากจุดเกิดโรคไปยังพื้นที่อื่น ลดอุบัติการณ์ของการเกิดโรคในสัตว์และคน โดยมีสำนักงานปศุสัตว์เขต 1 ทำหน้าที่กำกับ ติดตาม ตรวจสอบการปฏิบัติงานตามโครงการของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในพื้นที่รับผิดชอบ ได้แก่ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปทุมธานี สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสระบุรี สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสิงห์บุรี สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอ่างทอง สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดลพบุรี สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชัยนาท และสำนักงานปศุสัตว์พื้นที่กรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาพบว่า สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี มอบหมายให้กลุ่มสุขภาพสัตว์เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการควบคุม ป้องกัน โรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี กลุ่มสุขภาพสัตว์ได้เล็งเห็นโอกาสในการพัฒนางานโดยการสร้างพันธมิตรกับผู้ที่มีความสนใจ ต้องการดูแลสุขภาพสัตว์ ร่วมกันทำงาน ทำแล้วมีความสุข เช่น การทำหมัน การฉีดวัคซีนให้สุนัขจรจัดแล้วปล่อยที่เดิม เริ่มจัดทำโครงการความร่วมมือต่าง ๆ เพื่อพัฒนาเครือข่ายอาสาบริหารจัดการสุนัขจรจัดและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่โครงการต่าง ๆ ดังนี้

ปีงบประมาณ 2555 เริ่มต้นของการพัฒนาโครงการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพล อดุลยเดช เนื่องในโอกาสสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 85 พรรษา ร่วมกับสมาคมป้องกันการทารุณสัตว์แห่งประเทศไทย (TSPCA) และจัดทำโครงการสร้างความร่วมมือและพัฒนาเครือข่ายเฝ้าระวัง ป้องกัน โรคพิษสุนัขบ้าเชิงรุกสู่ชุมชน

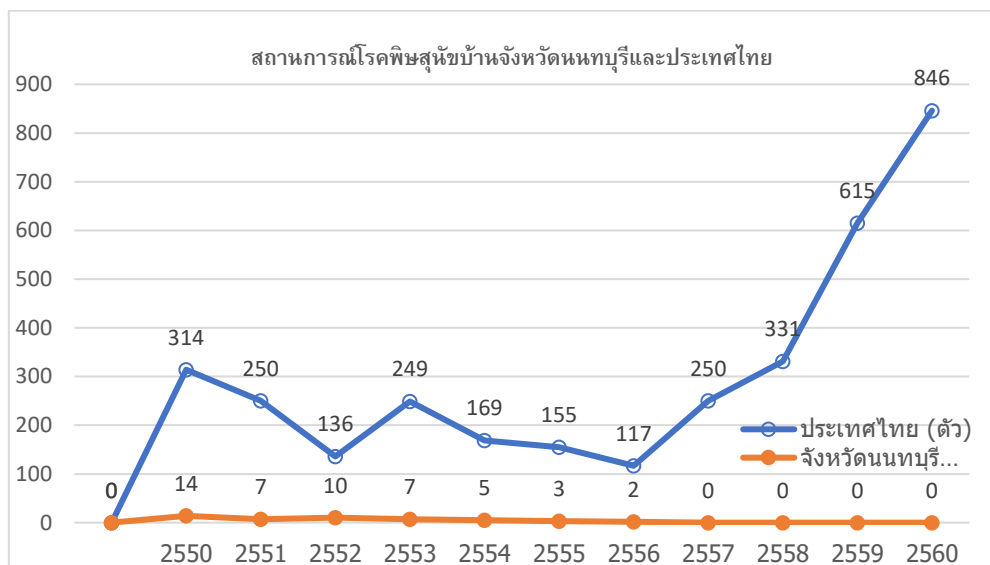
ปีงบประมาณ 2556 ร่วมกับสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 13 กรมควบคุมโรค จัดทำโครงการหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่ร่วมกับคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ วันที่ 2 เมษายน 2558

ปีงบประมาณ 2559 จัดตั้งมูลนิธิปศุสัตว์พัฒนา โดยสำนักงานปศุสัตว์เขต 1 ร่วมกับสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี

ปีงบประมาณ 2560 จัดทำโครงการลดประชากรสุนัขและแมวในชุมชนจังหวัดนนทบุรี

1.2) ศึกษารายงานสถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าจังหวัดนนทบุรี

รายงานสถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าจังหวัดนนทบุรีเมื่อเทียบกับปีก่อนปี 2551 ลดลงร้อยละ 50 ปี 2552 เพิ่มขึ้นร้อยละ 42.85 ปี 2553 ลดลงร้อยละ 30 ปี 2554 ลดลงร้อยละ 28.57 ปี 2555 ลดลงร้อยละ 40 ปี 2556 ลดลงร้อยละ 33.33 ตั้งแต่ปี 2557-2560 ลดลงร้อยละ 0 ไม่พบการเกิดโรคในสัตว์ต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 4 ปี ดังภาพที่ 4

ภาพที่ 4 สถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าจังหวัดนนทบุรีเปรียบเทียบกับประเทศไทย

ที่มา : เอกสารส่งเข้าประกวดรางวัลเลิศรัฐ ของสำนักงานปศุสัตว์เขต 1

1.3) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานและบริบทของจังหวัดเพชรบุรี

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี เป็นหน่วยงานส่วนภูมิภาค สังกัดกรมปศุสัตว์ อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานปศุสัตว์เขต 7 ตั้งอยู่เลขที่ 1 ถนนราชดำเนิน ตำบลคลองกระแชง อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี รับผิดชอบ 8 อำเภอ ได้แก่ 1) อำเภอเมืองเพชรบุรี 2) อำเภอชะอำ 3) อำเภอท่ายาง 4) อำเภอเขาย้อย 5) อำเภอบ้านแหลม 6) อำเภอบ้านลาด 7) อำเภอหนองหญ้าปล้อง 8) อำเภอแก่งกระจาน มีสุนัขแมว จำนวน 138,520 ตัว (กรมปศุสัตว์, 2566) มีประชาชน 483,668 รายจากการศึกษาพบว่า

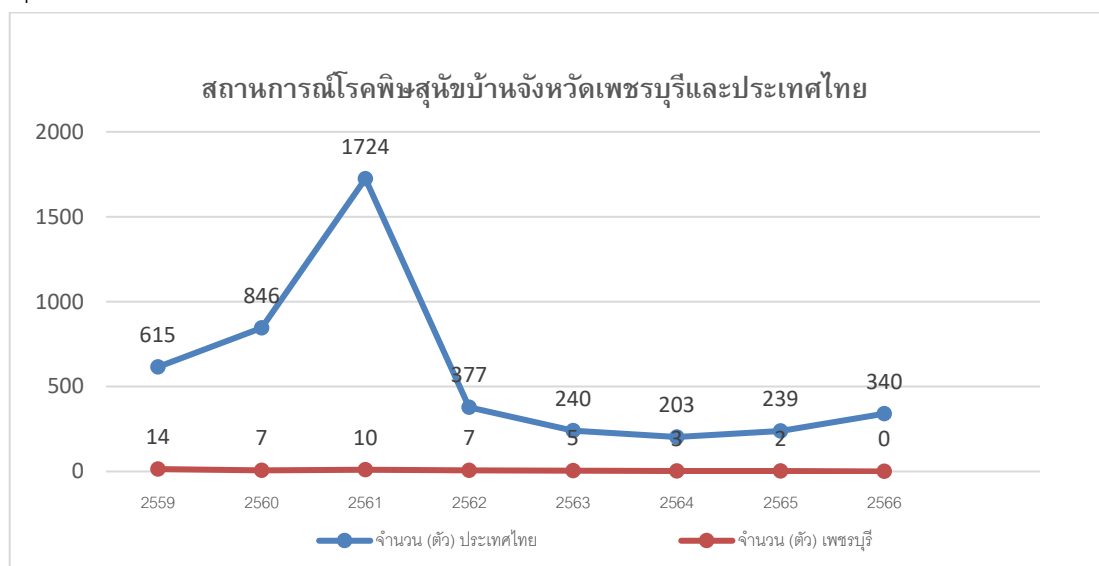
1) ปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี ได้ขยายผลการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าจากจังหวัดนนทบุรี ซึ่งประสบผลสำเร็จในการควบคุมป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ไม่พบการเกิดโรคในสัตว์ต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2557-2560 ได้นำแนวทางพัฒนามาปรับใช้ปศุสัตว์จังหวัดเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงชี้แนะแนวทางปฏิบัติงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการควบคุม ป้องกัน โรคพิษสุนัขบ้า โดยมอบหมายให้กลุ่มสุขภาพสัตว์เป็นผู้รับผิดชอบหลักนำไปปฏิบัติงานในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี เริ่มพัฒนาในปี พ.ศ. 2561 -2566

2) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรีได้นำเทคโนโลยีการสื่อสารและสร้างเครือข่ายมาใช้เปิดให้บริการสัตวแพทย์อาสาออนไลน์ ชักชวนผู้ที่มีอุดมการณ์เดียวกันเป้าหมายเดียวกัน คือ ต้องการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าให้โรคสงบโดยเร็วที่สุด จัดหาพันธมิตรร่วม คือ กลุ่มคนรักสัตว์เพจหมาจรจะอำรร่วมกับมูลนิธิเพื่อนสัตว์ป่าและมูลนิธิเพื่อสุนัขในซอยบูรณาการทำงานร่วมกันใช้ปฏิบัติการข่าวสาร

การสื่อสารรวดเร็วร่วมกับประชาชนที่มีจิตสาธารณะร่วมมือร่วมใจเสียสละดูแลคุณภาพชีวิตทั้งคนและสัตว์ในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี

1.4) ศึกษารายงานสถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าจังหวัดเพชรบุรี

จากรายงานสถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรีเมื่อเทียบกับปีก่อน ปี 2560 ลดลงร้อยละ 50 ปี 2561 เพิ่มขึ้นร้อยละ 42.85 ปี 2562 ลดลงร้อยละ 30 ปี 2563 ลดลงร้อยละ 28.57 ปี 2564 ลดลงร้อยละ 40 ปี 2565 ลดลงร้อยละ 33.33 ปี 2566 ลดลงร้อยละ 0 ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า ดังภาพที่ 5

ภาพที่ 5 สถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าจังหวัดเพชรบุรีเปรียบเทียบกับประเทศไทย

ที่มา : เอกสารส่งเข้าประกวดรางวัลเลิศรัฐ ของสำนักงานปศุสัตว์เขต 1

2) ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า

2.1) ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี

แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. ก่อนเกิดโรคระบาด

1.1) เจ้าหน้าที่กลุ่มสุขภาพสัตว์ ศึกษาวิเคราะห์ทางระบาดวิทยา สภาพแวดล้อมและศักยภาพพื้นที่ ศึกษาข้อมูลเชิงลึกรอบด้านและฝึกอบรมพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานให้เจ้าหน้าที่สร้างทีมปฏิบัติงานให้มีคุณภาพ เช่น การบริหารจัดการสุนัขและแมวจรจัด การฉีดวัคซีนระยะไกลโดยใช้ปืนยิงยาสลบ การผ่าตัดทำหมันด้านข้าง สร้างทีมปฏิบัติการข่าวสาร เปิดเวทีเปิดใจรับฟังความต้องการจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน เพื่อพิจารณาให้เห็นถึงปัญหา สาเหตุ ผลกระทบและวิเคราะห์แนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน

1.2) เจ้าหน้าที่กลุ่มสุขภาพสัตว์หากกลยุทธ์ใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงานจัดตั้งหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่เชิงรุกสร้างความร่วมมือนาระบบ GPS คือ ระบบบอกพิกัดบนพื้นโลกด้วยสัญญาณจากดาวเทียมและระบบ GIS คือ ระบบที่เชื่อมโยงข้อมูลกับแผนที่มาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้ทราบวาสุนัขอยู่ที่ไหนเกิดเหตุอะไรขึ้นที่ตรงนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำ

1.3) บูรณาการเครือข่ายจัดทำโครงการให้สอดคล้องเชื่อมโยงยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ในยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มขีดความสามารถด้านการผลิตสินค้าปศุสัตว์ตลอดห่วงโซ่ได้มาตรฐานเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืนสอดคล้องกับแผนงานยุทธศาสตร์เสริมสร้างพลังทางสังคม กำหนดนโยบาย สร้างเครือข่าย พัฒนาเครือข่ายเฝ้าระวังโรค One Health สร้างการมีส่วนร่วมกับกลุ่มคนรักสัตว์ร่วมเรียนรู้แก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดร่วมกันจัดทำโครงการหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่และพัฒนาอาสาเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าประชุมร่วมกันแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ องค์การปกครองท้องถิ่น กลุ่มคนรักสัตว์ สถานพยาบาลสัตว์ องค์การการกุศล เช่น สมาคมป้องกันการทารุณสัตว์แห่งประเทศไทย (TSPCA)

2. ระหว่างเกิดโรคระบาด

2.1) ร่วมกับเครือข่ายอาสาเฝ้าระวังโรค สอบสวนโรคจนได้องค์ความรู้ใหม่เปลี่ยนวิธีการปฏิบัติงานให้เหมาะสม เมื่อเกิดโรคลงพื้นที่ทันทีถ่ายภาพและบันทึกวิดีโอสุนัขบ้าก่อนส่งตรวจห้องปฏิบัติการทำการสอบสวนโรคโดยละเอียด

2.2) ใช้ภาพถ่ายค้นหาเส้นทางเคลื่อนที่ของสุนัขบ้าค้นหาแหล่งรังโรค ติดตามแนะนำให้ผู้สัมผัสไปพบแพทย์เพื่อรับการฉีดวัคซีน เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ พฤติกรรมสุนัขบ้า จะไม่วิ่งไปข้างหน้าอย่างไร้จุดหมาย แต่มีเส้นทางเคลื่อนที่ไป ๆ กลับ ๆ ระหว่างเป้าหมายที่จะไปกัด กับแหล่งรังโรคในชุมชน เมืองระยะทาง 500 เมตร ชนบทระยะทาง 9 กิโลเมตร เกินนั้นจะมีคนเป็นผู้นำไป นำ Google Map มาใช้ในการฉีดวัคซีนในสัตว์ ฉีดเข็มแรกทันทีโดยไม่ต้องรอผลตรวจ และเน้นฉีดวัคซีน 4 ครั้ง/ตัว ออกหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่จับสุนัขจรจัดที่เป็นแหล่งรังโรค ทำหมัน ฉีดวัคซีน 5 ครั้ง/ตัว ใช้รูปสุนัขติดป้ายประกาศเขตโรคระบาดชั่วคราวที่แหล่งรังโรค แจ้งเตือนภัยผ่านสื่อ เช่น Line, Live Chat เป็นต้น ตามกระบวนการควบคุมโรคตามโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยฯ ระบุการควบคุมโรคให้ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้กับสุนัขและแมวทุกตัวในพื้นที่เกิดโรคเท่านั้น ไม่ได้ระบุว่าจะฉีดกี่ครั้ง

3. หลังการเกิดโรคระบาด

ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ในทุกขั้นตอนร่วมกับเครือข่ายออกหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่ในพื้นที่ที่เคยเกิดโรคอย่างต่อเนื่อง น้อมนำหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มาใช้ปฏิบัติงานร่วมกับสำนักงานปศุสัตว์เขต 1 จัดตั้งมูลนิธิปศุสัตว์พัฒนา เพื่อช่วยเหลือคนและสัตว์ สนับสนุนงบประมาณในส่วนที่ขาด ไม่มีข้อจำกัดด้านกฎระเบียบ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขของภาครัฐ มีความยืดหยุ่น คล่องตัว

4. ขยายผลประยุกต์ใช้ควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

เปิดให้บริการสัตวแพทย์อาสาออนไลน์ใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร พัฒนาเครือข่ายไปถึงระดับรับทำแทน ถอดบทเรียน กำกับ ติดตาม ดูแล ถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านที่ประชุมต่าง ๆ นำนวัตกรรมทำลูกดอกแบบประหยัด ปืนยิงยาสลบ ท่อเป่า อุปกรณ์จับสุนัขจรจัด อุปกรณ์ฉีดวัคซีนระยะไกล และการใช้โดรนมาใช้ในการปฏิบัติงาน ศึกษาวิเคราะห์และวางแผนกลยุทธ์ จัดทำโครงการสัตวแพทย์ที่เลี้ยงออนไลน์และขยายผลสู่ความยั่งยืน

2.2) ศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี ได้พัฒนาแนวทางแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าโดยขยายผลจากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี ดังนี้

1. ก่อนเกิดโรคระบาด

1.1) เจ้าหน้าที่กลุ่มสุขภาพสัตว์ศึกษาวิเคราะห์ทางระบาดวิทยา ศึกษาสภาพแวดล้อม ศักยภาพพื้นที่ ศึกษาข้อมูลเชิงลึก ผูกอบรมพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน สร้างทีมปฏิบัติงานให้มีคุณภาพ เช่น การบริหารจัดการสุนัขและแมวจรจัด การฉีดวัคซีนระยะไกลโดยใช้ปืนยิงยาสลบ การผ่าตัดทำหมันด้านข้างและสร้างทีมปฏิบัติการข่าวสาร

1.2) หากกลยุทธ์ใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน เช่น หน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่เชิงรุกสร้างความร่วมมือในระบบ GPS และระบบ GIS มาใช้เพื่อให้ทราบวาสนุขอยู่ที่ไหนและเกิดเหตุอะไรขึ้นที่ตรงนั้น

1.3) บูรณาการเครือข่าย จัดทำโครงการเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ กำหนดนโยบาย สร้างเครือข่าย พัฒนาเครือข่ายเฝ้าระวังโรค One Health สร้างการมีส่วนร่วมกับกลุ่มคนรักสัตว์ร่วมเรียนรู้แก้ไขปัญหาสุนัขจรจัดร่วมใจกันจัดทำโครงการหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่เพื่อพัฒนาอาสาเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้า

2. ระหว่างเกิดโรคระบาด

2.1) ร่วมกับเครือข่ายอาสาเฝ้าระวังโรคสอบสวนโรคจนได้องค์ความรู้ใหม่ปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติงานให้เหมาะสม ลงพื้นที่ทันทีที่เกิดโรค ถ่ายภาพและบันทึกวิดีโอสุนัขบ้าก่อนส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการและสอบสวนโรคโดยละเอียด

2.2) ใช้ภาพถ่ายค้นหาเส้นทางเคลื่อนที่ของสุนัขบ้าค้นหาแหล่งรังโรค ติดตามแนะนำให้ผู้สัมผัสไปพบแพทย์เพื่อรับการฉีดวัคซีน เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ พฤติกรรมสุนัขบ้า จะไม่วิ่งไปข้างหน้าอย่างไร้จุดหมาย แต่มีเส้นทางเคลื่อนที่ไป ๆ กลับ ๆ ระหว่างเป้าหมายที่จะไปกัด กับแหล่งรังโรคในชุมชน เมืองระยะทาง 500 เมตร ชนบทระยะทาง 9 กิโลเมตร เกินนั้นจะมีคนเป็นผู้นำไป และนำ Google Map มาใช้ การฉีดวัคซีนในสัตว์ ฉีดเข็มแรกทันทีโดยไม่ต้องรอผลตรวจ และเน้นฉีดวัคซีน 4 ครั้ง/ตัว ออกหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่จับสุนัขจรจัดที่เป็นแหล่งรังโรค ทำหมัน ฉีดวัคซีน 5 ครั้ง/ตัว ใช้รูปสุนัขติดป้ายประกาศเขตโรคระบาดชั่วคราวที่แหล่งรังโรค แจ้งเตือนภัยผ่านสื่อ เช่น Line, Live Chat เป็นต้น

3. หลังการเกิดโรคระบาด

ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ในทุกขั้นตอน ร่วมกับเครือข่ายออกหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่ในพื้นที่ที่เคยเกิดโรคต่อเนื่อง

4. ขยายผลประยุกต์ใช้ควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า

เปิดให้บริการสัตวแพทย์อาสาออนไลน์ใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร พัฒนาเครือข่ายไปถึงระดับรับทำแทน ถอดบทเรียน กำกับ ติดตาม ดูแล ถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านที่ประชุมต่าง ๆ นำนวัตกรรมทำลูกดอกแบบประหยัด ปืนยิงยาสลบ ท่อเป่า อุปกรณ์จับสุนัขจรจัด อุปกรณ์ฉีดวัคซีนระยะไกล และการใช้โดรนมาใช้ในการปฏิบัติงาน ศึกษาวิเคราะห์และวางแผนกลยุทธ์ จัดทำโครงการสัตวแพทย์พี่เลี้ยงออนไลน์และขยายผลสู่ความยั่งยืน

4.2.2 ศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหานั้นนำมาใช้ในการพัฒนา

จากกรณีศึกษาสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี แก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า โดยบูรณาการทำงานร่วมกับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานระดับจังหวัด หน่วยงานระดับอำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การการกุศลต่าง ๆ ภายใต้วิสัยทัศน์กรมปศุสัตว์ “เป็นองค์กรพัฒนาการปศุสัตว์ด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพิ่มมูลค่าสินค้าสู่ตลาดโลกและเติบโตอย่างยั่งยืน” สอดคล้องกับยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มขีดความสามารถด้านการผลิตสินค้าปศุสัตว์ตลอดห่วงโซ่ให้ได้มาตรฐาน เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ใฝ่ระวัง เชิงรุก พัฒนาและปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรีกำหนดเจ้าภาพชัดเจน มอบหมายให้กลุ่มสุขภาพสัตว์เป็นผู้รับผิดชอบหลัก มอบอำนาจให้หัวหน้ากลุ่มสุขภาพสัตว์ในฐานะผู้บังคับบัญชาระดับต้น สามารถตัดสินใจระดับหนึ่ง เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน

2) กำหนดโครงการ กิจกรรม สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์และกำหนดเป้าหมายภายใต้โครงการ/กิจกรรมชัดเจนสอดคล้องโครงการ/กิจกรรมของกรมปศุสัตว์ ลงพื้นที่สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องมีกระบวนการแก้ไขปัญหา ดังนี้

2.1) ค้นหาวิเคราะห์ กำหนดปัญหา วิเคราะห์ปัญหาในระดับพื้นที่ได้ชัดเจน

2.2) ทำความเข้าใจปัญหาศึกษาข้อมูลจากพื้นที่จริงทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ รวมถึงการเก็บข้อมูลจากสถิติต่าง ๆ และนำเทคโนโลยีมาช่วยปฏิบัติงานทำให้ปฏิบัติงานได้รวดเร็ว

2.3) ระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนจัดประชุมร่วมกัน เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้แสดงความคิดเห็นแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหานั้นเหมาะสมในพื้นที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อมูลระหว่างสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดกับประชาชนอย่างต่อเนื่อง มีจุดมุ่งหมายชัดเจนทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย วางแผนงาน โครงการและวิธีการปฏิบัติงานและยอมรับข้อเสนอแนะและการตัดสินใจร่วมกับภาคประชาชนให้ร่วมวางแผนคิดค้นกลยุทธ์ใหม่ในการปฏิบัติงาน

2.4) ประเมินทางเลือกและเลือกแนวทางแก้ไขปัญหานั้นที่เหมาะสมในพื้นที่

2.5) ออกแบบกิจกรรมการแก้ไขปัญหานั้นที่เหมาะสม กำหนดกิจกรรมชัดเจนสามารถดำเนินการได้จริงร่วมกับภาคประชาชนที่เกี่ยวข้อง

2.6) วางแผนการดำเนินการพร้อมกำหนดเจ้าภาพ งบประมาณดำเนินการจากกรมปศุสัตว์จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากมูลนิธิสมาคม และองค์กรการกุศลต่าง ๆ

2.7) ดำเนินการตามแผนงาน โครงการ/กิจกรรมที่กำหนด

2.8) ติดตามประเมินผลการดำเนินการตามโครงการ/กิจกรรมที่กำหนด

2.9) สรุปบทเรียนที่เกิดขึ้นเพื่อเรียนรู้ร่วมกันและพัฒนาโครงการจนประสบความสำเร็จ

2.10) สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 นำเสนอโครงการของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรีที่ประสบผลสำเร็จ ส่งผลงานเข้าประกวดรางวัลเลิศรัฐ ประจำปี 2567 สาขาการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม ได้รับรางวัลระดับดีเด่น

4.3 เป้าหมายของงาน

- 1) เพื่อศึกษารูปแบบวิธีการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพสัตว์ในระดับพื้นที่ที่มีความยุ่งยากและมีข้อจำกัด
- 2) เพื่อศึกษารูปแบบหรือวิธีการบริหารจัดการที่พบไปขยายผลต่อยอดในการพัฒนางานด้านสุขภาพสัตว์พื้นที่ปศุสัตว์อื่น ๆ

5. ผลสำเร็จของงาน

5.1 ผลสำเร็จของงานเชิงปริมาณ

5.1.1 ผลสำเร็จของงานเชิงปริมาณของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี

จากกรณีศึกษาสะท้อนให้เห็นว่า สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีสามารถขับเคลื่อนนโยบายกรมปศุสัตว์ไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ที่มีความยุ่งยากและมีข้อจำกัดในพื้นที่ที่รับผิดชอบ มีปัญหาสุนัขสร้างความเดือดร้อนรำคาญกระทบต่อชุมชนและการท่องเที่ยว แต่สามารถพัฒนางานแก้ไขปัญหาควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าแบ่งเป็น 3 ระยะ ตั้งแต่ ก่อนเกิดโรค ระหว่างเกิดโรคและหลังเกิดโรค จนส่งมอบความสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณะเกิดผลสำเร็จของงาน ดังนี้

- 1) การเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์จังหวัดนนทบุรี ลดลงอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2557-2560 ไม่พบการเกิดโรคในสัตว์ต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 4 ปี
- 2) สามารถค้นหาผู้สัมผัสเพิ่มเติมช่วยชีวิตคน 5 ราย และไม่พบผู้เสียชีวิตต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 14 ปี
- 3) ชุมชนเข้มแข็งสามารถสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าระดับ A ได้ทุกแห่ง เช่น เทศบาลเมืองบางคูรัด จังหวัดนนทบุรี ได้รับรางวัลอันดับ 1 ระดับเขต และรางวัลชมเชยระดับประเทศโครงการ Thailand Rabies Awards 2022

5.1.2 ผลสำเร็จของงานเชิงปริมาณของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี

จากกรณีศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรีขยายผลนำแนวทางพัฒนาจากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีมาขับเคลื่อนการปฏิบัติในระดับพื้นที่ที่มีความยุ่งยากและมีข้อจำกัดขาดแคลนทรัพยากร ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ ขาดบุคลากรปฏิบัติงานเนื่องจากมีอัตราว่างขาดงบประมาณวัสดุและอุปกรณ์วัคซีนและเวชภัณฑ์ ไม่ได้รับความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจุดที่เกิดโรค มีกระแสต่อต้านการควบคุมโรคจากประชาชนแต่สามารถส่งมอบความสำเร็จเป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณะเกิดผลสำเร็จของงาน ดังนี้

- 1) การเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในจังหวัดเพชรบุรีลดลงอย่างต่อเนื่อง ปี 2566 ไม่พบการเกิดโรคพิษสุนัขบ้า สามารถค้นหาผู้สัมผัสช่วยเหลือประชาชน 5 ราย เป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติ 4 ราย คนไทย 1 ราย และไม่พบผู้เสียชีวิตต่อเนื่องเป็นเวลา 23 ปี
- 2) ได้เครือข่ายความร่วมมือแก้ไขปัญหาด้านการปศุสัตว์ คือ กลุ่มคนรักสัตว์เพจหมาจรเข้เข้าร่วมกับมูลนิธิเพื่อนสัตว์ป่า มูลนิธิเพื่อสุนัขในซอย รับทำหมัน ฉีดวัคซีนสุนัขจรจัดแทนเจ้าหน้าที่ปี 2562 มูลนิธิเพื่อนสัตว์ป่ามี ผลงาน 3,340 ตัว มูลนิธิเพื่อสุนัขในซอยปี 2565-2566 ผลงาน 4,800 ตัว รวม 8,140 ตัว คิดเป็นเงิน 12,210,000 บาท เก็บข้อมูลสุนัขจรจัดที่ทำหมันแล้วลงแผนที่ระบุพิกัดดาวเทียม มีประโยชน์ทางระบาดวิทยาสามารถชี้เป้าได้ชัดเจน ปฏิบัติงานได้รวดเร็วขึ้น ลดระยะเวลาในการปฏิบัติงานและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว

5.2 ผลสำเร็จของงานเชิงคุณภาพ

5.2.1 ผลสำเร็จของงานเชิงคุณภาพ

1) ด้านการปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้รูปแบบใหม่ในการปฏิบัติงานเกิดแผนปฏิบัติการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าสำหรับสำนักงานปศุสัตว์ในระดับพื้นที่

2) ด้านเครือข่ายความร่วมมือ ได้เห็นส่วนความร่วมมือเสริมสร้างความรู้ให้กับประชาชนอย่างถูกต้อง ทันเวลาและเกิดการทำงานร่วมกันในลักษณะหุ้นส่วนความร่วมมือ (Partnership) ช่วยแบ่งเบาภาระงานของกรมปศุสัตว์ เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมตัดสินใจในการควบคุมป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า สามารถบริหารจัดการควบคุม ป้องกัน โรคพิษสุนัขบ้า นำกลยุทธ์สร้างความร่วมมือ (Soft approach) ไม่ใช่วิธีแต่งตั้งคณะกรรมการซึ่งเป็นทางการ เลือกใช้วิธีส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน กลุ่มคนรักสัตว์และเปิดรับอาสาสมัครจากเจ้าหน้าที่ทุกระดับเข้ามาเป็นคณะทำงาน ทำงานเป็นทีม แทนการสั่งงานตามสายการบังคับบัญชาที่เป็นทางการ รวมทั้งเปิดโอกาสให้คณะทำงานร่วมหารือนโยบายแบบไม่เป็นทางการทำให้สามารถปฏิบัติงานได้รวดเร็ว คล่องตัว ผู้เกี่ยวข้องสนับสนุนอย่างเต็มที่และใช้ Pitch หรือการนำเสนอไอเดียให้คนอื่นเข้าใจและโน้มน้าวให้ผู้ฟังสนใจ

3) ด้านการบูรณาการ โดยบูรณาการร่วมกัน องค์ความรู้ระหว่างแนวคิดการพัฒนาระบบราชการ ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง ตอบสนองความต้องการประชาชนยกระดับการให้บริการการทำงาน ปรับรูปแบบการทำงานเชิงบูรณาการและการจัดการภาครัฐแนวใหม่ แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน แนวคิดผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อประยุกต์ใช้ในการพัฒนาบริหารโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี เกิดผลสำเร็จอย่างยั่งยืน

4) ด้านงบประมาณ จากกรณีศึกษาของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี ในปี 2562 มูลนิธิเพื่อนสัตว์ป่า มีผลงานรับทำหมัน ฉีดวัคซีนแทนเจ้าหน้าที่ จำนวน 3,340 ตัว มูลนิธิเพื่อสุนัขในซอย ปี 2565-2566 ผลงานจำนวน 4,800 ตัว รวมทั้งสิ้น 8,140 ตัว ช่วยลดค่าใช้จ่ายภาครัฐเป็นจำนวนเงิน 12,210,000 บาท และมูลนิธิปศุสัตว์พัฒนาสนับสนุนงบประมาณ จำนวน 1,003,886 บาท

5) ด้านผลลัพธ์ที่เป็นตัวแบบความสำเร็จสำหรับใช้เป็นกรณีศึกษาที่มีคุณค่าต่อการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้พัฒนางานแก้ปัญหาที่ยุ่ยากสะท้อนให้เห็นถึง “รูปแบบและวิธีการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาระดับพื้นที่ที่มีความยุ่งยากซับซ้อนมีข้อจำกัด” สามารถนำไปขยายพัฒนาในพื้นที่ปศุสัตว์อื่น ๆ ได้อย่างเป็นรูปธรรม

6. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

6.1 การนำไปใช้ประโยชน์

6.1.1 วิธีการควบคุม ป้องกัน แก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดและสำนักงานปศุสัตว์อำเภอในพื้นที่อื่น ๆ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ดังนี้

1) ก่อนเกิดโรคระบาด

1.1) เตรียมความพร้อมตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน มีแผนเผชิญเหตุหรือแผนปฏิบัติการควบคุมโรคระบาดสัตว์สำหรับสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติในพื้นที่

1.2) พัฒนาระบบเทคโนโลยีให้มีช่องทางการสื่อสารหลากหลาย มีการพยากรณ์โรคแม่นยำ ชี้เป้าได้ชัดเจน

1.3) พัฒนาเครือข่ายในพื้นที่ให้มีคุณภาพและส่งเสริมสนับสนุนการจัดตั้งมูลนิธิเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของภาครัฐ

1.4) จัดทำมาตรการเชิงรุกในพื้นที่เสี่ยงอย่างต่อเนื่อง มีเครือข่ายอาสาเฝ้าระวังโรคระบาดในพื้นที่

1.5) ซ้อมแผนเตรียมความพร้อมรับมือโรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำและภัยพิบัติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2) ระหว่างการระบาด เป็นการดำเนินการเมื่อตรวจพบสัตว์ป่วยหรือตายตามนิยามโรคระบาดสัตว์ ดำเนินการดังนี้

2.1) การสอบสวนโรคทางระบาดวิทยาร่วมกับเครือข่ายอาสาเฝ้าระวังโดยใช้เทคโนโลยี

2.2) ควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์ การบังคับใช้กฎหมายและปฏิบัติตามข้อกำหนดของกรมปศุสัตว์และบังคับใช้กฎหมายให้ถูกต้อง

2.3) ระบบบริหารจัดการควบคุมโรคระบาดตามแผนเผชิญเหตุและยืดหยุ่นตามผลการสอบสวนโรค

2.4) ประชาสัมพันธ์ สื่อสารความเสี่ยงให้ข้อมูลองค์ความรู้แก่ประชาชนและปฏิบัติการข่าวสารอย่างรวดเร็วเพื่อลดผลกระทบ แสดงออกถึงความสนใจต่อประชาชน

2.5) บูรณาการเครือข่ายในพื้นที่ออกหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่เชิงรุกสู่ชุมชนและให้บริการสัตวแพทย์ออนไลน์

3) หลังระบาด เป็นระยะโรคสงบ ไม่มีสัตว์ป่วยหรือตาย ดำเนินการดังนี้

3.1) เสริมสร้างระบบและวางเครือข่ายเฝ้าระวังโรคไว้ในพื้นที่ชุมชนเพื่อตรวจจับการกลับมาระบาดใหม่ที่รวดเร็ว

3.2) มาตรการช่วยเหลือฟื้นฟูควรบรรจุไว้ในแผนเพื่อของบพัฒนาจังหวัดในพื้นที่นอกเหนือจากงบประมาณกรมปศุสัตว์

3.3) วางระบบติดตาม ประเมินผล ควบคุมคุณภาพ ถอดบทเรียน ปรับปรุงแก้ไขแผนปฏิบัติงานและถ่ายทอดขยายผล

6.1.2 กระบวนการมีส่วนร่วมที่นำไปใช้ประโยชน์

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดและสำนักงานปศุสัตว์อำเภอในพื้นที่อื่น ๆ สามารถกระบวนการมีส่วนร่วมนำไปใช้ประโยชน์ในปฏิบัติงานดังนี้

6.1.2.1 กระบวนการมีส่วนร่วมในระดับพื้นที่ ที่ควรนำไปใช้ประโยชน์ในระดับพื้นที่ ดังนี้

1) **ร่วมรับรู้ (Inform)** จากกรณีศึกษาสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรีได้เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้อง คือ องค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน มูลนิธิ และประชาชนเข้าร่วมรับรู้นโยบาย แผนงาน โครงการ/กิจกรรม ข่าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของหน่วยงาน

2) **ร่วมให้ข้อมูล (Consult)** เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องคือ องค์กรต่าง ๆ ภาครัฐ ภาคเอกชน มูลนิธิ และประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานตามแผนงาน โครงการ กิจกรรม นำข้อเสนอแนะ ความคิดเห็น ความคาดหวังเกี่ยวกับการดำเนินงานในโครงการ กิจกรรม จากนั้นนำประเด็นข้อมูล ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นไปกำหนดแนวทางการปรับปรุงนโยบายและกำหนดวิธีการปฏิบัติงานรูปแบบใหม่ช่วยประหยัดทรัพยากร

3) **เข้ามามีบทบาทร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ (Involve)** เปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้อง คือ องค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน มูลนิธิ และประชาชน เข้ามามีบทบาทในกระบวนการกำหนดนโยบาย การวางแผนงาน โครงการบูรณาการงานร่วมกันยอมรับการเสนอแนะและการตัดสินใจ เช่น การเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องร่วมบริหารจัดการสุนัขจรจัด ร่วมคิดค้นกลยุทธ์ใหม่ในการปฏิบัติงาน ร่วมวิเคราะห์ข้อมูลทางระบาดวิทยา ร่วมกันค้นพบ องค์ความรู้ใหม่ ๆ จัดประชุมร่วมกันแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลุ่มคนรักสัตว์ สถานพยาบาลสัตว์ และองค์กรการกุศล เป็นต้น

4) **ความร่วมมือ (Collaborate)** ให้องค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน เข้ามามีส่วนร่วม มีบทบาทเป็นหุ้นส่วนหรือภาคีในการดำเนินกิจกรรมของหน่วยงานในขั้นตอนที่ตกลงกันได้ เช่น สถานศึกษา มหาวิทยาลัยต่างๆ ร่วมส่งนายสัตวแพทย์หรือนักศึกษาสัตวแพทย์เข้าร่วมโครงการสัตวแพทย์เคลื่อนที่ร่วมกับสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี ให้บริการรักษาสัตว์ ตรวจโรคทำหมัน ฉีดวัคซีน สนับสนุนองค์ความรู้การตรวจชันสูตร การวิเคราะห์ข้อมูล ร่วมให้บริการสัตวแพทย์อาสาออนไลน์

5) **การรับทำงาน (Empower)** เปิดโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทเต็มที่ เป็นผู้ตัดสินใจ บริหารงานดำเนินกิจกรรมแทนกรมปศุสัตว์และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในการพัฒนาการปศุสัตว์ของตนเองให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน ถ่ายทอดเทคโนโลยี องค์ความรู้ให้แก่ผู้อื่น เช่น การพัฒนาในจังหวัดเพชรบุรี เนื่องจากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรีมีอัตราข้าราชการว่าง 28.5% จึงได้เชิญชวนจิตอาสา กลุ่มคนรักสัตว์และมูลนิธิเพื่อสัตว์ป่า ช่วยกันจัดตั้งสถานพยาบาลสัตว์ที่ถูกต้องตามกฎหมายสำหรับช่วยเหลือสุนัขจรจัดและด้อยโอกาสที่อำเภอชะอำซึ่งเป็นพื้นที่เกิดโรคพิษสุนัขบ้าได้สำเร็จ ในปี 2562 ผลงานทำหมัน ฉีดวัคซีนแทนเจ้าหน้าที่ จำนวน 3,340 ตัว ปี 2563 หยุดเนื่องจากผลกระทบจากวิกฤตโควิด-19 (COVID-19) ต่อมาปี 2565-2566 มีผลงานทำหมัน ฉีดวัคซีนแทนเจ้าหน้าที่ จำนวน 4,800 ตัว รวมทั้งสิ้น 8,140 ตัว

6.1.2.2 กระบวนการมีส่วนร่วม 5 ข

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดและสำนักงานปศุสัตว์อำเภอในพื้นที่อื่น ๆ นำไปใช้ประโยชน์จากกรณีศึกษาสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบูรณ์นำกระบวนการมีส่วนร่วมภายใต้กรอบแนวคิด 5 ข ได้แก่

- 1) ชี้ : ชี้แจงทำความเข้าใจให้ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนได้ทราบถึงสิทธิและโอกาสในการเข้ามามีส่วนร่วมกับปศุสัตว์ในการพัฒนางานด้านสุขภาพสัตว์ในพื้นที่
- 2) ชวน : ชักชวนให้ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนใช้สิทธิและโอกาสที่พึงมีเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนางานด้านสุขภาพสัตว์ เพื่อยกระดับสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าอย่างยั่งยืน
- 3) เชิญ : เชิญสถาบัน องค์กร ภาคประชาชนที่มีศักยภาพ คุณสมบัติตรงตามเป้าหมาย เข้ารับการอบรม เพื่อร่วมพัฒนางานควบคุม ป้องกัน โรคพิษสุนัขบ้า
- 4) ช่วย : ช่วยพัฒนาศักยภาพผู้เข้ามามีส่วนร่วมกับกรมปศุสัตว์ให้มีความสามารถในด้านต่าง ๆ เช่น การป้องกันโรคระบาดสัตว์ การรักษาโรคและการปฐมพยาบาลสัตว์ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสื่อสารและมีภาวะผู้นำเพื่อให้สามารถช่วยตนเองโดยพัฒนาด้านปศุสัตว์ของตนเอง ตามหลักวิชาการที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้ ช่วยผู้อื่นโดยทำให้เป็นแบบอย่างพร้อมถ่ายทอดความรู้ประสบการณ์ด้านปศุสัตว์ที่ถูกต้องตามหลักวิชาการให้แก่ผู้อื่น
- 5) เชิดชู : ยกย่องเชิดชูได้เชิญมูลนิธิเพื่อนสุนัขในซอย (Soi Dog Foundation) เข้าร่วมรับรางวัลเลิศรัฐ ประจำปี 2567 ร่วมกับสำนักงานปศุสัตว์เขต 1 เพื่อยกย่องเชิดชูผู้มีความโดดเด่นในการร่วมพัฒนางานควบคุม ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ร่วมกัน

6.1.3 กรอบแนวคิด 3 ม

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดและสำนักงานปศุสัตว์อำเภอในพื้นที่อื่น ๆ นำไปใช้ประโยชน์จากกรณีศึกษาของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบูรณ์เป็นกรอบความคิดของปัจจัย 3 ปัจจัยที่จะทำให้คนหรือกลุ่มคนอยู่ร่วมกันได้อย่างยั่งยืนส่งผลให้โครงการสำเร็จตามเป้าหมายได้แก่

- 1) มีความสนใจร่วม หน่วยงานระดับจังหวัด หน่วยงานระดับอำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรการกุศลต่าง ๆ ภาคประชาชน มูลนิธิ มีความสนใจร่วมภายใต้วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ของกรมปศุสัตว์ สนใจร่วมในการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าต้องการให้โรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ลดลงและไม่พบโรคอย่างยั่งยืน
- 2) มีความต้องการร่วม หน่วยงานระดับจังหวัด หน่วยงานระดับอำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรการกุศลต่าง ๆ ต้องการร่วมพัฒนางาน หาวีธี ควบคุม ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าร่วมกัน
- 3) มีผลประโยชน์ร่วมกรมปศุสัตว์ องค์กรการกุศลต่าง ๆ ภาคประชาชน มูลนิธิ ต้องการให้โรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ลดลงและไม่พบโรคอย่างยั่งยืน

6.1.4 การบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดและสำนักงานปศุสัตว์อำเภอในพื้นที่อื่น ๆ สามารถนำวิธีการบริหารงานแบบมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ไปใช้ประโยชน์ได้ จากการศึกษาพบว่าสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี และสำนักงานปศุสัตว์เพชรบุรี นำหลักการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์มาขับเคลื่อนในระดับพื้นที่ ดังนี้

1) หน่วยงานกำหนด พันธกิจ วัตถุประสงค์ชัดเจน เป้าหมายที่เป็นรูปธรรมเน้นที่ผลผลิตและผลลัพธ์ ไม่เน้นกิจกรรมหรือการทำงานตามโครงการกำหนด หรือ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ

2) ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์เป้าหมายจากพันธกิจกรมปศุสัตว์ กำหนดเป้าหมายชัดเจน กระชับ ไม่คลุมเครือ มีวิสัยทัศน์ สามารถพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาส ส่งเสริมการเรียนรู้และนำปัญหา มาสร้างโอกาสและเป็นแรงบันดาลใจ ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำหลักการบริหารภาครัฐแนวใหม่มาปฏิบัติยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางไม่แยกส่วนงาน สร้างพันธมิตรเครือข่ายบูรณาการทำงาน แก้ไขปัญหาร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ องค์รปกครองส่วนท้องถิ่น สถานพยาบาลสัตว์และองค์กรการกุศลที่มีความสนใจร่วมกัน

3) เป้าหมายวัดได้อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจนจากผลการดำเนินงาน ลดลงอย่างต่อเนื่อง เช่น หลังจากการพัฒนาในจังหวัดนนทบุรี ระหว่างปี 2555-2560 ร้อยละการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ จังหวัดนนทบุรี ปี 2555 ลดลงร้อยละ 40 ปี 2556 ลดลงร้อยละ 33.33 ตั้งแต่ปี 2557-2560 ลดลงร้อยละ 0 ไม่พบการเกิดโรคในสัตว์ต่อเนื่องเป็นระยะเวลา 4 ปี (ภาพที่ 4) และขยายผลไปยังจังหวัดเพชรบุรี ในปี พ.ศ. 2561-2566 ร้อยละการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์จังหวัดเพชรบุรี ปี 2562 ลดลงร้อยละ 30 ปี 2563 ลดลงร้อยละ 28.57 ปี 2564 ลดลงร้อยละ 40 ปี 2565 ลดลงร้อยละ 33.33 ปี 2566 ลดลงร้อยละ 0 ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า (ภาพที่ 5)

4) เจ้าหน้าที่ทุกคนรู้ว่าหน่วยงานคาดหวังอะไร เจ้าหน้าที่ให้ความสำคัญต่อเป้าหมาย คือ สัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย อย่างยั่งยืน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายภายใต้โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรยัติยราชนาถ

5) วิธีการบริหารงานแบบกระจายอำนาจการตัดสินใจ บริหารงบประมาณ บริหารคนสู่หน่วยงานระดับล่างเพื่อให้สามารถทำงานบรรลุผลตามเป้าหมาย เปิดโอกาสให้หัวหน้ากลุ่มสุขภาพสัตว์ ผู้บริหารระดับต้นซึ่งเข้าใจปัญหาในพื้นที่อย่างดีเป็นผู้แก้ไขปัญหาและสั่งสมประสบการณ์ เพื่อก้าวสู่ผู้บริหารระดับสูงต่อไป

6) เจ้าหน้าที่ทุกคนในองค์กรมีวัฒนธรรมองค์กรและอุดมการณ์ร่วมกันทำงานที่สร้างสรรค์ เป็นองค์กรที่มุ่งมั่นทำงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ เป็นองค์กรเอื้อต่อการเรียนรู้ เปิดกว้างต่อความคิดความรู้ใหม่ ๆ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ประเด็นยุทธศาสตร์การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรมและประเด็นยุทธศาสตร์การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

6.1.5 หลักการบริหารงานตามแผนยุทธศาสตร์ยุคใหม่

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดและสำนักงานปศุสัตว์อำเภอในพื้นที่อื่น ๆ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ จากการศึกษาพบว่าสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี บริหารงานสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ยุคใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับ พัฒนา แสงมณีโคตร (2561) ได้กล่าวถึงการปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ในการดำเนินงาน

1) การจัดโครงสร้างองค์การ หน่วยงานนำยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ มีการมอบหมายงานตามโครงการและออกแบบกระบวนการงานใหม่ที่เกิดขึ้นจากแผนยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์

2) การปรับเปลี่ยนระบบระเบียบ ขั้นตอน วิธีการปฏิบัติงาน การนำระบบสารสนเทศมาใช้เพื่อรองรับยุทธศาสตร์การดำเนินงานใหม่ การวิเคราะห์สมรรถนะบุคลากร และการพัฒนาบุคลากร เพื่อให้ไปปฏิบัติหน้าที่ตามยุทธศาสตร์ใหม่ เช่น จัดตั้งหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่เชิงรุกสร้างความร่วมมือกับระบบ GPS คือ ระบบบอกพิกัดบนพื้นโลกด้วยสัญญาณจากดาวเทียม และระบบ GIS คือ ระบบที่เชื่อมโยงข้อมูลกับแผนที่มาใช้ปฏิบัติงานเพื่อให้ทราบว่าคุณสมบัติไหน เกิดเหตุอะไรขึ้นที่ตรงนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องแม่นยำ

3) การพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถ และทัศนคติของบุคลากรในส่วนงานต่าง ๆ ให้มีความเข้าใจถึงยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ใหม่ สามารถปฏิบัติงานตามแผนดังกล่าวได้ การสร้างเสริมหรือปรับปรุงวัฒนธรรมในการทำงานของคนในองค์กรใหม่ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์สร้างความเข้าใจร่วมกัน ในทุกระดับถึงยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ใหม่และเหตุผลความจำเป็นที่ต้องเลือกใช้กลยุทธ์นั้น ๆ โดยมุ่งให้ทุกคนได้มีส่วนร่วม คือ ให้ทุกคนมองเห็นภาพตามยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ที่ได้กำหนดไว้ การจัดหาจัดสรรงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาองค์กรในด้านต่าง ๆ เพื่อให้สามารถนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.1.6 แนวทางการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่

จากกรณีศึกษาของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี เมื่อนำมาวิเคราะห์เทียบเคียงกับแนวทางการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ได้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดและสำนักงานปศุสัตว์อำเภอในพื้นที่อื่น ๆ สามารถนำไปปรับใช้ประโยชน์ได้ดังนี้

1) มีการวิเคราะห์สถานการณ์ (Situation Analysis) วิเคราะห์บริบทและศักยภาพของพื้นที่ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เช่น สภาพเศรษฐกิจสังคม ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก วางแผนกลยุทธ์เน้นจุดแข็งและโอกาสในการพัฒนาพร้อมทั้งระบุปัญหา

2) แปลงนโยบายยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์กระทรวง ยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์จัดลำดับความสำคัญของนโยบายให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และสังเคราะห์เป็นยุทธศาสตร์ระดับพื้นที่ที่กำหนดเป้าหมายระดับพื้นที่ที่ชัดเจน

3) จัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) กำหนดกลยุทธ์ไว้ในแผนปฏิบัติการโดยนำแผนจากกรมปศุสัตว์ไปสู่การบริหารราชการส่วนภูมิภาค กำหนดรายละเอียดในแผนงาน โครงการ กิจกรรม เป้าหมายรายปี ตัวชี้วัดความสำเร็จ งบประมาณ หน่วยงานรับผิดชอบ ระยะเวลาดำเนินการ รวมถึงการติดตามผลครบถ้วน

4) นำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Strategy Implementation) สร้างการกระบวนกรมีส่วนร่วมภาคีเครือข่ายในพื้นที่ เชิญชวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ภาคเอกชน และภาคประชาชนเข้าร่วมตั้งคณะทำงานระดับพื้นที่เพื่อขับเคลื่อนการปฏิบัติงาน

5) ขับเคลื่อนการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการโดยบูรณาการทุกภาคส่วนเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมขับเคลื่อนเชิงพื้นที่ เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนรับฟังปัญหาซึ่งกันและกัน ขับเคลื่อนและปรับเปลี่ยนแผนปฏิบัติการตามสถานการณ์ได้อย่างยืดหยุ่น

6) การประเมินผล (Evaluation) ประเมินผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์ที่วางไว้ปรับปรุงรายงานผลต่อประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียใช้ข้อมูลประเมินเพื่อนำไปปรับปรุงนโยบายและการดำเนินการขยายผลสู่ความยั่งยืน

6.1.7 เครื่องมือที่นำมาใช้ประโยชน์ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดและสำนักงานปศุสัตว์อำเภอในพื้นที่อื่น ๆ ควรนำเครื่องมือ SOAR Analysis มาวิเคราะห์ทางกลยุทธ์และพัฒนาองค์กรร่วมกับวิธีคิดแบบ Appreciative Inquiry (AI) คือ สมมุติฐานว่าทุกคนมักมีเรื่องราวดี ๆ อยู่เสมอ ดึงเรื่องราวดี ๆ มาสร้างการเปลี่ยนแปลงตั้งคำถามเชิงบวกกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ร่วมกันเน้นที่การค้นหาสิ่งที่ทำงานได้ดีประสบความสำเร็จแล้วพัฒนาต่อยอดร่วมแรงร่วมใจกันค้นหาแนวทางที่ดีที่สุดนำไปสู่พลังบวกสร้างแรงจูงใจในการเปลี่ยนแปลง จากกรณีศึกษาวิเคราะห์ได้ดังนี้

1) จุดแข็ง (Strengths)

1.1) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ชัดเจนให้ความสำคัญงานตามนโยบายรัฐบาล นโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และนโยบายกรมปศุสัตว์ปฏิบัติตามเป้าหมายของกรมปศุสัตว์ และมองเห็นโอกาสในการพัฒนางาน ทำหน้าที่ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ผลักดันให้โครงการตามนโยบายในทุกระดับบรรลุผลตามเป้าหมายทั้งในระยะสั้นและเป้าหมายระยะยาว

1.2) ผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง มุ่งเน้นสร้างแรงบันดาลใจกระตุ้นให้ผู้ตามพัฒนาตนเองทั้งในด้านความคิด ความสามารถและพฤติกรรมเป็นต้นแบบในการแสดงออกมีความคิดสร้างสรรค์สามารถนำพาองค์กรสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น

1.3) โครงสร้างองค์กรแบบสายงานและเจ้าหน้าที่ (Line and Staff Structure) กรมปศุสัตว์ จัดโครงสร้างส่วนกลางประกอบด้วย กอง/สำนัก และสำนักงานปศุสัตว์เขต 1-9 กระจายอำนาจความรับผิดชอบส่วนภูมิภาคคือ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดและสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ

2. โอกาส (Opportunities)

2.1) สร้างโอกาสโดยเสริมสร้างพันธมิตรความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น องค์กรการกุศล มูลนิธิ ผู้ประกอบการเอกชน มหาวิทยาลัยต่าง ๆ และภาคประชาชนเพื่อพัฒนาการเฝ้าระวังควบคุม ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

2.2) นำความก้าวหน้าระบบ AI เทคโนโลยี ฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และนวัตกรรมมาพัฒนาปรับปรุงกระบวนการเฝ้าระวัง วินิจฉัยโรค สอบสวนโรคทางระบาดวิทยา

2.3) โอกาสในการสร้างโปรแกรมพัฒนาฝึกอบรมบุคลากร เกษตรกร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อเพิ่มทักษะความรู้ ความสามารถในการพัฒนาระบบการเฝ้าระวัง ควบคุม ป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

3. Aspirations (แรงบันดาลใจ)

3.1) มุ่งมั่นพัฒนาระบบการเฝ้าระวัง ควบคุม ป้องกัน โรคพิษสุนัขบ้า ต้องการปลอดโรคพิษสุนัขบ้าอย่างยั่งยืน

3.2) มุ่งมั่นพัฒนาสร้างความเข้มแข็งของพันธมิตรเครือข่าย มีเป้าหมายเดียวกัน ร่วมแรงร่วมใจกัน

4. Results (ผลลัพธ์)

4.1) การเตรียมความพร้อมการตอบสนองที่มีประสิทธิภาพ ลดอัตราการติดเชื้อและลดผลกระทบจากโรคระบาดสัตว์ไม่ให้เกิดขึ้นในอนาคต

4.2) เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องทันเวลา เกิดการทำงานร่วมกันในระดับความร่วมมือ (Collaborate) เกิดความผูกพันแบบหุ้นส่วน (Partnership) ชุมชนเข้มแข็ง ไม่พบการเกิดโรคขึ้นตอนต่อต่อมา แปลงยุทธศาสตร์ กำหนดกลยุทธ์และตัวชี้วัดนำเครื่องมือ Balanced Score Card มาพิจารณา 4 ด้าน ด้านประสิทธิผล ด้านคุณภาพการบริการ ด้านประสิทธิภาพ และด้านการพัฒนาองค์กร ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงการกำหนดกลยุทธ์และตัวชี้วัดตามมุมมอง Balanced Score Card

มุมมอง BSC	กลยุทธ์ (Strategies)	ตัวชี้วัด (KPIs)
ด้านประสิทธิผล (Effectiveness)	- การบรรลุเป้าหมายควบคุมและป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า - เพิ่มความร่วมมือจากพันธมิตรเครือข่าย	- อัตราการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์และคน ลดลงจนถึงร้อยละ 0 - ร้อยละของหน่วยงาน/ภาคีเครือข่ายที่เข้าร่วมโครงการ - จำนวนพื้นที่ปลอดโรคที่ได้รับการรับรอง
ด้านคุณภาพการบริการ (Service Quality)	- พัฒนาระบบการเฝ้าระวัง วินิจฉัย สอบสวนโรคด้วยเทคโนโลยี (AI / Big Data) - ให้บริการข้อมูลที่ต้องการรวดเร็ว	- ระยะเวลาเฉลี่ยในการตรวจวินิจฉัยโรค(วัน) - ความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูลการเฝ้าระวัง (% Accuracy) - ระดับความพึงพอใจของเกษตรกร/ประชาชนต่อการบริการ (%)
ด้านประสิทธิภาพ (Efficiency)	- การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ลดความซ้ำซ้อนในการทำงาน - บูรณาการโครงการร่วมกับภาคี	- ค่าใช้จ่ายต่อหน่วยของการเฝ้าระวัง/ สอบสวนโรค (บาท) ลดลง - ร้อยละของโครงการที่บรรลุผลตามกรอบเวลาและงบประมาณ - อัตราการใช้วัคซีน/เวชภัณฑ์ตรงตามแผน(%)

มุมมอง BSC	กลยุทธ์ (Strategies)	ตัวชี้วัด (KPIs)
ด้านการพัฒนาองค์กร (Learning&Growth)	-การพัฒนาศักยภาพบุคลากร และเกษตรกรผ่านการอบรม - การสร้างผู้นำการ เปลี่ยนแปลงและวัฒนธรรม องค์กรนวัตกรรม	- จำนวนหลักสูตร/ครั้งการฝึกอบรม บุคลากรและเกษตรกรต่อปี - ร้อยละของบุคลากรที่ผ่านการอบรมตาม เกณฑ์ (%) - จำนวนผลงานนวัตกรรมหรือโครงการที่นำ AI/Big Data มาใช้จริง

สรุปแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับการวิเคราะห์ด้วย เครื่องมือ SOAR Analysis และเครื่องมือ Balanced Scorecard กำหนด “ยุทธศาสตร์การพัฒนาสุขภาพสัตว์ในพื้นที่ ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม” ได้ดังนี้

เป้าประสงค์:

- 1) อัตราการเกิดโรคระบาดสัตว์และโรคอุบัติใหม่ลดลง
- 2) พื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าที่ได้รับการรับรอง
- 3) หน่วยงาน/ภาคเครือข่ายที่เข้าร่วมโครงการ
- 4) พัฒนาระบบการเฝ้าระวัง วินิจฉัย สอบสวนโรคด้วยเทคโนโลยี (AI / Big Data)
- 5) การให้บริการข้อมูลที่ต้อง รวดเร็ว
- 6) การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า
- 7) การพัฒนาศักยภาพบุคลากรและเกษตรกรผ่านการอบรม

ตัวชี้วัด:

- 1) ร้อยละของอุบัติการณ์ที่ลดลงของโรคที่สำคัญและโรคอุบัติใหม่ ค่าเป้าหมายลดลงร้อยละ 5/ต่อปี
- 2) จำนวนพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าที่ได้รับการรับรอง
- 3) จำนวนหน่วยงาน/ภาคเครือข่ายที่เข้าร่วมโครงการ
- 4) ระยะเวลาเฉลี่ยในการตรวจวินิจฉัยโรค (วัน)
- 5) ระดับความพึงพอใจของเกษตรกร/ประชาชนต่อการบริการ
- 6) ร้อยละของโครงการที่บรรลุผลตามกรอบเวลาและงบประมาณ
- 7) จำนวนหลักสูตร/ครั้ง การฝึกอบรมบุคลากรและเกษตรกรต่อปีและร้อยละของบุคลากรที่ผ่านการอบรมตามเกณฑ์ (%)

กำหนดแนวทางการพัฒนาด้วยการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในมิติระยะเวลา ดังนี้

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดและสำนักงานปศุสัตว์อำเภอในพื้นที่อื่น ๆ สามารถนำแนวทางการพัฒนาการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในมิติระยะเวลา แบ่งเป็น 3 ระยะ

ก่อนการเกิดโรคระบาด เพื่อเตรียมความพร้อม มีแนวทางดังนี้

- 1) การเตรียมพร้อมตอบโต้ภาวะฉุกเฉิน มีแผนเผชิญเหตุ เตรียมวัสดุอุปกรณ์และยานพาหนะออกคำสั่งต่างๆ เตรียมบุคลากรให้มีความรู้ มีทักษะ มีความชำนาญ และมีความปลอดภัย ได้รับวัคซีนป้องกันโรคล่วงหน้า (Pre exposure immunization) เช่น โรคพิษสุนัขบ้า เตรียมข้อมูลให้ถูกต้อง ครบถ้วน ทันเวลาและครอบคลุมโดยเฉพาะข้อมูลสารสนเทศการปศุสัตว์ ข้อมูลทางระบาดวิทยา องค์ความรู้ คู่มือ ครบถ้วนโดยบูรณาการร่วมกับเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ
- 2) เพิ่มช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายรวมทั้ง Social media มีการพยากรณ์โรคแม่นยำชี้เป้าได้นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาช่วยปฏิบัติงาน
- 3) พัฒนาเครือข่ายให้มีคุณภาพและส่งเสริมการจัดตั้งมูลนิธิเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของภาครัฐ
- 4) มาตรการเชิงรุกในพื้นที่เสี่ยงอย่างต่อเนื่องและบูรณาการความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย ร่วมสนับสนุน งบประมาณ ทรัพยากร และบุคลากรในการออกหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่ในพื้นที่เสี่ยง พร้อมวางเครือข่ายอาสาเฝ้าระวังโรคระบาดไว้ในพื้นที่
- 5) วิจัย และพัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรม รวมทั้งถ่ายทอด พัฒนาความเชี่ยวชาญให้กับเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะด้านการสอบสวนโรคตามหลักระบาดวิทยา สร้างแรงจูงใจให้บุคลากรพัฒนาตนเองด้วยการจัดประกวดยกย่องเชิดชูและให้รางวัล
- 6) การพัฒนาปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์โดยเพิ่มกลไกการขับเคลื่อนอย่างมีส่วนร่วม และปรับปรุงกฎระเบียบ บทบัญญัติที่ไม่ทันสมัย ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและเป้าหมายประเทศ
- 7) ซ้อมแผนเตรียมความพร้อมรับมือกับโรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำ และภัยพิบัติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

ระหว่างการระบาด ดำเนินการเมื่อตรวจพบสัตว์ป่วย มีอาการตามนิยามของโรคระบาดสัตว์ หรือตาย หรือมีผลตรวจทางห้องปฏิบัติการชั้นสูงโรคสัตว์ มีแนวทางดังนี้

- 1) การสอบสวนโรคทางระบาดวิทยาโดยละเอียด ค้นหาเส้นทางการเคลื่อนที่ของสุนัขบ้าและแหล่งรังโรค ผู้สัมผัสและสัตว์เสี่ยงด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมกับเครือข่ายอาสาเฝ้าระวังโรค หน่วยงานภาคี เครือข่ายต่างๆ โดยใช้เทคโนโลยี เช่น ภาพถ่าย คลิปวิดีโอ พิกัดแผนที่ ภาพถ่ายทางอากาศ Google map ใช้ GPS ร่วมกับ GIS รวมทั้งปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) วางระบบติดตามข่าวกรองทางระบาดวิทยา รวบรวม ข้อมูล เพื่อศึกษาวิจัย และรายงานการสอบสวนโรคเข้าระบบสารสนเทศตามที่กรมปศุสัตว์กำหนด
- 2) ระบบบริหารจัดการควบคุมโรคระบาด ตามแผนเผชิญเหตุ และยืดหยุ่นตามผลการสอบสวนโรคทางระบาดวิทยา ได้แก่ การประกาศเขตโรคระบาดสัตว์ หรือเขตภัยพิบัติ แยกสัตว์ป่วย หรือทำลายเพื่อลดความเสี่ยง ฆ่าเชื้อโรค และทำความสะอาด หากกลยุทธ์ใหม่ เพื่อการควบคุมโรคให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

จัดหาเวชภัณฑ์ วัคซีน วัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น โดยใช้งบประมาณจากมูลนิธิที่ตั้งขึ้น และเสนอโครงการของงบประมาณเพิ่มเติม จากองค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล เป็นต้น

3) ประชาสัมพันธ์ สื่อสาร แจ้งสถานการณ์โรค ให้ข้อมูลองค์ความรู้แก่ประชาชน เกี่ยวกับโรคระบาด วิธีการป้องกัน ด้วยสื่อต่างๆ และเครือข่ายชุมชน รวมทั้งใช้ปฏิบัติการข่าวสาร (Information Operation)

4) บูรณาการเครือข่ายออกหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่เชิงรุกสู่ชุมชน ให้บริการสัตวแพทย์อาสาออนไลน์

หลังการระบาด เป็นระยะโรคสงบ ไม่มีสัตว์ป่วยหรือตาย ตามเกณฑ์ที่คู่มือกำหนด ดำเนินการดังนี้

1) เสริมสร้างระบบและวางเครือข่ายเฝ้าระวังโรคไว้ในพื้นที่ชุมชน เพื่อตรวจจับการกลับมาระบาดใหม่ที่รวดเร็ว ติดตามตรวจสอบสัตว์ที่รอดชีวิตค้นหาความเสี่ยง

2) มาตรการช่วยเหลือฟื้นฟู โดยส่งเสริมให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด เขียนแผนงาน/โครงการที่สอดคล้องกับเป้าหมายและแนวทางพัฒนาภาค ถ้าเป็นโรคติดต่อสู่คน เช่น โรคพิษสุนัขบ้าเน้นประเด็นส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ หรือท่องเที่ยวชุมชน หรือการพัฒนาพื้นที่เมืองให้เป็นเมืองอัจฉริยะน่าอยู่ แก้ปัญหาผลกระทบจากสุนัขแมวจรจัด ระยะเร่งด่วนฉุกเฉินขอสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เหล่ากาชาดจังหวัด มูลนิธิต่างๆ ระยะกลาง ของบพัฒนาเชิงพื้นที่ระดับจังหวัดเสนอโครงการให้เชื่อมโยงกับแผนทุกระดับรวมทั้งผลักดันความท้าทายด้านการปศุสัตว์เข้าไปบรรจุไว้ในจัดทำแผน One Plan ผ่านกลไกหมู่บ้าน ท้องถิ่น และอำเภอ และแผนระยะยาว ของบพัฒนาเชิงพื้นที่ในแต่ละภาคและเขตเศรษฐกิจพิเศษ ชายแดนรวมทั้ง Sandbox

3) วางระบบติดตาม ประเมินผล ควบคุมคุณภาพ ถอดบทเรียน ปรับปรุงแก้ไขแผน วิเคราะห์ปัจจัยสู่ความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรค หรือองค์กรเจ้าของทุน ถ่ายทอดขยายผลงานโครงการที่ประสบความสำเร็จประชาสัมพันธ์ผ่านที่ประชุมหน่วยงาน และสื่อต่างๆ

6.1.8 การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดและสำนักงานปศุสัตว์อำเภอในพื้นที่อื่น ๆ นำไปใช้ประโยชน์ ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์โดยนำแนวทางการขับเคลื่อนนโยบายกำหนดยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ รวมถึงการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติจริงในพื้นที่โดยอาศัยวงจร PDCA หรือวงจรเดมมิง (Deming Cycle) ซึ่งสอดคล้องกับสำนวนนโยบายและแผนสำนักงานปลัด กระทรวงมหาดไทย ได้อธิบายขั้นตอนวิธีการออกแบบกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์อาศัย วงจรเดมมิง เช่นกัน มีขั้นตอนดังนี้

1) **การวางแผน (Plan)** หมายถึง กำหนดยุทธศาสตร์ที่ครอบคลุมทั้งองค์กรในระยะยาว กำหนดหัวข้อที่ต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงในระดับปฏิบัติการรวมถึงพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติการ ดังนี้

1.1) ควรแต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน

1.2) ควรศึกษา วิเคราะห์ นโยบาย ยุทธศาสตร์ พันธกิจ ภารกิจของหน่วยงาน

1.3) จัดทำแผนยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย กลยุทธ์ในการดำเนินการ แผนงาน โครงการ กิจกรรม งบประมาณจาก กรมปศุสัตว์ งบประมาณจังหวัด หรือขอรับการสนับสนุนภาคเอกชน เช่น มูลนิธิปศุสัตว์พัฒนา หรือองค์กร การกุศลต่าง ๆ กำหนดระยะเวลาดำเนินการ กำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ

1.4) สื่อสาร ชี้แจงและสร้างความเข้าใจยุทธศาสตร์ให้ชัดเจน แจ้างแผนงาน โครงการ กิจกรรม งบประมาณ สร้างความเข้าใจให้ผู้ปฏิบัติงาน

2) การปฏิบัติตามแผน (Do) หมายถึง การแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ ดังนี้

2.1) กำหนดผู้รับผิดชอบตามโครงสร้างและสายการบังคับบัญชา มอบหมายภารกิจให้ กลุ่มงานที่รับผิดชอบโครงการโดยตรงและดำเนินการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ

2.2) กำหนดการประชุมคณะทำงานอย่างต่อเนื่อง ถ่ายทอดแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

2.3) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์แผนให้บุคลากรในหน่วยงานรับทราบอย่างทั่วถึง

2.4) ดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการ ตามวิธีการขั้นตอน ระยะเวลาที่กำหนดไว้

3) การตรวจสอบการปฏิบัติงานตามแผน (Check) ประกอบด้วย

3.1) วัดผลสำเร็จจากร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของงาน โครงการที่ได้ในปีงบประมาณ ตามที่กำหนดไว้ในแผน

3.2) สรุปผลการติดตาม ประเมินผล รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงและนำผลการ ดำเนินงานบรรจุไว้ในรายงานประจำปีของหน่วยงานและเผยแพร่ในเว็บไซต์ของหน่วยงาน

4) การปรับปรุงแก้ไข (Act) หมายถึง การประเมินผลตามขั้นตอนการดำเนินการ ปรับปรุงการดำเนินการตามโครงการอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมหรือการจัดทำมาตรฐานใหม่ซึ่งถือเป็น พื้นฐานของการยกระดับคุณภาพก่อให้เกิดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

4.1) ทบทวนผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการในปีที่ผ่านมา พร้อมทั้งศึกษาปัญหาอุปสรรคที่พบเพื่อนำมากำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานในปีงบประมาณถัดไป

4.2) ทบทวนตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย เพื่อให้เกิดความท้าทายในเชิงยุทธศาสตร์

4.3) ทบทวนและปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับสภาพการที่ เปลี่ยนแปลงไป

6.1.9 วิธีการบริหารจัดการแก้ปัญหาในระดับพื้นที่ที่มีความยุ่งยากซับซ้อน

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดและสำนักงานปศุสัตว์อำเภอในพื้นที่อื่น ๆ สามารถนำไปใช้ในการ แก้ไขปัญหารับพื้นที่ที่มีความยุ่งยากซับซ้อน ดังนี้

1) การวิเคราะห์สถานการณ์และบริบทพื้นที่ (Context Analysis) ศึกษาสภาพสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม โครงสร้างการปกครองแบ่งเป็นระดับจังหวัดและระดับอำเภอ ระบุปัญหาเชิงระบบ (Systemic Issues) และความเชื่อมโยงของปัญหาโดยนำเครื่องมือวิเคราะห์ เช่น SWOT/ SOAR/ PESTEL/ Stakeholder Analysis มาใช้วิเคราะห์สถานการณ์และบริบทพื้นที่

2) การมีส่วนร่วมของหลายภาคส่วน (Multi-Stakeholder Engagement) ควรร่วมมือกับหน่วยงานองค์กรปกครองท้องถิ่น ภาคเอกชน องค์กรชุมชน และประชาชน มาร่วมคิด ร่วมทำใช้เวทีประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จัดทำเวิร์กชอป หรือเวทีชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมและสร้างพันธมิตร และเครือข่ายความร่วมมือเพื่อให้ประสบผลสำเร็จในพื้นที่

3) ควรกำหนดยุทธศาสตร์และแผนบูรณาการ (Integrated Strategic Planning) จัดทำวิสัยทัศน์ร่วมที่ตอบโจทย์พื้นที่ สามารถแปลงปัญหาและโอกาสเป็นเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ จัดทำแผนบูรณาการระหว่างหน่วยงาน ลดการทำงานซ้ำซ้อนและใช้ปฏิบัติการข่าวสารที่รวดเร็ว

4) การจัดการเชิงระบบ (Systems Management) ใช้การบริหารจัดการแบบ Project/Program Management เชื่อมโยงข้อมูลและฐานข้อมูลกลาง (Data Integration) ตั้งกลไกประสานงานระดับพื้นที่ เช่น คณะกรรมการบูรณาการร่วมกันในพื้นที่และจัดตั้งศูนย์ประสานงาน

5) การติดตาม ประเมินผล และปรับปรุง (Monitoring, Evaluation & Learning) กำหนดตัวชี้วัด (KPIs) ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ติดตามความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องและใช้หลักการเรียนรู้จากการปฏิบัติ (Adaptive Management) ปรับกลยุทธ์ตามสถานการณ์และบริบทของพื้นที่

6) ปัจจัยความสำเร็จ ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์สร้างความเชื่อมั่นข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ ในการตัดสินใจ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพกับทุกภาคส่วน ทั้งภาคเอกชน ภาครัฐบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มหาวิทยาลัยต่าง ๆ และการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงของประชาชนที่ต้องการปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย

6.1.10 สำนักงานปศุสัตว์เขต 1-9

ในฐานะผู้รับผิดชอบโครงการฯ และมีหน้าที่กำกับติดตามการปฏิบัติงานของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด นำไปใช้ประโยชน์ได้ดังนี้

1) สามารถนำผลการศึกษากำหนดยุทธศาสตร์สุขภาพสัตว์ของหน่วยงานภายใต้โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธานศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี ให้เหมาะสมเพื่อสนับสนุนโครงการให้บรรลุเป้าหมายระดับชาติ ขยายผลไปสู่ระยะยาวให้มีความยั่งยืนต่อไป

2) สำนักงานปศุสัตว์เขต 1-9 ร่วมกับสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในพื้นที่สามารถนำกรณีศึกษาของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรีไปใช้ประโยชน์ เช่น การสอบสวนโรคพิษสุนัขบ้าไปอบรมเพิ่มพูนความรู้ให้ เจ้าหน้าที่กลุ่มสุขภาพสัตว์ของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด จัดทำแผนการดำเนินงาน แผนพัฒนาบุคลากรกำหนดแนวทางในการปฏิบัติงาน ติดตามประเมินผลเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาเป็นหลักสูตรหรือต้นแบบการเรียนรู้ในกรมปศุสัตว์สร้างแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เพื่อลดปัญหาความยุ่งยากและข้อจำกัดในการปฏิบัติงาน

3) สำนักงานปศุสัตว์เขต 1-9 ร่วมกับสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในพื้นที่ นำผลการศึกษาไปกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาสุขภาพสัตว์ในพื้นที่ปศุสัตว์เขตที่รับผิดชอบให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพการณ์และบริบทแต่ละพื้นที่ได้อย่างเหมาะสมต่อไป

4) สำนักงานปศุสัตว์เขต 1-9 นำไปประชาสัมพันธ์เสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กรเนื่องจากเป็นผลงานที่ได้รับรางวัลเลิศรัฐ ระดับดีเด่น และเป็นผลกระทบเชิงบวก สามารถใช้ในการจัดทำรายงานประจำปี นำเสนอผลงานในการประชุมสัมมนาหรือเวทีวิชาการต่าง ๆ เผยแพร่สู่สาธารณะผ่านสื่อออนไลน์ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อประชาชนต่อไป

5) สำนักงานปศุสัตว์เขต 1-9 นำไปใช้ในขอรับการสนับสนุนงบประมาณหรือโครงการผลงานที่มีผลกระทบเชิงบวกใช้ประกอบการเขียนคำขอของงบประมาณในปีถัดไปและเพิ่มโอกาสได้รับงบประมาณจังหวัดหรือโครงการวิจัยเชิงพื้นที่ต่อไป

6.2 ผลกระทบ

จากกรณีศึกษาของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีได้รับผลกระทบมีความเสี่ยงต่อสุขภาพของคนและสัตว์ มีปัญหาเดือดร้อนรำคาญจากสุนัขจรจัดส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่ยุ่งยากซับซ้อน ขาดแคลนทรัพยากร วัคซีน เวชภัณฑ์และวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงาน กรณีศึกษาของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรีขาดแคลนบุคลากรผู้ปฏิบัติงานเนื่องจากมีอัตราว่างขาดงบประมาณ ขาดวัสดุอุปกรณ์ วัคซีนและเวชภัณฑ์ อีกทั้งไม่ได้รับความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดโรค มีกระแสต่อต้านการควบคุมโรคจากประชาชนแต่ทั้งสองหน่วยงานสามารถฝ่าวิกฤตควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ สะท้อนให้เห็นถึงยุทธศาสตร์การพัฒนาสุขภาพสัตว์ในพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมที่ใช้ในการจัดการปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าจนเป็นที่ยอมรับ

6.2.1 ผลกระทบทางตรง

1) เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ ควบคุม ป้องกัน แก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าที่ได้มาตรฐาน เกิดแผนปฏิบัติการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม สนับสนุนเป้าหมายประเทศไทยปลอดโรคพิษสุนัขบ้า ภายใต้โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรยัติยราชนารี

2) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี สามารถศึกษาวิจัย ถ่ายทอด องค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรมในการควบคุม ป้องกัน โรคพิษสุนัขบ้าจนได้รับรางวัลระดับเขตและรางวัลชมเชยระดับประเทศ มีการนำเทคโนโลยีการสื่อสารมาสร้างเครือข่ายสังคมออนไลน์ช่วยในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมได้อย่างรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ความต้องการของประชาชนช่วยลดการแพร่ระบาดของโรคระบาดสัตว์และโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ

3) ช่วยให้การกำกับดูแลการบังคับใช้กฎหมายเป็นไปตามมาตรฐานที่เกี่ยวข้องสามารถใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนช่วยในการกำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎหมาย มีรางวัลนำจับผู้ที่ทอดทิ้งสุนัขและแมว ประชาชนมีส่วนร่วมแจ้งโรค ร้องเรียนควบคุมคุณภาพการให้บริการผ่าน Application DLD 4.0

6.2.2 ผลกระทบทางอ้อม

จากกรณีศึกษา พบผลกระทบทางอ้อม ดังนี้

- 1) ได้เครือข่ายความร่วมมือแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า เครือข่ายรับทำหมัน ฉีดวัคซีน สุนัขจรจัดแทนเจ้าหน้าที่ มีมูลนิธิปศุสัตว์พัฒนาช่วยบรรเทาภัยพิบัติได้รวดเร็ว สามารถตอบสนอง กลุ่มเป้าหมายได้หลากหลายและกลุ่มเป้าหมายด้อยโอกาส
- 2) ได้ต้นแบบชุมชนเข้มแข็งเทศบาลเมืองบางคูรัด จังหวัดนนทบุรี ได้รับรางวัลอันดับ 1 ระดับเขต และรางวัลชมเชยระดับประเทศตามโครงการ Thailand Rabies Awards 2022
- 3) เป็นต้นแบบให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอื่น ๆ นำไปประยุกต์ใช้ควบคุมโรคระบาดสัตว์ ควบคู่ไปกับการดูแลความเป็นอยู่ของประชาชนและเจ้าหน้าที่ เสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อกรมปศุสัตว์

7. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

7.1 ผู้ศึกษาต้องศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับแหล่งที่มาของข้อมูลที่จะทำการศึกษา กระบวนการศึกษา วิเคราะห์ปัญหา เพื่อกำหนดเป็นประเด็นที่ต้องการศึกษาให้ชัดเจน รวมถึงต้องศึกษาค้นคว้าข้อมูลจาก เอกสารตำรา โครงการ จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ นำมาสังเคราะห์ข้อมูลประเด็นที่ซับซ้อนและนำมา ถอดบทเรียนเพื่อจัดทำผลงานวิชาการให้มีความถูกต้อง ครบถ้วนในทุกประเด็น

7.2 ต้องศึกษาและค้นคว้าระเบียบ หลักเกณฑ์ แนวคิด วิธีปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถ นำความรู้มาใช้ในการวางแผนจัดทำข้อมูลการศึกษา ถอดบทเรียนและรายงานผลการศึกษาเพื่อให้ผล การศึกษาได้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพและหน่วยงานในระดับพื้นที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุด

8. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

8.1 ความเชื่อมั่นของเกษตรกร ภาคเอกชน ประชาชน องค์กร มูลนิธิ ต่าง ๆ ในระยะแรกของการ ดำเนินงานตามโครงการบางส่วนยังไม่มีเชื่อมั่นว่าจะประสบความสำเร็จจะต้องมีการดำเนินงานและ พัฒนาการอย่างต่อเนื่องและใช้เวลาในการสร้างความเชื่อมั่นโดยการสร้างตัวแบบความสำเร็จ เช่น การดำเนินการแก้ไขปัญหาโรคพิษสุนัขบ้าของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีนำตัวแบบความสำเร็จ ดังกล่าว ไปขยายผลพัฒนาต่อในพื้นที่รับผิดชอบของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรีและสำนักงานปศุสัตว์ จังหวัดอื่น ๆ

8.2 การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ ต้องมีความต่อเนื่องในการดำเนินการให้การสนับสนุน ให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอ คำปรึกษาที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ มีกลยุทธ์ในการพัฒนางานที่เหมาะสมและ รวดเร็ว จึงจะทำให้เกษตรกร ประชาชน องค์กรต่าง ๆ เกิดความเชื่อมั่นและสนใจเข้ามามีส่วนร่วมกับ กรมปศุสัตว์

8.3 ปัญหาการดำเนินงานของกรมปศุสัตว์ที่ผ่านมา พบปัญหาการจัดซื้อ/จัดจ้างวัคซีนล่าช้า ไม่เป็นไปตามแผน ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานในโครงการฯ งบประมาณในการดำเนินการไม่เพียงพอ จำเป็นต้องหางบประมาณจากหน่วยงานอื่นด้วยการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมให้เกษตรกร ภาคเอกชน ประชาชน องค์กรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโครงการ ต้องบูรณาการกับหน่วยงาน ทั้งภายในและภายนอก เพื่อร่วมสนับสนุนส่งเสริมให้โครงการให้ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์

8.4 เจ้าหน้าที่ระดับพื้นที่มีบทบาทสำคัญในการประสานงาน เร่งรัด กำกับ ติดตามงาน โครงการให้บรรลุผลตามเป้าหมาย แต่เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดและสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ ปัจจุบันขาดอัตรากำลังในการปฏิบัติงานและมีภารกิจอื่น ๆ ของกรมปศุสัตว์ในหลายด้านอาจทำให้เกิดอุปสรรคในการปฏิบัติงานส่งผลให้ปฏิบัติงานล่าช้าและไม่มีประสิทธิภาพกระทบต่อโครงการ

9. ข้อเสนอแนะ

ผู้ขอรับการประเมินมีข้อเสนอแนะเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ ผู้ปฏิบัติงานด้านสุขภาพสัตว์ ผู้ที่สนใจสามารถนำไปปรับใช้เพื่อให้การบริหารจัดการแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ที่มีความยุ่งยากและมีข้อจำกัด ประสบผลสำเร็จ ดังนี้

9.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษา

1) ด้านบุคลากร

1.1 ด้านผู้นำควรพัฒนาทักษะผู้นำในทุกระดับไม่ใช่แค่ผู้นำมองวิธีคิดในระยะยาวเพื่อวางแผนกลยุทธ์แต่ควรส่งนักบริหารระดับต้น เช่น ผู้อำนวยการส่วนฯ หัวหน้ากลุ่มงาน เข้ารับการอบรมจากผู้เชี่ยวชาญหรือวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถ สร้างให้บุคลากรในองค์กรร่วมกันทำงานในรูปแบบไม่เป็นทางการและต้องมีความสามารถในการสร้างพันธมิตรกับองค์กรอื่นหรือผู้ที่มีความสนใจร่วมกันบูรณาการทำงานร่วมกันทุกภาคส่วนและส่งเสริมให้บุคลากรสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ นำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ ลดระยะเวลา ขั้นตอนในการปฏิบัติงาน และลดค่าใช้จ่าย

1.2 ควรส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรคิดนอกกรอบ เปิดโอกาสให้ทดลองสิ่งใหม่ ๆ ปฏิบัติงานนอกเหนือจากคู่มือหรือแนวทางการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ ส่งเสริมการคิดเชิงระบบสอนการมองปัญหาแบบองค์รวมหลายด้าน ๆ เก็บข้อมูลและนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาเป็นกลยุทธ์ในการปฏิบัติงาน จัดส่งบุคลากรเข้าอบรมเพิ่มทักษะจัดตั้งทีมงานคิดใหม่ ทำใหม่ สอนการใช้เทคโนโลยีมาช่วยทำงาน เช่น AI Tool, เสริมสร้างความเข้าใจเรื่อง Big Data สร้างวัฒนธรรมองค์กรแชร์ประสบการณ์ ไอเดียใหม่ ๆ ร่วมกัน ฝึกการสื่อสารสาธารณะทั้งภายในและภายนอกองค์กรและรับฟังข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะจากประชาชนหรือผู้รับบริการ

2) ด้านกระบวนการ/ขั้นตอน

2.1 การกำหนดนโยบายควรกำหนดจากล่างขึ้นบน (Bottom Up) นำข้อมูลความต้องการของเกษตรกร ประชาชน ผู้รับบริการ ภาคเอกชน องค์กรต่าง ๆ ในการกำหนดโครงการ/ กิจกรรมเพื่อให้สะท้อนถึงความต้องการในระดับพื้นที่ที่แท้จริง จึงจะทำให้โครงการ/กิจกรรมบรรลุผลตามเป้าหมายของโครงการอย่างแท้จริง

2.2 หน่วยงานควรกำหนดพื้นที่โครงการนำร่องในการพัฒนาเพื่อนำรูปแบบแนวทางการปฏิบัติงานที่เสนอไว้ไปทดลองปฏิบัติในพื้นที่หากประสบผลสำเร็จควรขยายในพื้นที่ปศุสัตว์อื่น ๆ ต่อไป

3) ด้านกฎหมาย

พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 ไม่ได้กำหนดกลไกขับเคลื่อนไว้ควรดำเนินการแก้ไขพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. 2558 เนื่องจากในอนาคตเชื้อโรคมักมีการวิวัฒนาการตามสภาพแวดล้อม สภาพอากาศมีการเปลี่ยนแปลง มีการเคลื่อนย้ายมนุษย์ ควรแก้ไขพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์

พ.ศ. 2558 ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป

4) ด้านงบประมาณ

4.1 ควรสร้างพันธมิตรในระดับพื้นที่ไม่ว่าจะเป็นองค์กรการกุศล มูลนิธิ สมาคมต่างๆ ภาคเอกชนและภาคประชาชน เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติม เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากกรมปศุสัตว์อาจไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน

4.2 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในพื้นที่ควรขับเคลื่อนและของงบประมาณกลุ่มจังหวัดภายใต้โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย เพื่อให้การปฏิบัติงานในพื้นที่บรรลุผลตามเป้าหมาย เนื่องจากงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากกรมปศุสัตว์อาจไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน จึงจำเป็นต้องของงบประมาณกลุ่มจังหวัดมาช่วยสนับสนุน

9.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ควรศึกษาในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1) ด้านการควบคุมโรค

การฉีดวัคซีนในสัตว์เลี้ยงยังไม่ครอบคลุม วัคซีนสุนัขและแมว ควรฉีดวัคซีนให้ครอบคลุมอย่างน้อยร้อยละ 80 จำนวนสัตว์ทั้งหมดในพื้นที่ เพื่อหยุดการแพร่ระบาดของโรคพิษสุนัขบ้า แต่ในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะจังหวัด ชุมชน หรือชนบท ปัญหาที่พบ คือ เจ้าของสัตว์บางรายไม่เห็นความสำคัญในการฉีดวัคซีนในสัตว์ ไม่ดูแลสัตว์เลี้ยงเท่าที่ควร สัตว์จึงไม่ได้รับวัคซีนประกอบกับงบประมาณสนับสนุนและเจ้าหน้าที่ภาคสนามมีไม่เพียงพอยังมีสัตว์เร่ร่อนไม่มีเจ้าของที่ไม่ได้รับวัคซีนอยู่เป็นจำนวนมาก

2) ด้านปัญหาสุนัขและแมวจรจัด

ประเทศไทย มีสุนัขและแมวจรจัดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องแต่การจัดการไม่ต่อเนื่อง เช่น การจับทำหมัน ฉีดวัคซีนไม่ครอบคลุมทั่วประเทศ และการทิ้งสัตว์โดยเจ้าของเดิมทำให้เกิด "แหล่งโรคใหม่" อยู่ตลอดเวลา

3) ด้านการป้องกันโรคในคน

การเข้าถึงวัคซีนป้องกันโรคในคนยังมีช่องว่างแม้วัคซีนในคนมีให้ฟรีในโรงพยาบาลรัฐ แต่บางพื้นที่ขาดความรู้เรื่องหลังถูกสุนัขหรือแมวกัด ต้องรีบฉีดวัคซีนภายใน 24 ชั่วโมง ประชาชนบางรายไม่ไปฉีดวัคซีนเพราะ “คิดว่าแผลเล็กไม่เป็นไร” ล้างแผลอยู่บ้านก็หาย ส่งผลให้ยังมีผู้เสียชีวิตจากโรคพิษสุนัขบ้าเป็นประจำทุกปี เฉลี่ยปีละ 5- 15 ราย

4) ด้านการบูรณาการ

การบูรณาการระหว่างหน่วยงานยังไม่ต่อเนื่อง การควบคุมโรคต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างกระทรวงสาธารณสุขมีหน้าที่ดูแลคน กรมปศุสัตว์ มีหน้าที่ดูแลสัตว์ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่สร้างศูนย์พักพิงสัตว์ของสุนัขจรจัด เร่ร่อนแต่ไม่มีงบประมาณในการจัดทำศูนย์พักพิง จึงมีสัตว์เร่ร่อนประกอบกับการของงบประมาณจากท้องถิ่นต้องผ่านคณะกรรมการท้องถิ่นในการพิจารณางบประมาณ เมื่อไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จึงไม่ได้สร้างศูนย์พักพิงเพิ่มเติม บุคลากรในส่วนท้องถิ่นมีไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงานจึงทำให้สัตว์เร่ร่อนยังมีอยู่ ในทางปฏิบัติบางพื้นที่ยังขาดความต่อเนื่องและข้อมูลไม่เชื่อมกัน ส่งผลให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ความสำเร็จเฉพาะช่วงเวลา แต่ไม่มีความยั่งยืนในระยะยาว

5) ด้านปัจจัยสิ่งแวดล้อมและการเคลื่อนย้ายสัตว์

การขนย้ายสุนัขระหว่างพื้นที่ เช่น ประชาชนนำสุนัขมารับเลี้ยงจากต่างจังหวัด หรือปล่อยทิ้งต่างอำเภอ นำสุนัขจรจัดที่เป็นโรคพิษสุนัขบ้ามาจากแหล่งเกิดโรคเข้ามาในพื้นที่ทำให้โรคเกิดการแพร่กระจายข้ามเขตได้ง่าย รวมถึงสภาพแวดล้อมที่มีขยะหรืออาหารเหลือมากจึงทำให้มีสุนัขจรจัดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

10. การเผยแพร่ผลงาน

นำผลงานเรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาสุขภาพสัตว์ในพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม กรณีศึกษาของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี เผยแพร่บนเว็บไซต์ของสำนักงานปศุสัตว์เขต 1 เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2568

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....

(นางมยุรี ประทุมแก้ว)

ผู้ขอประเมิน

...../...../.....

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ.....

(นางเพ็ญแข สายเชื้อ)

ตำแหน่ง นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ

...../...../.....

ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

ลงชื่อ.....

(นางชนิษฐา ธิติถิกรณ์)

ตำแหน่ง.....ปศุสัตว์เขต 1.....

...../...../.....

ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป

รายการอ้างอิง

- กรมปศุสัตว์. 2566. ยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ 2566-2570. (ออนไลน์). แหล่งที่มา:
<https://planning.dld.go.th/th/index.php/th/plan-menu/1473-2566-2580>.
 สืบค้นเมื่อ 16 ตุลาคม 2567.
- กรมปศุสัตว์. 2567. โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี. (ออนไลน์). แหล่งที่มา:
<https://dcontrol.dld.go.th/webnew/index.php/th/news-menu/2018-07-02-08-24-32/8749-2567>. สืบค้นเมื่อ 16 ตุลาคม 2567.
- คะนิงนิจ ศรีบัวเอี่ยม และคณะ. แนวทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 : ปัญหา อุปสรรคและทางออก. กรุงเทพฯ : ธรรมดาเพลส, 2545.
- เจมส์ แอล. เครย์ตัน. คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน การตัดสินใจที่ดีกว่าโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม. แปลโดย ศ.นพ.วันชัย วัฒนศัพท์, ดร.ถวิลาดี บุรีกุล, ผศ.ดร.เมธิศา พงษ์ศักดิ์ศรี. ขอนแก่น : โรงพิมพ์ศิริภรณ์ ออฟเซ็ท, 2551.
- พัฒนา แสงมณีโคตร. หลักการของการบริหารงานตามแผนยุทธศาสตร์ยุคใหม่. (ออนไลน์). แหล่งที่มา:
<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/article/view/240292/163743>.
 สืบค้นเมื่อ 14 มกราคม 2568.
- พรทิพย์ แก้วมูลคำ. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2559. การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: https://www.m-society.go.th/ewtadmin/ewt/mso_web/article_attach/18362/20269.pdf. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2568.
- ภิญโญ รัตนพันธุ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น SOAR Analysis เครื่องมือที่นำมาใช้แทน SWOT Analysis. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/mbakkujournal/article/view/64500/52899>. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2568.
- สถาบันส่งเสริมการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี สำนักงาน ก.พ.ร. 2561. รายงานการศึกษาหน่วยราชการรูปแบบใหม่ (ฉบับสมบูรณ์). (ออนไลน์). แหล่งที่มา:
<https://www.opdc.go.th/wpcontent/uploads/2024/04/D2FABGZvQlnkM90SqGDW.pdf>. สืบค้นเมื่อ 24 มกราคม 2568.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2561. ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580). (ออนไลน์). แหล่งที่มา:
<https://data.opendevelopmentmekong.net/dataset/3440acec-9130-4ad2-b917-91e71553c99a/resource/a0991b0b-c9a0-484b-b0fd-2daf1243ecf7/download/20-year-national-strategy-th.pdf>. สืบค้นเมื่อ 24 มกราคม 2568.

รายการอ้างอิง

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2560. การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม:เทคนิควิธีและ
การนำไปสู่การปฏิบัติ สำนักพิมพ์ศูนย์สื่อและสิ่งพิมพ์แก้วเจ้าจอม มหาวิทยาลัยราชภัฏสวน
สุนันทา แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2566. แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย
(พ.ศ. 2551- พ.ศ. 2555). (ออนไลน์). แหล่งที่มา:
https://www.msociety.go.th/ewtadmin/ewt/mso_web/article_attach/9109/12107.
Pdf. สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2568.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2566. คู่มือการประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐ
ในการเป็นระบบราชการ 4.0. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <https://psdg.anamai.moph.go.th>.
สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2568.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. 2567. หลักเกณฑ์การพิจารณารางวัลเลขาธิการ ประจำปี
2567. (ออนไลน์). แหล่งที่มา:
<https://drive.google.com/file/d/1aLVEvv8PfRXbr6g1kJrBcghB5xqfflZ8/view>
สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2568.
- สำนักงานนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. 2561. คู่มือการจัดทำแผนยุทธศาสตร์
(Strategic Planning Manual). (ออนไลน์). แหล่งที่มา: [http://www.stabundamrong.go.th/
web/manual/permanent_secretary/policy/policy7.pdf](http://www.stabundamrong.go.th/web/manual/permanent_secretary/policy/policy7.pdf). สืบค้นเมื่อ 26 มกราคม 2568.
- วรรณดา เลิศลบ. 2554. การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมของประชาชน กรณีศึกษาองค์การบริหาร
ส่วนตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม, วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์), มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อรพินท์ สฟโชคชัย. การมีส่วนร่วมของประชาชนที่นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน บรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับ
เรื่องการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม. วันที่ 30 เมษายน 2550 ณ ห้องประชุม ก.พ.ร. ชั้น 5
สำนักงาน ก.พ.ร.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. 2535

2. พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557

3. พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558

4. โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

5. พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

ภาคผนวก ข

หลักเกณฑ์การพิจารณา รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2567

แบบฟอร์มการสมัครรางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม

ประจำปี 2567

ประเภทรายรางวัลสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม

(Effectiveness of People Participation)

รางวัลที่มอบให้กับหน่วยงานของรัฐ เพื่อกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม และการส่งเสริมสนับสนุนให้นำพลังประชาชนและเครือข่ายภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและเหมาะสม เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารราชการตั้งแต่ระดับการให้ข้อมูล (Inform) การให้คำปรึกษาหารือ (Consult) การเข้ามามีส่วนร่วม (Involve) และในระดับความร่วมมือ (Collaborate) ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือ การพัฒนาที่มีนัยสำคัญหรือผลกระทบสูง (High Impact) กับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ที่นำไปสู่ความสำเร็จ สัมฤทธิ์ผลในการพัฒนาประสิทธิภาพ คุณภาพการบริหารงานภาครัฐ และการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชน

คำชี้แจง

หน่วยงานที่สมัครขอรับรางวัลฯ

หน่วยงานของรัฐ ได้แก่ ส่วนราชการระดับกรม/เทียบเท่า จังหวัด องค์การมหาชน รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานอิสระของรัฐ สถาบันอุดมศึกษา

กรุณาตรวจสอบ Checklist เงื่อนไขของผลงานที่ส่งสมัคร กรุณาตรวจสอบแบบ Checklist เบื้องต้น ก่อน การสมัครรางวัลฯ โดยทำเครื่องหมาย ☒ ลงในช่องที่ตรงกับความจริงเกี่ยวกับผลงาน/โครงการที่ นำเสนอ

☒ เป็นผลงาน/โครงการที่เป็นการทำงานแบบมีส่วนร่วมในระดับความร่วมมือ (Collaborate) เป็นการให้บทบาทของประชาชนในระดับสูง ตั้งแต่การเข้ามาเกี่ยวข้องกับการระบุปัญหา พัฒนาแนวทาง แก้ไขปัญหา เข้ามาร่วมดำเนินการกับหน่วยงานภาครัฐ ร่วมตัดสินใจเกี่ยวกับการได้รับผลกระทบ การเข้ามามีส่วนร่วมในลักษณะนี้ เช่น การเข้ามามีส่วนร่วมเป็นภาคี/เครือข่ายของหน่วยงานรัฐ การเข้ามาเป็นคณะที่ปรึกษาภาคประชาชน ร่วมดำเนินการกับภารกิจบางอย่างของรัฐ โดยพิจารณาจากข้อดังต่อไปนี้ ประกอบไปด้วย

- ให้ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เนื่องจากการมีส่วนร่วมจะเกิดขึ้นไม่ได้ หากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่ได้รับข้อมูลที่เป็นจริง สร้างผลกระทบ และเป็นพื้นฐานเพื่อการตัดสินใจ
- เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการ/
การปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐอย่างอิสระและเป็นระบบ
- เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจในรูปแบบคณะกรรมการ
- หน่วยงานของรัฐส่งเสริมการรวมกลุ่มและให้บทบาทภาคประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วม โดยกลุ่ม/เครือข่าย มีการสร้างกฎกติกา กำหนดเป้าหมาย/ทิศทาง หรือมีการจัดตั้งกองทุน เพื่อให้เกิดความยั่งยืน สมาชิกในกลุ่มมีบทบาทหน้าที่ในการทำงานร่วมกัน ตั้งแต่การระบุปัญหา พัฒนาทางเลือก และแนวทางแก้ไข (บทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย) รวมทั้งการเข้ามามีบทบาทร่วมในการดำเนินงาน/กิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐ ร่วมตัดสินใจ และร่วมติดตามประเมินผล

☒ การดำเนินงานมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี (โปรดระบุ วัน/เดือน/ปี).....1 ตุลาคม 2554.....

☒ ไม่เคยได้รับรางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมมาก่อน (รวมถึงประเภทรางวัลร่วมใจแก่นใจ หรือรางวัลความเป็นเลิศด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม) หากตรวจสอบภายหลังพบว่าไม่ตรงกับความเป็นจริงจะพิจารณาให้ไม่ผ่านหลักเกณฑ์การประเมิน

☒ เป็นการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่หรือภารกิจหลักขององค์กร หรือแผนงานหรือโครงการขนาดใหญ่ หรือนโยบายสำคัญของรัฐบาล หรือมติคณะรัฐมนตรี ในกรณีของจังหวัดต้องเป็นการดำเนินงานที่สอดคล้องตามแผนพัฒนาจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด รวมถึงสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) และยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economy : BCG Model) พ.ศ. 2564 - 2569

☒ มีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรม สร้างผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์กร/กรม/จังหวัด

☐ กรณีหน่วยงานเคยได้รับรางวัลประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม และได้นำโมเดลต้นแบบไปดำเนินการในพื้นที่อื่น มากกว่า 2 พื้นที่ขึ้นไป ให้นำไปส่งสมัครในประเภทเลื่องลือขยายผล กรณีการพัฒนาเชิงพื้นที่ หรือหากมีการพัฒนาต่อยอดเชิงคุณภาพจากผลงานเดิมที่ได้รับรางวัล หรือผลงานของหน่วยงานอื่น ระดับดี หรือ ระดับดีเด่น ย้อนหลังไม่เกิน 3 ปี หลังจากได้รับรางวัล ให้ส่งสมัครกรณีการพัฒนาต่อยอดอย่างยั่งยืน (สัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วมและประสิทธิผลเครือข่าย)

กรุณาทำเครื่องหมาย ☐ ลงในช่องที่ตรงกับความจริงเกี่ยวกับผลงาน/โครงการที่นำเสนอ (เลือกเพียงข้อใดข้อหนึ่ง)

1. เลือกประเด็นในการส่งผลงาน/โครงการประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม ใช้หลักตามเกณฑ์รางวัล United Nation Public Service Awards (UNPSA) ดังนี้

☒ ด้านสังคม เช่น การลดความเหลื่อมล้ำ Aged Society การศึกษา การคอร์รัปชั่น ความชอบธรรม สาธารณสุข เป็นต้น

☐ ด้านเศรษฐกิจ เช่น การส่งเสริมการผลิตด้านอุตสาหกรรม เศรษฐกิจ พลังงานสีเขียว การบริหารจัดการ การเกษตร การท่องเที่ยว Soft Power เป็นต้น

☐ ด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความหลากหลายทางชีวภาพ มลพิษ ฝุ่นควัน PM2.5 พื้ฟูสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

☐ ด้านความมั่นคง เช่น ความมั่นคงปลอดภัย ภัยคุกคามและภัยพิบัติ เป็นต้น

* หน่วยงานที่สมัครขอรับรางวัล ควรระบุที่มา/สภาพปัญหา ให้สอดคล้องผลผลิต ผลลัพธ์ในด้านที่เลือกให้ชัดเจน สำหรับผลกระทบ นำเสนอได้ในวงกว้าง อาทิ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

2. รูปแบบผลงาน/โครงการที่ส่งสมัคร

☐ เสนอผู้นำหุ้นส่วนความร่วมมือ

☒ ไม่เสนอผู้นำหุ้นส่วนความร่วมมือ

Checklist กรณีเสนอชื่อผู้นำหุ้นส่วนความร่วมมือ

☐ มีบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีส่วนร่วมหลักในการขับเคลื่อน ผลักดัน และสนับสนุน ผลงานที่สมัครรางวัลประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม (โดยผู้ที่ถูกเสนอชื่อจะได้รับการพิจารณา หากผลงานที่สมัครได้รับรางวัลในระดับดีเด่น ในปีเดียวกัน)

☐ เสนอชื่อบุคคล/กลุ่มบุคคล ขอรับรางวัลได้เพียง 1 คน/กลุ่มบุคคล เท่านั้น

☐ ผู้ที่ถูกเสนอชื่อต้องเป็นบุคคลที่ไม่เคยได้รับรางวัลนี้มาก่อน ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยบุคคลที่เสนอชื่อต้องไม่มีหน้าที่ดำเนินการเรื่องดังกล่าวอยู่แล้ว หรือเป็นที่ปรึกษา ที่รับเงินเดือนประจำ หรือได้รับผลตอบแทนจากรัฐ ทั้งนี้ไม่อิงกลุ่มผลประโยชน์ การเมือง และไม่ใช่นักกิจกรรมจัดกิจกรรมบริจาค/CSR

ข้อมูลของหน่วยงานที่สมัครขอรับรางวัล

1. ชื่อหน่วยงานที่สมัครขอรับรางวัล.....กรมปศุสัตว์.....
(ชื่อกรม ชื่อจังหวัด ชื่อองค์การมหาชน หรือเทียบเท่า)

2. หน่วยงานที่รับผิดชอบผลงาน.....สำนักงานปศุสัตว์เขต 1.....

3. ชื่อผลงาน/โครงการ.....ครอบครัวปศุสัตว์พัฒนา ทำดีร่วมใจ ฝ่าวิกฤติภัยพิบัติ กำจัดโรคพิษสุนัขบ้า.....
ชื่อบุคคล/กลุ่มบุคคลที่เสนอขอรับรางวัล (ถ้ามีโปรดระบุ).....

4. ผู้ประสานงาน (อย่างน้อย 2 คน)

4.1 ชื่อ-นามสกุลสพ.ญ.ชนิษฐา ธิติติลกรัตน์.....

ตำแหน่งปศุสัตว์เขต 1.....

สำนัก/กอง.....สำนักงานปศุสัตว์เขต 1.....

เบอร์โทรศัพท์029679700 ต่อ 5111.....เบอร์โทรสาร.....

โทรศัพท์มือถือ0896831008.....e-maillekvet51@gmail.com.....

4.2 ชื่อ-นามสกุลสพ.ญ.จันทร์รา พุ่มแจ่ม.....

ตำแหน่งนายสัตวแพทย์ชำนาญการ.....

สำนัก/กอง สำนักงานปศุสัตว์เขต 1

เบอร์โทรศัพท์ 02-5013177, 02-9679700 เบอร์โทรสาร

โทรศัพท์มือถือ 0909869021 e-mail jpvvet.dld@gmail.com

หมายเหตุ เพื่อประโยชน์ในการติดต่อกลับ กรุณากรอกข้อมูลผู้ประสานงานให้ครบถ้วน โดยเฉพาะ เบอร์โทรศัพท์มือถือ

รายงานบทสรุปผู้บริหาร ประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม

ส่วนที่ 1 บทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)

1. ที่มา/ปัญหา (ความยาวต้องไม่เกิน 500 ตัวอักษร)

ในปี 2554 ประเทศไทยเกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ และสี่ปีที่ผ่านมาเกิดโรคอุบัติใหม่โควิด-19 ซ้ำเติมด้วยโรคสัตว์อุบัติใหม่ในม้า โคกระบือ สุกร และโรคพิษสุนัขบ้า ทำให้สัตว์และคนเสียชีวิต ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง จากข้อจำกัดด้านทรัพยากรและการเตรียมความพร้อมของระบบควบคุมโรค สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 เห็นโอกาสในการพัฒนา จึงกำหนดวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี และเพชรบุรี
2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารการปศุสัตว์

2. การดำเนินการ (วิธีการ/รูปแบบ) (ความยาวต้องไม่เกิน 1,500 ตัวอักษร)

ปี 2554 เริ่มต้นพัฒนาที่จังหวัดนนทบุรี ขยายผลไปที่เพชรบุรีในปี 2561

1. ก่อนเกิดโรคระบาด ศึกษาวิเคราะห์ทางระบาดวิทยา สภาพแวดล้อม ข้อมูลเชิงลึก พัฒนาการมีส่วนร่วม สร้างทีมให้มีคุณภาพ มีวัฒนธรรมองค์กรที่ดี ชี้เชิญชวนให้กลุ่มคนรักสัตว์ร่วมเรียนรู้แก้ปัญหาสุนัขจรจัด เชื่อมโยงยุทธศาสตร์/นโยบายของเครือข่าย/สถานการณ์ปัจจุบัน ร่วมใจกันจัดโครงการหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่ เพื่อพัฒนาอาสาเฝ้าระวังโรค

2. ระหว่างเกิดโรคระบาด ร่วมกับเครือข่ายอาสาเฝ้าระวังโรค สอบสวนโรคจนได้องค์ความรู้ใหม่ เปลี่ยนวิธีการปฏิบัติงานให้เหมาะสม โดยการถ่ายภาพ/คลิปสุนัขบ้าก่อนส่งตรวจ ใช้ภาพค้นหาเส้นทางเคลื่อนที่ของสุนัขบ้า ค้นหาแหล่งรังโรค/ผู้ให้อาหาร ติดตามช่วยให้ผู้สัมผัสไปพบแพทย์ เน้นฉีดวัคซีน 4 ครั้ง/ตัวตามเส้นทางที่สุนัขบ้าเคลื่อนที่ผ่าน รัศมีรอบนอกใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร และปฏิบัติการข่าวสารบูรณาการเครือข่ายร่วมควบคุมโรค จัดหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่ให้บริการทำหมัน ฉีดวัคซีน ดูแลสุขภาพสัตว์ ตามเส้นทางสุนัขบ้าเคลื่อนที่ผ่าน ติดป้ายประกาศเขตโรคระบาดชั่วคราวที่แหล่งรังโรค แจ้งเตือนภัยผ่านสื่อต่างๆ

3. หลังการเกิดโรคระบาด มีการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ในทุกขั้นตอน ร่วมกับเครือข่ายออกหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่ในพื้นที่เคยเกิดโรคต่อเนื่อง น้อมนำหลักการทรงงานของในหลวงรัชกาลที่ 9 จัดตั้งมูลนิธิปศุสัตว์พัฒนา เพื่อช่วยเหลือคนและสัตว์ ขยายผลไปประยุกต์ใช้ควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า และโรคสัตว์อุบัติใหม่ที่จังหวัดเพชรบุรี เปิดให้บริการสัตวแพทย์อาสาออนไลน์ ใช้เทคโนโลยีการสื่อสารทันสมัย

พัฒนาเครือข่ายไปถึงระดับรับทำแทน มีการถอดบทเรียน ติดตาม กำกับ ดูแล ควบคุมคุณภาพการให้บริการ ถ่ายทอดผ่านที่ประชุมต่างๆ วิเคราะห์และวางแผนกลยุทธ์จัดทำโครงการสัตว์แพทย์ฟรีเลี้ยงออนไลน์ ขยายผลสู่ความยั่งยืน

3. ความสำเร็จของการดำเนินการ (ผลผลิต/ผลลัพธ์/ผลกระทบ) (ความยาวต้องไม่เกิน 2,000 ตัวอักษร)

ผลผลิต

1. ได้รูปแบบใหม่ก่อให้เกิดแผนปฏิบัติการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า สำหรับสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด
2. ได้เครือข่ายร่วมมือแก้ปัญหาการปศุสัตว์ไม่น้อยกว่า 1 แห่ง ได้แก่มูลนิธิปศุสัตว์พัฒนา สนับสนุนต่อเนื่อง 7 ปี รวม 1,003,886 บาท เสริมสร้างความรู้ให้กับประชาชนที่ถูกต้องทันเวลา เกิดการทำงานร่วมกันในลักษณะหุ้นส่วนความร่วมมือ (Partnership)

ผลลัพธ์

1. การเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์จ.นนทบุรี และเพชรบุรีลดลง ไม่พบการเกิดโรคในสัตว์ต่อเนื่อง 3 ปี
2. สามารถค้นหาผู้สัมผัสเพิ่มเติม ช่วยชีวิตคนจังหวัดนนทบุรี 5 ราย เพชรบุรี 5 ราย จ.นนทบุรีไม่พบผู้เสียชีวิตต่อเนื่อง 14 ปี เพชรบุรี 23 ปี และในพื้นที่ปศุสัตว์เขต 1 ไม่น้อยกว่า 7 ปี
3. ชุมชนเข้มแข็ง สามารถสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าระดับ A ได้ทุกแห่ง เทศบาลเมืองบางคูรัด จ.นนทบุรี ได้รับรางวัลอันดับ 1 ระดับเขต และรางวัลชมเชย ระดับประเทศ ตามโครงการ Thailand Rabies Awards 2022 อ.สามโก้ จ.อ่างทอง และอ.หนองมะโมง จ.ชัยนาทผ่านการประเมินพื้นที่อำเภอปลอดโรคพิษสุนัขบ้าในปี 2566
4. ได้เครือข่ายช่วยจับสุนัขจรจัดทำหมัน/ฉีดวัคซีนแทนเจ้าหน้าที่ โดยกลุ่มคนรักสัตว์เพจหมาจรชะอำ ร่วมกับมูลนิธิเพื่อนสัตว์ป่า, มูลนิธิเพื่อสุนัขในซอย รวม 8,140 ตัว ประหยัดงบของรัฐได้ 12,210,000 ล้านบาท
5. การเกิดโรคอุบัติใหม่ กาฬโรคแอฟริกาในม้าที่จ.เพชรบุรีลดลง ไม่พบโรคต่อเนื่อง 3 ปี ควบคุมโรคได้เร็วกว่ากำหนด 1 เดือน สามารถคั่นงบประมาณ 197,890 บาท เนื่องจากได้รับสนับสนุนจากเครือข่ายแล้ว รวม 972,800 บาท

ผลกระทบ

1. เพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ และสนับสนุนเป้าหมายประเทศไทยปลอดโรคพิษสุนัขบ้าในปี 2568
2. ถ่ายทอดองค์ความรู้และนวัตกรรม ได้รับรางวัล อันดับ 1 ระดับเขต และรางวัลชมเชย ระดับประเทศ ในปี 2555 ชื่อผลงาน “การสอบสวนโรคพิษสุนัขบ้าหมู่บ้านประชานิเวศน์ 3 ส่วน 3 อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี เดือนกรกฎาคม 2555”
3. สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กรมปศุสัตว์ โดยเจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี ได้รับรางวัลชนะเลิศ การประกวดพนักงานราชการดีเด่น ประจำปี 2561 เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 ได้รับรางวัลข้าราชการดีเด่น ประจำปี 2563 และปศุสัตว์เขต 1 ได้รับรางวัลราชพลถุ์ทองคำ คนดีศรีปศุสัตว์ ประเภทผู้มีผลงานเชิงประจักษ์ และโดดเด่นประจำปี 2566

4. ลดการแพร่ระบาดของโรคระบาดสัตว์ อุบัติใหม่ ส่งผลให้ประเทศไทยได้รับสถานภาพการปลอดโรค อาทิเช่น โรคกาฬ โรคแอฟริกาในม้า (AHS) จากองค์การสุขภาพสัตว์โลก (WOAH) เมื่อวันที่ 10 มี.ค. 2566

4. ปัจจัยความสำเร็จ (ความยาวต้องไม่เกิน 500 ตัวอักษร)

ผู้นำมีวิสัยทัศน์ พลิกวิกฤตเป็นโอกาสส่งเสริมการเรียนรู้ โดยนำปัญหามาเป็นแรงบันดาลใจ มีการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล มีความคิดสร้างสรรค์ ประชาชนเป็นศูนย์กลาง ไม่แยกส่วนในการปฏิบัติงาน สร้างพันธมิตรกับองค์กร หรือผู้ที่มีความสนใจร่วมกัน บูรณาการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใช้ปฏิบัติการข่าวสาร สื่อสารรวดเร็ว มีนวัตกรรม เทคโนโลยี ประชาชนมีจิตสาธารณะ ร่วมมือร่วมใจเสียสละ ดูแลคุณภาพชีวิตทั้งคนและสัตว์ และได้รื้อฟื้นหลักการทรงงานของ ในหลวงรัชกาลที่ 9 ตั้งมูลนิธิปศุสัตว์พัฒนา มุ่งมั่นสู่ความยั่งยืน

5. ผลงาน/โครงการมีการนำเทคโนโลยี/นวัตกรรมมาใช้ในการพัฒนาผลงาน/โครงการ หรือไม่อย่างไร (ความยาวต้องไม่เกิน 500 ตัวอักษร)

โครงการได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศดิจิทัลต่างๆ เช่นภาพ/คลิปวิดีโอ/Google map/Social Network มาใช้สอบสวนโรค จนพบองค์ความรู้ใหม่ ในเขตชุมชนเมืองสุนัขบ้าจะมีเส้นทางเคลื่อนที่ไป-กลับระยะทาง 500 เมตร ในชุมชนชนบท 9 กิโลเมตร แจ้งเตือนภัยช่วยชีวิตคน ให้ความรู้ที่ถูกต้องอย่างรวดเร็ว ใช้ปฏิบัติการข่าวสาร (Information Operation) สร้างกระแสความร่วมมือ มีสัตวแพทย์อาสาออนไลน์ ให้บริการผ่านสื่อสังคมออนไลน์ มีการวิเคราะห์ SOAR Analysis ร่วมกับ Appreciative Inquiry เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น และถ่ายทอดขยายผลผ่านโครงการสัตวแพทย์ที่เลี้ยงออนไลน์

6. ระบุถึงลักษณะความโดดเด่นของหน่วยงานของท่านที่มีความพิเศษมากกว่าผลงานอื่น เช่น

1. มีการใช้การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analytics) เพื่อการปรับปรุงการให้บริการ 2) มีการแก้ไขกฎระเบียบ ข้อบังคับหรือกฎหมายฉบับใหม่ที่น่าไปสู่การแก้ไขปัญหา 3) เกิดการค้นพบวิธีการทำงานในรูปแบบใหม่ เป็นต้น โปรดระบุรายละเอียด หรือยกตัวอย่างเพื่อให้เห็นภาพการดำเนินการ (ความยาวต้องไม่เกิน 500 ตัวอักษร)

2. มีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา และระบาดวิทยา ค้นพบองค์ความรู้ใหม่ช่วยชีวิตคนและสัตว์ ใช้ SOAR Analysis ร่วมกับ Appreciative Inquiry เพื่อพัฒนาไปสู่อนาคตที่ดีขึ้น

3. ตั้งมูลนิธิปศุสัตว์พัฒนาเพื่อแก้ปัญหาข้อจำกัดต่างๆ

4. ค้นพบวิธีการใหม่ ใช้ภาพค้นหาคนและสัตว์สัมผัสโรค เน้นควบคุมโรคตามเส้นทางเคลื่อนที่ของสุนัขบ้า ให้บริการหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่ฟรี รัศมีรอบนอกใช้ปฏิบัติการข่าวสาร แจ้งเตือนภัยผ่านสื่อต่างๆ ให้เครือข่ายร่วมดำเนินการแทน และมีสัตวแพทย์อาสาออนไลน์ร่วมควบคุมโรคสัตว์อุบัติใหม่ที่เกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน

3. Link YouTube (ถ้ามี).....

ส่วนที่ 2 สรุปผลการดำเนินการ

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม	
มิติที่ 1 : ความสำคัญของปัญหาและความสามารถขององค์กร (5 คะแนน)	
1. วิเคราะห์ความสำคัญของปัญหา/ที่มาที่ทำให้ต้องนำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนมาใช้ในการดำเนินการตามภารกิจขององค์กรและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ รวมถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการดำเนินงาน	จากอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ทั่วโลกมีการเปลี่ยนแปลง สปีชีส์ที่ผ่าน มาเกิดโรคอุบัติใหม่โควิด-19 เศรษฐกิจไทยขยายตัวลดลง -6.2% ส่งผลกระทบต่องาน ประชาชนตื่นตระหนก เกิดการสูญเสียชีวิต และทรัพย์สินเป็นจำนวนมาก สร้างความเหลื่อมล้ำ ขาดเติมด้วยวิกฤตโรคระบาดสัตว์อุบัติใหม่ ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาเดียวกัน ทำให้ม้า โค กระบือ และสุกรป่วยตาย หรือถูกทำลายจำนวนมาก ทำให้ปริมาณปศุสัตว์ลดลง ประสิทธิภาพการผลิตลดลง ผู้บริโภคไม่ปลอดภัย กระทบเศรษฐกิจอุตสาหกรรมส่งออก สูญเสียงบประมาณของประเทศในการควบคุมโรคให้เข้าสู่ภาวะปกติไม่ต่ำกว่าสามพันล้านบาท เกษตรกรขายผลผลิตได้ราคาต่ำกว่าต้นทุน เกิดปัญหาลักลอบนำเข้าสินค้าปศุสัตว์ผิดกฎหมายตามมา กระทบความมั่นคงทางอาหารและเศรษฐกิจ จากข่าวการทุจริตคอร์รัปชัน กระทบภาพลักษณ์ และความมั่นคงของชาติ และมีปัญหาโรคพิษสุนัขบ้า ที่สะสมมานาน กระทบสุขภาพทั้งคน และสัตว์ เนื่องจากมีปัญหายุ่งยากซับซ้อน ทรัพยากรไม่เพียงพอ สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 เห็นโอกาสในการพัฒนา จึงกำหนดวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี และเพชรบุรี 2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารการปศุสัตว์
2. ขอบเขตปัญหากับประชาชน/กลุ่มประชาชนในพื้นที่หรือผลกระทบของปัญหา ปัญหามีขอบเขตหรือผลกระทบในระดับใดบ้างเช่น ระดับพื้นที่หน่วยงาน ระดับภูมิภาค ระดับประเทศ เป็นต้น โปรดอธิบายข้อมูลประกอบ รวมทั้งระบุ ประชาชนหรือผู้รับบริการกลุ่มใดบ้างที่ได้รับผลกระทบ (เป็นใคร จำนวนเท่าไร)	องค์การอนามัยโลก (WHO) องค์การอาหารและการเกษตร (FAO) องค์การสุขภาพสัตว์โลก (WOAH) และกลุ่มประเทศที่เป็นพันธมิตรเพื่อการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า (GARC) ซึ่งมีประเทศไทยรวมอยู่ด้วย ได้มีการตกลงร่วมกันกำจัดโรคนี้ให้หมดไปภายในปี ค.ศ. 2030 (พ.ศ. 2573) ประเทศไทยมีการดำเนินงานภายใต้โครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้า ตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จพะเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี มาอย่างต่อเนื่อง มีหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนได้แก่ กรมควบคุมโรค กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กรมปศุสัตว์ และหน่วยงานภาคีเครือข่าย

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม	
	กรมปศุสัตว์ขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ แต่พบโรคระบาดทุกปี ในระดับประเทศ ปี 2566 ระบาดใน 35 จังหวัด พบเชื้อในสัตว์ 347 ตัว มีผู้เสียชีวิต 6 ราย จังหวัดนนทบุรีมีสุนัขแมวจรจัดจำนวนมาก 32,390 ตัว (24%) ของสุนัขแมวในจังหวัด 132,812 ตัว ประชาชน 1,308,092 รายและจังหวัดเพชรบุรี มีสุนัขแมว 138,520 ตัว ประชาชน 483,668 รายได้รับผลกระทบมีความเสี่ยงต่อโรคพิษสุนัขบ้า และเดือดร้อนรำคาญจากปัญหาสุนัขจรจัด กระทบการท่องเที่ยว
3. กำหนดนโยบายและการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติระดับองค์กร/หน่วยงานต้นสังกัด	
3.1 การกำหนดแผนงาน/นโยบายและการสื่อสาร ถ่ายทอดนโยบายในการนำเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมหรือการสร้าง การมีส่วนร่วมของประชาชน (หน่วยงานต้นสังกัด/จังหวัดเป็นผู้ตอบ)	กรมปศุสัตว์ ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี แผนปฏิบัติราชการประจำปี ที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บท แผนปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาการเกษตร นโยบายที่สำคัญของรัฐบาล แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน SDGs โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความสมดุล เกิดความเป็นเจ้าของร่วมกัน กรมปศุสัตว์ ได้กำหนดกลไก 5 ช ได้แก่ ชี้ ชวน เชิญ ช่วย และเชิดชู โดยกำหนดเป็นแนวทางให้หน่วยงานนำไปปฏิบัติตามแผนงาน/โครงการต่างๆ รวมทั้งได้จัดทำคู่มือปฏิบัติงานการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ การพัฒนาปศุสัตว์แบบมีส่วนร่วม คู่มือปฏิบัติงาน Smart Farmer, Smart Officer, คู่มือการใช้งานของระบบสารสนเทศเพื่อการเฝ้าระวังโรคระบาดสัตว์ , แผนเตรียมความพร้อมเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร คู่มือฝึกอบรมการสอบสวนโรค เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีความรู้และความเข้าใจสามารถปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม กรมปศุสัตว์จัดให้มีช่องทางการสื่อสาร สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างหลากหลาย ได้แก่ เว็บไซต์ของกรมปศุสัตว์ เว็บไซต์ของหน่วยงาน สื่อโซเชียลมีเดียต่างๆ เช่น Line Facebook Youtube เปิดช่องทางติดต่อขอรับบริการ แจ้งโรค หรือร้องเรียนที่รวดเร็ว ผ่าน Application DLD 4.0 สื่อสารถ่ายทอดผ่านเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM forum) การประชุมสัมมนาเครือข่ายต่างๆ เปิดโอกาสให้มีการรับฟังความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางปฏิบัติที่ดีระหว่างกลุ่มเครือข่าย

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม	
	กรมปศุสัตว์จัดให้มีการสำรวจความพึงพอใจของเครือข่ายที่มีส่วนร่วมดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดเป็นตัวชี้วัดระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ นำผลมาปรับปรุงกระบวนการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยกำหนดให้กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการส่งเสริมให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม สร้างเครือข่ายเกษตรกรด้านการปศุสัตว์ โดยมีสำนักควบคุมป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ จัดสรรงบประมาณให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดจัดประชุมอาสาปศุสัตว์เฝ้าระวังโรคระบาด และสำนักงานปศุสัตว์เขตเป็นผู้รับผิดชอบติดตามประเมินผล กำกับดูแล ควบคุมคุณภาพ สนับสนุนการมีส่วนร่วมในทุกมิติ
3.2. นโยบายและแนวทางในการส่งเสริมการรวมกลุ่ม/เครือข่าย (หน่วยงานต้นสังกัด/จังหวัดเป็นผู้ตอบ)	กรมปศุสัตว์จัดทำแผนยุทธศาสตร์ที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้รับบริการ เพื่อทราบถึงความต้องการในปัจจุบัน และความคาดหวังในอนาคตจากกลุ่มผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำเป็น แผนยุทธศาสตร์กรมปศุสัตว์ พ.ศ. 2566-2570 ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางของนโยบายรัฐบาล ทั้งแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ 13 ด้าน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 แผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนประเทศด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน SDGs กรมปศุสัตว์ ได้นำแนวคิดการบริหารจัดการตามแนวทางเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการ (PMQA) มาใช้ในการบริหารจัดการองค์การ จึงได้มีการพัฒนาระบบการนำองค์การกรมปศุสัตว์ (DLD Leadership System) ขึ้นมา เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติของผู้บริหารทุกระดับ คณะกรรมการ และคณะทำงานต่างๆ ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติในการนำองค์การ ให้เกิดการเรียนรู้ ตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย ให้เกิดความพึงพอใจในทุกกลุ่ม มีความคล่องตัว ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยใช้ค่านิยม VI²SMART ที่บุคลากรกรมปศุสัตว์ทุกระดับร่วมกันกำหนดขึ้น เป็นตัวแบบในการหล่อหลอมความคิดของบุคลากร เพื่อให้แสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์เป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วมภายใต้ปรัชญา 3 มี คือ “มีความต้องการร่วม มีความสนใจร่วม และมีผลประโยชน์ร่วม” เป็นอย่างมาก และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายของกรมปศุสัตว์ (DLD Coordinator ; DLD-C) โดยมีปศุสัตว์จังหวัดเป็นประธาน เมื่อมี

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม	
	ปัญหาวิกฤต สามารถบูรณาการหน่วยงานระดมพลมาทำภารกิจร่วมกัน แก้ไขปัญหา แบบครอบครัวปศุสัตว์ ทั้งเจ้าหน้าที่ เกษตรกร ผู้ประกอบการ ผู้บริโภค และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สื่อสารข้อมูลข่าวสารไปถึงระดับพื้นที่อย่างต่อเนื่อง เพื่อบรรลุเป้าหมายเพิ่มมูลค่าสินค้าปศุสัตว์ไทย สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก นั่นคือสินค้าปศุสัตว์ต้องมีคุณภาพ ได้มาตรฐาน มีความปลอดภัย มีปริมาณเพียงพอ และสามารถเติบโตอย่างยั่งยืนได้ในอนาคต ซึ่งเงื่อนไขการบรรลุเป้าหมายดังกล่าว ต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนที่มีเป้าหมายร่วมกันโดยไม่แยกกันดูแลรับผิดชอบเฉพาะในส่วนที่ตนเกี่ยวข้อง ภาพการนำองค์การกรมปศุสัตว์ (DLD Leadership System)
มิติที่ 2 : กระบวนการมีส่วนร่วม (35 คะแนน)	
4. รายละเอียดของดำเนินงาน	
4.1 รูปแบบในการนำกระบวนการในการสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	
1) อธิบายรูปแบบในการนำกระบวนการในการสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินการตั้งแต่ระดับการให้ข้อมูล (Inform) การให้คำปรึกษาหารือ (Consult) การเข้ามามีบทบาท (Involve) และในระดับความร่วมมือ (Collaborate) มาใช้ในการดำเนินงาน ตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุดโครงการ (อธิบายระดับการมีส่วนร่วมตั้งแต่ ระดับการให้ข้อมูล (inform) จนถึงระดับความร่วมมือ (Collaborate) อย่างละเอียด) (บทบาทของหน่วยงานที่ส่งสมัครรางวัล)	กระบวนการมีส่วนร่วมของกรมปศุสัตว์แตกต่างกันใน 5 ระดับ ดังนี้ 1. ร่วมรับรู้ (Inform) : ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมรับรู้นโยบาย แผนงาน/โครงการ กิจกรรม ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกรมปศุสัตว์

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม

2. ร่วมให้ข้อมูล (Consult) : ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมให้ข้อมูล ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ความต้องการ ความคาดหวังเกี่ยวกับการปศุสัตว์ และแจ้งโรคระบาด
 3. ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ (Involve) : ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการคิด และตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาการปศุสัตว์ ร่วมคิดค้นกลยุทธ์ใหม่ๆ วางแผนการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคระบาด
 4. ร่วมทำ (Collaborate) : ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมดำเนินงานร่วมกับกรมปศุสัตว์ในประเด็นที่ได้ตกลงกันไว้ เช่นร่วมเฝ้าระวังและป้องกันโรคระบาดสัตว์ในพื้นที่ ร่วมสืบข่าวกรองที่เป็นปัจจัยสำคัญทางระบาดวิทยา ร่วมจัดทำโครงการต่างๆ
 5. รับทำแทน (Empowerment) : ผู้เกี่ยวข้องดำเนินการแทนกรมปศุสัตว์ในการพัฒนาการปศุสัตว์ของตนให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน ปลอดภัย มีผลผลิตสูง พร้อมถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีให้แก่ผู้อื่น เช่นตั้งเป็นศูนย์เรียนรู้ ฟาร์มตัวอย่าง หรือรวมกลุ่มเป็นองค์กรการกุศล มูลนิธิต่างๆ ทำหน้าที่สนับสนุนควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์ ตามหลักวิชาชีพการสัตวแพทย์แทนเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์
- สำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์ เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบส่งเสริมถ่ายทอดองค์ความรู้ และเทคโนโลยีให้ทุกภาคส่วน เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินงานตามภารกิจด้านสุขภาพสัตว์โดยจัดสรรงบประมาณให้กับสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด และเขต
- สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 เป็นหน่วยงานสังกัดส่วนกลาง ที่กรมปศุสัตว์มอบหมายให้ทำหน้าที่ กำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลควบคุมคุณภาพ ให้ข้อเสนอแนะ สนับสนุนวัสดุเวชภัณฑ์ อุปกรณ์กำลังคน จัดประชุมฝึกอบรมพัฒนาทักษะต่างๆ แก่เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด รวมทั้งเกษตรกร ผู้ประกอบการ เช่นการสอบสวนโรคทางระบาดวิทยา และจัดประกวดให้รางวัลยกย่องเชิดชู ผู้มีความโดดเด่นในการมีส่วนร่วมการพัฒนาการปศุสัตว์
- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี เป็นหน่วยงานสังกัดกรมปศุสัตว์ที่อยู่ในส่วนภูมิภาค พบปัญหาอุปสรรคในการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า แต่มองเห็นโอกาสในการพัฒนา โดยสร้างพันธมิตรกับผู้ที่มีความสนใจต้องการดูแลสุขภาพสัตว์ร่วมกัน ทำแล้วมีความสุข เช่นทำหมัน/ฉีดวัคซีนให้สุนัขจรจัดแล้วปล่อยที่เดิม จึงได้เริ่มจัดทำโครงการความร่วมมือต่างๆ เพื่อพัฒนาเครือข่ายอาสาบริหารจัดการสุนัขจรจัดและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2555 ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนา ได้แก่

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม

3. สร้างความเชื่อถือว่าไว้วางใจ การทำงานที่โปร่งใส โดยเปิดเผยให้ข้อมูลที่ ดี ถูกต้อง มีประโยชน์ต่อตนเอง และสังคมส่วนรวม โดยใช้นวัตกรรม และเทคโนโลยี เน้นควบคุมโรคตามเส้นทางเคลื่อนที่ของสุนัขบ้า ให้บริการ หน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่เชิงรุกสู่ชุมชน รัศมีรอบนอกใช้ปฏิบัติการ ข้าราชการ แจกเตือนภัยผ่านสื่อต่างๆ ใช้เครือข่ายช่วยดำเนินการแทน มีสัตว แพทย์อาสาออนไลน์เป็นอีกหนึ่งเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมควบคุมโรค สัตว์อุบัติใหม่ที่เกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน
4. สร้างการมีส่วนร่วม แบ่งหน้าที่รับผิดชอบของแต่ละคน บันทึก ข้อตกลงจัดทำโครงการหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่เชิงรุกสู่ชุมชนทุกปี โดย เชื่อมโยงนโยบาย วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ของหน่วยงานหรือองค์กร เครือข่ายที่สนับสนุนแหล่งเงินทุน ทำให้มีงบประมาณเพิ่มเติม มีเวชภัณฑ์ วัคซีน และอุปกรณ์อย่างเพียงพอ มีการเชิญชวนนายสัตวแพทย์จาก สถานพยาบาลสัตว์เอกชน อาจารย์มหาวิทยาลัย สำนักงานปศุสัตว์เขต และจังหวัดข้างเคียงมาร่วมลงพื้นที่ออกหน่วยเคลื่อนที่ รวมทั้งมี นวัตกรรมบริหารจัดการสุนัขจรจัด ส่งผลให้การเกิดโรคลดลง สามารถ สร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าได้ในอนาคต ทุกคนมีความสุข
5. ตั้งมูลนิธิปศุสัตว์พัฒนา มีวัตถุประสงค์ ช่วยเหลือคนและสัตว์ได้อย่าง รวดเร็ว แก้ปัญหาข้อจำกัดต่างๆ น้อมนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความซื่อสัตย์สุจริต สมเหตุสมผล รอบคอบ จัดตั้งสำเร็จเมื่อวันที่ 19 ธันวาคม 2559 เลขที่นบ. 275
6. ขยายผลไปประยุกต์ใช้ที่จังหวัดเพชรบุรี พบว่าขนาดของปัญหาใหญ่ และยุ่งยากซับซ้อน เนื่องจากมีสุนัขจรจัดสัมผัสโรคพิษสุนัขบ้าจำนวน มาก มีกระแสด้านการทำงานของเจ้าหน้าที่ มีปัญหาในการจัดซื้อ วัคซีน ไม่มีสถานสงเคราะห์สัตว์ มีบุคลากรไม่เพียงพอ มีอัตราข้าราชการ ว่าง 28.5% จึงเชิญชวนจิตอาสาในกลุ่มคนรักสัตว์ และมูลนิธิเพื่อนสัตว์ป่า ช่วยกันจัดตั้งสถานพยาบาลสัตว์ที่ถูกต้องตามกฎหมาย สำหรับสุนัขจรจัด และดอยโอกาสที่อำเภอ ซึ่งเป็นพื้นที่เกิดโรคพิษสุนัขบ้าเป็นผลสำเร็จ โดยในปี 2562 มีผลทำหมัน/ฉีดวัคซีนแทนเจ้าหน้าที่ 3,140 ตัว แต่หยุด ดำเนินการในปี 2563 เนื่องจากได้รับผลกระทบจากมีวิกฤตโควิด-19 ต่อมาแกนนำเครือข่ายอาสาเฝ้าระวังโรคพิษสุนัขบ้าโดยนางสาวอรนุช บานแย้ม ร่วมทำบันทึกข้อตกลงกับมูลนิธิเพื่อสุนัขในซอย จัดหน่วยสัตว แพทย์เคลื่อนที่รับจับสุนัขจรจัดทำหมัน/ฉีดวัคซีนแทนเจ้าหน้าที่ในปี

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม	
	2565-2566 ผลงานรวม 4,800 ตัว มีการประชาสัมพันธ์ร่วมกับสื่อมวลชนเผยแพร่ข้อมูลที่ต้องการ ใช้การปฏิบัติการข่าวสาร หยุดพฤติกรรมการทอดทิ้งสัตว์ ตั้งรางวัลนำจับผู้ที่กระทำความผิดกฎหมาย 7. มีการวิเคราะห์ทางระบาดวิทยา และประยุกต์ใช้การวิเคราะห์ SOAS Analysis ร่วมกับ Appreciative Inquiry (AI) ถ่ายทอดขยายผลไปจังหวัดอื่นอีก เพื่อลดอัตราการติดเชื้อ ลดผลกระทบจากโรคระบาดสัตว์ ไม่ให้เกิดขึ้นอีกในอนาคต และเสริมสร้างความรู้ให้กับประชาชนที่ต้องการ ทันทเวลา เกิดการทำงานร่วมกันในระดับความร่วมมือ (Collaborate) ในลักษณะหุ้นส่วนความร่วมมือ (Partnership) สร้างการมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้น ผ่านโครงการสัตวแพทย์พี่เลี้ยงออนไลน์ (Online Veterinary Mentor)
4.2 กลไก/การกำกับดูแลบริหารจัดการกลุ่ม/เครือข่ายที่รัฐได้จัดตั้งขึ้นหรือเครือข่ายที่ประชาชนได้ก่อตั้งขึ้นมา ทั้งการแลกเปลี่ยนความรู้ ทรัพยากร และการมีเป้าหมายร่วมกัน (แสดงหลักฐานเชิงประจักษ์เพิ่มเติมสรุปเฉพาะประเด็นที่สำคัญ)	
1) ระบุเป้าหมาย/ทิศทาง/อุดมการณ์ของกลุ่ม/เครือข่าย เช่น คณะกรรมการจัดการน้ำชลประทานสมุทรสงคราม (JMC) มีเป้าหมาย/ทิศทาง ในการสงวนน้ำ และบำรุงรักษาระบบชลประทาน เป็นต้น	จากการวิเคราะห์ทบทวนสถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้า และถอดบทเรียนการดำเนินงานป้องกันควบคุมโรคระบาดสัตว์ที่ผ่านมา โดยการมีส่วนร่วม และรับฟังความคิดเห็นจากเครือข่าย เพื่อพร้อมรับมือกับโรคระบาดสัตว์ในระดับพื้นที่จังหวัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีเป้าหมายเดียวกัน คือ ควบคุมให้โรคสงบโดยเร็วที่สุด สัตว์ปลอดโรคคนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้าอย่างยั่งยืน เป็นอุดมการณ์เดียวกันกับกลุ่มเครือข่ายคนรักสัตว์ มูลนิธิต่างๆ มุ่งส่งเสริมสนับสนุนแนวทางการอยู่ร่วมกันระหว่างคนและสัตว์อย่างถ้อยทีถ้อยอาศัย เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกันอย่างเหมาะสม ในสุนัขจรจัดร่วมกันค้นหาแหล่งรังโรค และผู้สัมผัสให้พบ บริหารจัดการสุนัขจรจัดไม่ให้เป็นแหล่งแพร่โรค โดยการจับสุนัขจรจัดทำหมัน/ฉีดวัคซีน แล้วให้อยู่ที่เดิม เฉพาะตัวที่มีปัญหา เช่นไล่กัดคนจึงจะนำออกจากพื้นที่ ดังนั้นในการปฏิบัติงาน จึงมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป้าหมาย และทรัพยากรร่วมกัน ตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย ให้เกิดความพึงพอใจในทุกกลุ่ม โดยสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดมีมูลนิธิปศุสัตว์พัฒนาเป็นแหล่งทรัพยากรเพิ่มเติม ทำให้ดำเนินการได้รวดเร็ว ทันทต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม	
2) ระบุกฎกติกาของกลุ่ม/เครือข่าย เช่น คณะกรรมการจัดการน้ำชลประทาน สมุทรสงคราม (JMC) มีข้อตกลงการส่งน้ำ ที่เห็นชอบร่วมกันทุกฝ่าย พร้อมร่วมกัน บำรุงรักษาระบบชลประทาน เป็นต้น	คณะกรรมการมูลนิธิปศุสัตว์พัฒนา ที่ปรึกษา และสมาชิกเครือข่าย เห็นชอบกำหนดวัตถุประสงค์ ของมูลนิธิ ดังนี้ 1. ส่งเสริมและสนับสนุนหน่วยงานรัฐ สถาบันการศึกษา บุคคล เอกชน ตลอดจนองค์กรต่างๆ ทั้งใน และนอกประเทศ ในการช่วยเหลือดูแลสัตว์ ให้มีสุขภาพแข็งแรง และช่วยเหลือสัตว์ให้ได้รับความคุ้มครองตาม พ.ร.บ. ป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 2. สนับสนุนกิจกรรมพัฒนาสภาพสังคม และสภาพแวดล้อม ให้เป็นเมือง และชุมชนน่าอยู่ มีภาพลักษณ์ที่ดีเหมาะสำหรับการอยู่อาศัย ลดภาระ ค่าใช้จ่าย ให้ประชาชนดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3. สนับสนุนและเสริมสร้างแนวทางการอยู่ร่วมกันระหว่างคนและสัตว์ อย่างถ้อยทีถ้อยอาศัย เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกันอย่างเหมาะสม ยั่งยืน 4. สนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ในกรมปศุสัตว์ 5. ดำเนินการเพื่อการกุศลสาธารณะ การศาสนา ศิลปะ วิทยาศาสตร์ วรรณคดี การศึกษา หรือร่วมมือกับองค์กรการกุศลอื่นๆ เพื่อสาธารณะ ประโยชน์อย่างอื่น 6. เป็นองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร และไม่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด
3) กรณีที่มีเงินทุน/แหล่งทุน โปรด ระบุ เช่น มีการจัดตั้งกลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์เพื่อแก้ปัญหาหนี้สินจากการรुक้าเข้ามาของโรงงานอุตสาหกรรม เกิดกองทุนสวัสดิการชุมชนเพื่อช่วยเหลือดูแลกัน เป็นต้น	จัดตั้งมูลนิธิปศุสัตว์พัฒนา ทะเบียนเลขที่ นบ. 275 มีกรรมการ 4 คน มีประธานชมรมแรงเจอร์พิทักษ์สัตว์ป่า และพันธุ์พืช บริจาคทุนเริ่มแรก สองแสนบาท มีทุนจากคณะกรรมการ และที่ปรึกษาช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องทุกปี รวม 1,003,886 บาท ได้แก่ สนับสนุนปิ่นและอุปกรณ์ยิง ยาสลบ ลูกดอก กรงดักสุนัขและแมว อุปกรณ์ฉีดวัคซีนระยะไกล โดรนสำรวจพื้นที่ สนับสนุนโครงการกำจัดสัตว์พาหะนำโรค ช่วยเหลืออุทกภัย ไฟไหม้คอกสัตว์ ไฟฟ้าโคตาย ช่วยเยียวยาเกษตรกรที่มีสัตว์ตาย ชดเชย การทำลายสุกรที่เสี่ยง ช่วยเหลือผู้ป่วยที่สัตว์เลี้ยงสูญหาย สนับสนุน อุปกรณ์สร้างห้องปลอดเชื้อ ยาฆ่าเชื้อ บริจาคโต๊ะ เก้าอี้ คอมพิวเตอร์ เครื่องปั้มน้ำ วัคซีนโรคพิษสุนัขบ้า เวชภัณฑ์ น้ำส้มควันไม้ จุลินทรีย์ไพรไบโอติก ประกันรถส่วนบุคคล กล้องวงจรปิด ค่าอินเทอร์เน็ต ให้ค่าประกัน สัญญาแก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเลี้ยงแพะนนทบุรี เพื่อส่งสินค้าแปรรูปขาย ในห้างสรรพสินค้า ให้เงินทุนเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนปศุสัตว์เพชรบุรี พัฒนาผลิตภัณฑ์ ช่วยเหลือภัยแล้ง สร้างแหล่งเรียนรู้การปลูกพืชอาหาร สัตว์ด้วยระบบสูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์ และระบบให้น้ำพืชใต้ดิน

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม	
4) มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ทรัพยากร และเป้าหมายร่วมกันของเครือข่าย อย่างไร โปรดระบุ	1. จัดประชุมรับฟังปัญหาอุปสรรค ความต้องการ ข้อเสนอแนะจาก กลุ่มคนรักสัตว์ กลุ่มอาสาปศุสัตว์ อสม. สมาคม องค์การการกุศล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานเครือข่าย ร่วมเรียนรู้และแบ่งปัน ทรัพยากร สำหรับทำหมัน วิธีการจับสุนัขแมวจรจัด และควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ร่วมกันฝึกปฏิบัติ เน้นทักษะที่จำเป็น เช่นการฉีดวัคซีนระยะไกล ทำลูกดอกยิงยาสลบแบบประหยัด ฝึกทักษะการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน การคิดวิเคราะห์เชิงนวัตกรรม การใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี 2. การเรียนรู้แบบใหม่ ช่วงเกิดโรคระบาด จะใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาเป็นเครื่องมือ ลดอุปสรรคเรื่องสถานการณ์โควิด-19 เงื่อนไขเวลา สถานที่ และตัวสมาชิกเครือข่ายที่จะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยจัดให้มีการให้บริการนายสัตวแพทย์ออนไลน์ และแลกเปลี่ยนทรัพยากร ทั้งงบประมาณ เวชภัณฑ์ กำลังคน ร่วมกันของเครือข่าย 3. การถอดบทเรียน หลังการเกิดโรคระบาด โดยรวมกลุ่มสรุปความรู้ ข้อค้นพบใหม่ ที่ได้จากการปฏิบัติงาน มีการนำเสนอ ถ่ายทอดผลงาน ผ่านที่ประชุมต่างๆ เช่นประชุมวิชาการนานาชาติทางสัตวแพทย์ ในปี 2561 เวที KM และส่งผลงานประกวดในระดับเขต และระดับประเทศ รวมทั้งประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ต่างๆ
5) ระบุกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกลุ่ม/เครือข่าย เช่น กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์และสวัสดิการชุมชนแพรทนามแดง ประกอบไปด้วยกลุ่มเกษตรกร ชุมชนกลุ่มประมง ภาครัฐ มหาวิทยาลัย เป็นต้น	กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง มีดังนี้ 1. ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง ได้แก่ เครือข่ายกลุ่มคนรักสัตว์ที่ดูแลสุนัขจรจัด ประชาชนเจ้าของสัตว์ เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ 2. ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียรอง ได้แก่ สำนัก/กอง/สำนักงานปศุสัตว์เขต 7/ ศูนย์วิจัยต่างๆ ของกรมปศุสัตว์ อบจ./อบต./เทศบาล สำนักงานจังหวัด สาธารณสุขจังหวัด กรมควบคุมโรค กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยทหารพัฒนา โรงพยาบาลศรีธัญญา คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยต่างๆ สถานพยาบาลสัตว์เอกชน สมาคม TSPCA บริษัทเอกชน เหล่ากาชาดจังหวัด ชมรมเพื่อนช่วยเพื่อนตำรวจแห่งชาติ มูลนิธิเพื่อนสัตว์ป่า มูลนิธิเพื่อสุนัขในซอย มูลนิธิปศุสัตว์พัฒนา 3. ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก ได้แก่ ผู้บริหารของกรมปศุสัตว์ ข้าราชการ และพนักงานราชการ โดยสำนักงานปศุสัตว์เขต 1 และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีรับผิดชอบในการพัฒนาเครือข่ายกลไกความร่วมมือ และบริหารจัดการมูลนิธิปศุสัตว์พัฒนา

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม	
4.3 บทบาทของแต่ละภาคส่วนอื่นในการขับเคลื่อนการดำเนินการ (แสดงหลักฐานเชิงประจักษ์เพิ่มเติมสรุปเฉพาะประเด็นที่สำคัญ) มีภาคส่วนใดบ้างที่เข้ามามีบทบาทในการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการ และมีบทบาทในการขับเคลื่อนการดำเนินผลงาน/โครงการอย่างไร (ระบุให้ครบทุกภาคส่วน)	1. ผู้ที่เป็นกลไกหลัก (Key Actor) ได้แก่มูลนิธิปศุสัตว์พัฒนา มูลนิธิเพื่อสุนัขในซอย มูลนิธิเพื่อนสัตว์ป่า กำหนดกลยุทธ์ สนับสนุนทรัพยากรให้แก่หน่วยงานและประชาชน โดยมีเครือข่ายคนรักสัตว์ในจังหวัดต่างๆ ร่วมลงมือปฏิบัติในการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ตัวอย่างเช่นที่จ.เพชรบุรี ได้แก่ น.ส.อรนุช บานแย้ม เพจหมาจรจรระอำ เป็นผู้ทำบันทึกข้อตกลงกับสุนัขจรจัดมาให้สัตวแพทย์ของมูลนิธิเพื่อสุนัขในซอยทำหมัน/ฉีดวัคซีนนำส่งที่เดิม 2. ผู้ส่งเสริมสนับสนุน (Facilitator) ได้แก่ 2.1 สำนักควบคุม ป้องกัน และบำบัดโรคสัตว์ กรมปศุสัตว์ สนับสนุนงบประมาณตามแผน จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานต่างๆ พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการเฝ้าระวังโรค เพื่อให้หน่วยงานใช้เป็นแนวทางปฏิบัติตรวจเยี่ยม แก้ไขปัญหา ติดตามประเมินผล 2.2 หน่วยงานของกรมปศุสัตว์ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่กอง/สำนัก/ศูนย์วิจัยต่างๆ ของกรมปศุสัตว์ มีบทบาทหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่าย ตามแผนงาน/โครงการ ส่วนราชการในจังหวัด ได้แก่สำนักงานจังหวัด/อบจ./อบต./เทศบาล สาธารณสุขจังหวัด กรมควบคุมโรค กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยทหารพัฒนา ร.พ.ศรีธัญญา สนับสนุนทรัพยากร และร่วมดำเนินงานตามโครงการต่างๆ 2.3 คณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยต่างๆ ร่วมออกหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่และเป็นสัตวแพทย์อาสาออนไลน์ผ่านโครงการสัตวแพทย์พระราชทานในพระราชดำริ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง 2.4 สถานพยาบาลสัตว์เอกชน สมาคม TSPCA สถานเสาวภา สภากาชาดไทย บริษัทเอกชนสมาคมแม่บ้านสาธารณสุข เหล่ากาชาดจังหวัด ชมรมเพื่อนช่วยเพื่อนตำรวจแห่งชาติ มูลนิธิปศุสัตว์พัฒนา มูลนิธิเพื่อนสัตว์ป่า มูลนิธิเพื่อนสุนัขในซอย มูลนิธิม้าลำปาง สนับสนุนทรัพยากร และร่วมดำเนินงานตามโครงการต่างๆ 3. ผู้ที่เป็นผู้จัดการเครือข่าย (Network Manager) ได้แก่สพ.ญ.ชนิษฐา ธิติดิกรรัตน์ ประธานมูลนิธิปศุสัตว์พัฒนา เป็นผู้ประสานงานและบูรณาการเครือข่าย และหน่วยงานต่างๆ 4. ผู้ที่เป็นหุ้นส่วนความร่วมมือทำงาน (Partnership) อาสาปศุสัตว์ อาสาสมัครสาธารณสุข กลุ่มคนรักสัตว์ ทำหน้าที่ให้ความร่วมมือ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ เข้าร่วมกิจกรรม/โครงการ ทำข้อตกลงกับมูลนิธิเพื่อน

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม	
	สัตว์ป่า และมูลนิธิเพื่อสุนัขในซอย จัปสุนัขจรจัดทำหมันและฉีดวัคซีนแทนเจ้าหน้าที่
4.4 การดำเนินงานที่สำคัญในการขับเคลื่อนสร้างความร่วมมือเชิงบูรณาการของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง (แสดงหลักฐานเชิงประจักษ์เพิ่มเติมสรุปเฉพาะประเด็นที่สำคัญ) โครงการมีกลไกหรือวิธีการที่ใช้ในการขับเคลื่อนการสร้างความร่วมมือเชิงบูรณาการ รวมถึงที่มาและแนวทางของการทำงานแบบมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างไร	เป้าหมายของโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้าตามพระปณิธาน ศาสตราจารย์ ดร.สมเด็จเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี คือไม่ให้คนและสัตว์เสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้าอย่างยั่งยืน เป็นกลไกขับเคลื่อนสำคัญ กระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง การทำงานที่มีประสิทธิภาพมาจากการวิเคราะห์สถานการณ์เชิงบวก เน้นความสำเร็จและผลลัพธ์ที่ต้องการ โดยใช้เป้าหมาย และความพยายามค้นหาแนวทางที่ดีที่สุด พลิกวิกฤตเป็นโอกาสส่งเสริมการเรียนรู้ โดยนำปัญหามาเป็นแรงบันดาลใจ มุ่งสร้างพันธมิตรกับองค์กร หรือผู้ที่มีความสนใจร่วมกัน ต้องการให้คนและสัตว์มีสุขภาพดี มีผลประโยชน์ร่วมกัน คือทำแล้วมีความสุข มีความภูมิใจ เชื่อมโยงสถานการณ์ปัจจุบันเข้ากับ KPI ของกรมปศุสัตว์ : ร้อยละการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าลดลงอย่างมีนัยสำคัญ และเป้าหมายประเทศไทยปลอดโรค จึงบันทึกข้อตกลงจัดทำโครงการความร่วมมือ ได้แก่ -โครงการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าจังหวัดนนทบุรี เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในโอกาสสมโภชฉลองเฉลิมพระชนมพรรษา 85 พรรษา ร่วมกับสมาคมป้องกันการทารุณสัตว์แห่งประเทศไทย (TSPCA) ปี 2555-2556 ร่วมกันออกหน่วยสัตวแพทย์จำนวน 9 ครั้ง จัดพิธีเปิดโครงการ และประชุมสัมมนาเครือข่ายที่โรงแรมแคนทารี จ.พระนครศรีอยุธยา 1 ครั้ง โดยสมาคม TSPCA สนับสนุนงบประมาณ จำนวน 300,000 บาท -โครงการสร้างความร่วมมือและพัฒนาเครือข่ายเฝ้าระวังป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า เชิงรุกสู่ชุมชน ปี 2556 ร่วมกับสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 13 กรมควบคุมโรค สนับสนุนวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ 50,000 โด๊ส วัคซีนในคน 100 โด๊ส -โครงการหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่ร่วมกับคณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ 2 เมษายน 2558 -โครงการลดประชากรสุนัขแมวในชุมชนจังหวัดนนทบุรี ปี 2560 โดยใช้งบประมาณจังหวัด 250,000 บาท

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม

-โครงการจัดตั้งมูลนิธิศุภพัสดุพัฒนา เชื่อมโยงการทำดี ประชาชนมีส่วนร่วมดำเนินงานกับกรมปศุสัตว์ ได้ทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์กับสังคม เจ้าหน้าที่มีแรงจูงใจในการทำงาน มีความภูมิใจในองค์กร

-ขยายผลไปวิเคราะห์สถานการณ์ และศึกษาระบาดวิทยาที่จ.เพชรบุรี มุ่งพัฒนาบุคลากร นำนวัตกรรม และเทคโนโลยี สร้างเครือข่ายความร่วมมือ และพัฒนาแผนปฏิบัติการที่เหมาะสมสำหรับอนาคตในระดับเขต และประเทศต่อไป

4.5 การนำนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีมาใช้ในผลงานหรือเพื่อเอื้อให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วม (การใช้ระบบไลน์ไม่ใช่นวัตกรรม) (แสดงหลักฐานเชิงประจักษ์เพิ่มเติมสรุปเฉพาะประเด็นที่สำคัญ)

1. นวัตกรรมใหม่ ได้แก่วิธีการนำมาตรการป้องกันโรคมาใช้เพื่อควบคุมโรค โดยการออกหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่ช่วยรักษา/ทำหมัน/ฉีดวัคซีน/กำจัดเห็บหมัดในพื้นที่เกิดโรค ประชาชนจะให้ความสนใจร่วมมืออยู่บ้านเพื่อมารับบริการฟรี ทำให้ได้รับข้อมูลข่าวสาร ช่วยค้นหาผู้สัมผัสสายใหม่ ใช้ปฏิบัติการข่าวสาร สร้างกระแสความร่วมมือ ระงับข่าวลวง ยับยั้งผู้ขัดขวางการควบคุมโรคโดยการตั้งรางวัลนำจับ ตอบโต้ข่าวสารรวดเร็ว

- วิธีการถ่ายรูป/คลิปสุนัขบ้าก่อนส่งตรวจ ใช้ภาพค้นหาเส้นทางเคลื่อนที่ของสุนัขบ้า ค้นหาแหล่งรังโรค ติดตามช่วยให้ผู้สัมผัสไปพบแพทย์ ค้นหาองค์ความรู้ใหม่พฤติกรรมของสุนัขบ้า จะไม่วิ่งไปข้างหน้าอย่างไร จุดหมาย แต่มีเส้นทางเคลื่อนที่ไปๆ กลับๆ ระหว่างเป้าหมายที่จะไปกัด กับแหล่งรังโรค ในชุมชนเมืองมีระยะทาง 500 เมตร ในชุมชนชนบท 9 กิโลเมตร เกินนั้นจะมีคนเป็นผู้นำไป วิธีการควบคุมโรคเปลี่ยนใหม่ตามสิ่งที่ค้นพบ

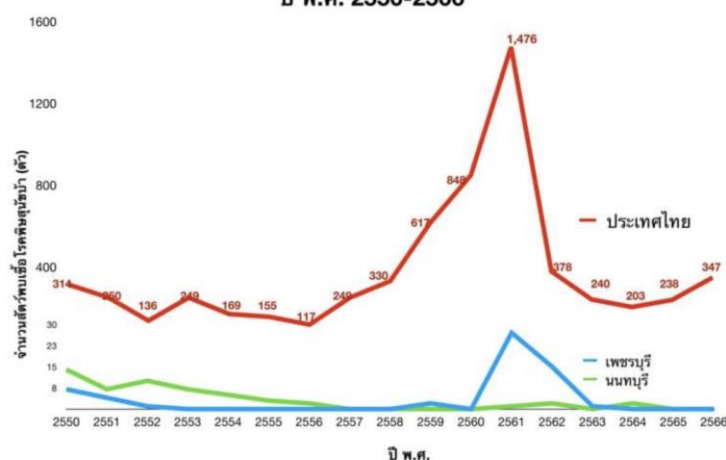
- วิธีการฉีดวัคซีน ฉีดเข็มแรกให้ทันทีโดยไม่รอผลตรวจ เน้นฉีดวัคซีนตามบริเวณเส้นทางที่สุนัขบ้าเคลื่อนที่ผ่าน 4 ครั้ง/ตัว ออกหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่จับสุนัขจรจัดที่เป็นแหล่งรังโรคทำหมันและฉีดวัคซีน 5 ครั้ง/ตัว ชัง 30 ก่อนปล่อยที่เดิม ใช้รูปสุนัขบ้าติดป้ายประกาศเขตโรคระบาดชั่วคราวที่แหล่งรังโรค แจ้งเตือนภัยผ่านสื่อต่างๆ รัฐมีรอบนอกใช้

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม	
	ปฏิบัติการข่าวสาร สร้างกระแสความร่วมมือ เชิญชวนให้ช่วยฉีดวัคซีน กระบวนการไม่จบที่เฝ้าระวังโรค 6 เดือน ร่วมมือกับเครือข่ายจัดทำ โครงการออกหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่อย่างต่อเนื่อง 2. นวัตกรรมทำลูกดอกแบบประหยัด ปืนยิงยาสลบ ท่อเป่า อุปกรณ์จับสุนัขจรจัด อุปกรณ์ฉีดวัคซีนระยะไกล การผ่าตัดทำหมันด้านข้าง และการใช้โดรน 3. ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ แจ้างเตือนภัย รายงานการควบคุมโรคของเจ้าหน้าที่ และสถานการณ์โรคที่ถูกต้อง รวดเร็ว นำเทคโนโลยีการสื่อสาร สร้างการรับรู้ โดยใช้ข้อมูล/ภาพ/คลิปวิดีโอ/Google map/Infographic ผ่านสื่อต่างๆ 1. เปิดให้บริการแบบใหม่การสัตวแพทย์ทางไกล มีนายสัตวแพทย์อาสาออนไลน์ช่วยเกษตรกร และเจ้าหน้าที่รักษาดูแลสัตว์ 2. มีการนำระบบสารสนเทศต่างๆ มาใช้เช่น Thairabies.net, e-Smart Surveillance, ApplicationE-SMART PLUS, Google Form, ผลการดำเนินงานในระบบ e- Operation, e-Saraban, KTB Corporate Online ระบบ DLD Meeting, new e-movement, E-Privilege Permit, DLD Data Service Hub และแจ้งโรค ขอความช่วยเหลือ หรือร้องเรียนการให้บริการผ่าน Application DLD 4.0
มิติที่ 3 : ผลผลิต/ผลลัพธ์/ผลกระทบ (50 คะแนน)	
5. ผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบ และประโยชน์ที่ประชาชน กลุ่มหมาย และหน่วยงานได้รับจากกระบวนการมีส่วนร่วมที่สร้างผลกระทบสูงในระดับองค์กร/กรม/จังหวัด (แสดงหลักฐานเชิงประจักษ์เพิ่มเติมสรุปเฉพาะประเด็นที่สำคัญ)	
1) ผลผลิตจากการดำเนินงานในการสร้างการมีส่วนร่วมของหน่วยงาน (อธิบายให้ชัดเจนเชิงสถิติ เปรียบเทียบผลสำเร็จก่อน/หลังการดำเนินงาน แสดงตัวชี้วัดความสำเร็จจากการดำเนินการ พร้อมยกตัวอย่าง)	1. ได้รูปแบบใหม่ก่อให้เกิดแผนปฏิบัติการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด <u>ตัวชี้วัด</u> : คือระดับความสำเร็จในการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าลดลงร้อยละ 5 พบว่า หลังจากการพัฒนาระหว่างปี 2555-2560 ร้อยละการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์จังหวัดนนทบุรีลดลงเท่ากับ 40, 33, 100, 0, 0 และ 0 ตามลำดับ ไม่พบการเกิดโรคในสัตว์ต่อเนื่อง 3 ปี ระดับความสำเร็จในการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าสูงกว่าเป้าหมาย แตกต่างจากระดับประเทศที่เพิ่มขึ้น เมื่อขยายผลไปควบคุมโรคนี้ที่จ.เพชรบุรี ในปี พ.ศ. 2561-2566 ร้อยละการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ลดลงเท่ากับ 44, 80, 100, 0, 0 และ 0 ตามลำดับไม่พบการเกิดโรคในสัตว์ต่อเนื่อง 3 ปี 7 เดือน ใช้เวลาควบคุมโรค 2 ปี 4 เดือน สามารถพัฒนาเป็นพื้นที่ปลอดโรคต่อไปได้

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภธัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม	
	<u>ตัวชี้วัด</u> : จำนวนตัวอย่างที่ได้รับการตรวจชันสูตร ทำได้ตามเป้าหมายทุกปี <u>ตัวชี้วัด</u> : จำนวนสัตว์ที่ได้รับการฉีดวัคซีนโรคพิษสุนัขบ้าของกรมปศุสัตว์ได้ตามเป้าหมายทุกปี ยกเว้นในปี 2560, 2563 และ 2565 ทุกจังหวัดต่ำกว่าเป้าหมาย เนื่องจากมีปัญหาด้านการจัดซื้อ แต่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี และเพชรบุรีสามารถจัดหาวัคซีนบริจาคมาใช้ควบคุมโรคได้สำเร็จ <u>ตัวชี้วัด</u> : จำนวนสัตว์ที่ได้รับการผ่าตัดทำหมัน ทำได้สูงกว่าเป้าหมายทุกปี 2. ได้เครือข่ายร่วมมือแก้ปัญหาการปศุสัตว์ไม่น้อยกว่า 1 แห่ง เสริมสร้างความรู้ให้กับประชาชนที่ถูกต้องทันเวลา เกิดการทำงานร่วมกันในลักษณะหุ้นส่วนความร่วมมือ (Partnership) ได้แก่มูลนิธิปศุสัตว์พัฒนา สนับสนุนต่อเนื่อง 7 ปี รวม 1,003,886 บาท และมีกลุ่มคนรักสัตว์เพจหมาจรจรจะอำรร่วมกับมูลนิธิเพื่อนสัตว์ป่า และมูลนิธิเพื่อสุนัขในซอย รับทำหมันฉีดวัคซีนสุนัขจรจัดแทนเจ้าหน้าที่ ในปี 2562 โดยมูลนิธิเพื่อนสัตว์ป่า จำนวน 3,340 ตัว แล้วหยุดไปเนื่องจากวิกฤตโควิด-19 และ มูลนิธิเพื่อสุนัขในซอย ในปี 2565-2566 จำนวน 4,800 ตัว รวม 8,140 ตัว คิดเป็นเงิน 12,210,000 บาท <u>ตัวชี้วัด</u> จำนวนเครือข่ายความร่วมมือแก้ปัญหาการปศุสัตว์ ไม่น้อยกว่า 1 แห่ง
2) ผลลัพธ์จากการดำเนินงานในการสร้างการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญในระดับองค์กร/กรม/จังหวัด (แสดงข้อมูลระบุตัวเลขสนับสนุนที่ชัดเจน)	1. การเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์จ.นนทบุรีและเพชรบุรีลดลง ไม่พบการเกิดโรคในสัตว์ต่อเนื่อง 3 ปี โดยมีข้อมูลที่น่ามาใช่วางแผนควบคุมโรคจนสำเร็จ ได้รับรางวัลผลงานวิชาการทางระบาดวิทยาอันดับ 1 ระดับเขต และรางวัลชมเชยระดับประเทศ ใน ปี 2555 และ 2557 ชื่อผลงาน “การสอบสวนโรคพิษสุนัขบ้าหมู่บ้านประชานิเวศน์ 3 ส่วน 3 อ. เมืองนนทบุรี จ.นนทบุรี ก.ค. 2555”

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม

สถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ จังหวัดนนทบุรี เพชรบุรีและประเทศไทย
ปี พ.ศ. 2550-2566

- ชุมชนเข้มแข็ง สามารถสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าระดับ A ได้ทุกแห่ง เทศบาลเมืองบางคูรัด จ.นนทบุรี ได้รับรางวัลอันดับ 1 ระดับเขต และรางวัลชมเชย ระดับประเทศ ตามโครงการ Thailand Rabies Awards 2022 อ.สามโก้ จ.อ่างทอง และอ.หนองมะโมง จ.ชัยนาทผ่านการประเมินพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าในปี 2566 อ.ชะอำ และอ.หนองหญ้าปล้อง จ.เพชรบุรีซึ่งเคยเป็นพื้นที่เกิดโรคระดับ Top 5 สามารถยื่นขอรับรองพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าในปี 2567
- สามารถค้นหาผู้สัมผัสช่วยชีวิตคนจังหวัดนนทบุรี 5 ราย และจังหวัดเพชรบุรี 5 ราย (เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 4 รายคนไทย 1 ราย) จ.นนทบุรีไม่พบในคนเสียชีวิตด้วยโรคพิษสุนัขบ้าต่อเนื่อง 14 ปี จ.เพชรบุรี 23 ปี
- ได้เครือข่ายช่วยจับสุนัขจรจัดทำหมัน/ฉีดวัคซีนแทนเจ้าหน้าที่ โดยกลุ่มคนรักสัตว์เพจหมาจรชะอำ ร่วมกับมูลนิธิเพื่อนสัตว์ป่า, มูลนิธิเพื่อสุนัขในซอย รวม 8,140 ตัว คิดเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ 12,210,000 บาท ประหยัดงบของรัฐ ได้ 100%
- การเกิดโรคอุบัติใหม่ กาฬโรคแอฟริกาในม้าที่จ.เพชรบุรีลดลง ไม่พบโรคต่อเนื่อง 3 ปี ควบคุมโรคได้เร็วกว่ากำหนด 1 เดือน สามารถคืนงบประมาณหมวดอุดหนุนค่าวัสดุการเกษตร (มุ้ง) 197,890 บาทกลับกรมปศุสัตว์ เนื่องจากได้รับสนับสนุนจากเครือข่ายหลายกลุ่มแล้ว รวมได้รับการสนับสนุนเพื่อควบคุมโรคนี้ จำนวน 972,800 บาท

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม	
3) ผลกระทบจากการดำเนินงานในการสร้างการมีส่วนร่วมของหน่วยงานเกิดขึ้นในระดับใด (ระดับองค์กร/กรม/จังหวัด)	มีผลกระทบเชิงบวกต่อการดำเนินงานตามพันธกิจกรมปศุสัตว์ ทั้ง 4 ข้อ ดังนี้ 1. เพิ่มประสิทธิภาพให้บริการควบคุม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาโรคสัตว์ที่ได้มาตรฐานสากล สร้างโอกาสความสามารถในการแข่งขัน : - เพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ที่จ.นนทบุรี ประสบผลสำเร็จ มีพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าระดับ A ได้ทุกแห่ง ไม่มีคนและสัตว์ป่วยตายด้วยโรคพิษสุนัขบ้าต่อเนื่อง สนับสนุนเป้าหมายประเทศไทยปลอดโรคพิษสุนัขบ้าภายในปี 2568 - มีนายสัตวแพทย์อาสาช่วยควบคุมป้องกันโรคระบาดสัตว์ และช่วยด้านมาตรฐานฟาร์ม รวมทั้งมีทุนสนับสนุนการดำเนินงานจากมูลนิธิปศุสัตว์พัฒนา - ลดการแพร่ระบาดของโรคระบาดสัตว์อุบัติใหม่ ส่งผลให้ประเทศไทยได้รับสถานภาพการปลอดโรคกาฬโรคแอฟริกาในม้า (AHS) จากองค์การสุขภาพสัตว์โลก (WOAH) เมื่อวันที่ 10 มี.ค.2566 2. วิจัย ถ่ายทอด องค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม : มีผลงานวิชาการทางระบาดวิทยาทำให้เกิดนวัตกรรมใหม่ในการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าที่ได้ผล ได้รับรางวัลทั้งระดับเขตและระดับประเทศ มีการนำเทคโนโลยีการสื่อสารมาช่วยในการสร้างการมีส่วนร่วมได้มากขึ้น ง่าย สะดวก รวดเร็ว ทันต่อความเปลี่ยนแปลงและความต้องการของประชาชน 3. อนุรักษ์ และพัฒนาการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพด้านการปศุสัตว์ : ช่วยทำให้ม้าชายหาด ม้าแพนาค วัวลาน วัวนวดข้าว วัวเทียมเกวียน ปลอดภัยจากโรคระบาด ร่วมอนุรักษ์สัตว์พื้นเมือง ภูมิปัญญา และประเพณีไทย 4. กำกับ ดูแลให้เป็นไปตามกฎหมาย และมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง : สามารถใช้การมีส่วนร่วมของประชาชนกำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎหมาย โดยมีรางวัลนำจับผู้ที่ทอดทิ้งสุนัขและแมว ประชาชนมีส่วนร่วมแจ้งโรค ร้องเรียนควบคุมคุณภาพการให้บริการผ่าน Application DLD 4.0

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม	
4) การดำเนินการมีประโยชน์ที่มีความสำคัญต่อประชาชนกลุ่มเป้าหมายและหน่วยงานที่ได้รับจากการมีส่วนร่วมคืออะไร จากกระบวนการมีส่วนร่วมได้สร้างผลกระทบสูง (แสดงข้อมูลระบุตัวเลขสนับสนุนที่ชัดเจน)	- ลดงบประมาณรัฐในการพัฒนาประเทศได้ ไม่น้อยกว่า 13 ล้านบาท - ได้เครือข่ายความร่วมมือแก้ปัญหาโรคระบาดสัตว์ และเครือข่ายรับทำหมันและฉีดวัคซีนสุนัขจรจัดแทนเจ้าหน้าที่ โดยมีมูลนิธิปศุสัตว์พัฒนาเป็นแกนนำช่วยบรรเทาภัยพิบัติอย่างรวดเร็ว ตรงตามวัตถุประสงค์ได้มากขึ้น ปัญหาและอุปสรรคน้อยลง ตอบสนองกลุ่มเป้าหมายได้หลากหลาย ด้อยโอกาส - ได้ต้นแบบชุมชนเข้มแข็งเทศบาลเมืองบางคูรัด จ.นนทบุรี ได้รับรางวัลอันดับ 1 ระดับเขต และรางวัลชมเชยระดับประเทศ ตามโครงการ Thailand Rabies Awards 2022 อ.สามโก้ จ.อ่างทอง และ อ.หนองมะโมง จ.ชัยนาท ผ่านการประเมินพื้นที่อำเภอปลอดโรคพิษสุนัขบ้าในปี 2566 - ช่วยชีวิตคนได้ 10 คน สนับสนุนเป้าหมายประเทศไทยปลอดโรคพิษสุนัขบ้าภายในปี 2568 - เป็นต้นแบบให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดอื่น ประยุกต์ใช้ควบคุมโรคระบาดสัตว์ ควบคู่ไปกับการดูแลความเป็นอยู่ของประชาชน และเจ้าหน้าที่ สร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กรมปศุสัตว์ เป็นที่พึงของประชาชน เชื่อถือไว้วางใจได้ ส่งผลให้เจ้าหน้าที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีได้รับโล่เกียรตินิยม รางวัลชนะเลิศ การประกวดพนักงานราชการดีเด่น ประจำปี 2561 และข้าราชการสำนักงานปศุสัตว์เขต 1 ได้รับรางวัลข้าราชการดีเด่น ประจำปี 2561 และปศุสัตว์เขต 1 ได้รับประกาศเกียรติคุณเชิดชูเกียรติ รางวัลราชพฤกษ์ทองคำ คนดีศรีปศุสัตว์ ประเภทผู้มีผลงานเชิงประจักษ์ และโดดเด่นประจำปี 2566
มิติที่ 4 : ความยั่งยืน (10 คะแนน) (แสดงหลักฐานเชิงประจักษ์เพิ่มเติมสรุปเฉพาะประเด็นที่สำคัญ)	
6. การได้รับการสนับสนุนหรือการระดมทรัพยากรจากภาคส่วนอื่นในการขับเคลื่อนโครงการต่อไป เพื่อให้ดำเนินโครงการได้ด้วยตนเอง การได้รับการสนับสนุนหรือการระดมทรัพยากรจากภาคส่วนอื่นในการขับเคลื่อนโครงการต่อไป หรือกำหนดไว้ในแผนงาน/แนวทางเพื่อให้เกิดความยั่งยืน	การดำเนินงานควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า มีมูลนิธิเพื่อนสัตว์ป่า และมูลนิธิเพื่อสุนัขในซอย สามารถระดมทุนจากภาคประชาชนทั้งใน และจากต่างประเทศ มีความพร้อมขับเคลื่อนได้ด้วยตัวเอง โดยร่วมกับแกนนำกลุ่มคนรักสัตว์ทำบันทึกข้อตกลงจับสุนัขจรจัด หรือเจ้าของด้อยโอกาสมาให้สัตว์แพทย์ของมูลนิธิทำหมันและฉีดวัคซีนฟรี การดำเนินงานของมูลนิธิปศุสัตว์พัฒนาได้รับการสนับสนุนจากกรมการมูลนิธิ และเครือข่ายบริษัทเอกชน ประชาชนที่มีจิตศรัทธาบริจาค เพียงพอต่อการดำเนินงานภายในจังหวัด และระดับเขต แต่มีแผนดำเนินการในระดับประเทศ โดยการขออนุมัติกระทรวงการคลังให้สามารถใช้ใบเสร็จลดหย่อนภาษีได้ในอีก 3 รอบปีภาษีต่อไป

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม	
	สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 ทำหน้าที่ขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการ ภายใต้แผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำกับ ติดตาม ดูแล ให้คำแนะนำ ถ่ายทอดประสบการณ์ มอบตัวอย่าง โครงการความร่วมมือต่างๆ แก่หน่วยงานในสังกัดเพื่อขับเคลื่อนการทำงานแบบมีส่วนร่วม ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ หรือระดมทรัพยากรจากภาคส่วนอื่นต่อไป
7. การถ่ายทอดบทเรียนและผลการดำเนินการเพื่อให้หน่วยงานอื่นสามารถนำไปศึกษาและเป็นต้นแบบ	มีการขยายผลจากสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรี ไปประยุกต์ใช้ที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรีแล้ว และสำนักงานปศุสัตว์เขต 1 ผลักดันให้เกิดการปฏิบัติ และผลสัมฤทธิ์ ให้มีการพัฒนาต่อเนื่อง ถ่ายทอดขยายผลสู่ความยั่งยืน มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ สื่อสารผ่านที่ประชุมของหน่วยงาน อบรมข้าราชการบรรจุใหม่ ผ่านโครงการสัตวแพทย์พี่เลี้ยงออนไลน์ โดยใช้แนวทางบริหารจัดการ 70:20:10 ซึ่งประกอบด้วย 70 การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง 20 การสอนงาน และ 10 การฝึกอบรม ศึกษามอบรางวัลให้สำหรับบุคคล หรือทีมที่มีผลงานด้านระบาดวิทยาดีเด่น สนับสนุนการส่งผลงานเข้าประกวดรางวัลต่างๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลมากที่สุด ข้อเสนอแนะ 1. วิเคราะห์สถานการณ์ และกำหนดตัวชี้วัดการควบคุมโรคพิษสุนัขบ้าใหม่ 2. จัดทำแผนงานหรือมาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOPs) ในภาวะวิกฤติ 3. พัฒนาให้บริการสัตวแพทย์ออนไลน์ 4. พัฒนาเครือข่าย หรือสนับสนุนการตั้งมูลนิธิเพื่อร่วมมือแก้ปัญหาต่างๆ
8. ความยั่งยืนระดับนโยบาย (การจัด Roadmap ในการขยายผล หรือการบรรจุโครงการไว้ในแผนปฏิบัติการหน่วยงาน/จังหวัด/ส่วนปกครองท้องถิ่น)	1. กรมปศุสัตว์พัฒนาระบบให้บริการสัตวแพทย์ออนไลน์ (Veterinary Telemedicine) บรรจุโครงการไว้ในคำของบประมาณแผนปฏิบัติการราชการประจำปี 2567 2. กรมปศุสัตว์มีระบบฐานข้อมูลทันสมัย ใช้เทคโนโลยีทางภูมิศาสตร์สารสนเทศเพื่อการเฝ้าระวังโรคระบาดสัตว์ e-Smart Surveillance และพัฒนาระบบดิจิทัลมาปรับปรุงกระบวนการภายใน เช่น ระบบงานสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ ระบบ KTB Corporate Online, DLD Meeting, New e- movement, e-Privilege Permit, e-Smart Plus, e- movement Smart Kiosk, DLD Data Service Hub 3. กรมปศุสัตว์เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำกับติดตามคุณภาพ หากมีเกษตรกรหรือประชาชนไม่พอใจการให้บริการ ได้เปิด แนวทางหรือแผนในการพัฒนาความยั่งยืนของเครือข่ายให้เกิดเสถียรภาพ ให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง เช่น อธิบายการมีแผนในการขยายสมาชิกเครือข่ายมากขึ้น สร้างคนรุ่นใหม่ในการพัฒนาต่อเนื่อง

รายการตัวชี้วัดและแนวทางการพิจารณาประเภทสัมฤทธิ์ผลประชาชนมีส่วนร่วม	
และแผนการดึงภาคเอกชนเข้ามาสร้างความร่วมมือ ให้เกิดขึ้นในพื้นที่	ช่องทางรับเรื่องร้องเรียน ผ่าน แอปพลิเคชัน DLD 4.0 กำหนดหน่วยรับเรื่องร้องเรียนเป็นการเฉพาะ โดยกลุ่มวินัยและเสริมสร้างระบบคุณธรรม กองการเจ้าหน้าที่ 4. กรมปศุสัตว์เพิ่มกลไกตอบสนองความต้องการประชาชน ผ่านกลุ่มไลน์ IO-DLD โดยกำหนดระยะเวลาดำเนินการ หากเป็นเรื่องเร่งด่วนที่มีผลกระทบกับประเทศมากต้องดำเนินการทันที โดยกำหนดเป็นตัวชี้วัดผู้บริหาร 5. กรมปศุสัตว์มีการพัฒนาบุคลากรจัดทำ Dash Board, Power BI สำหรับโรคสำคัญ เพื่อนำเสนอให้แก่ผู้บริหาร จัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน รายงานผลการประเมินโครงการ ยกระดับสมรรถนะของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นที่ไว้วางใจ และเป็นที่พึงพิงได้ของประชาชน โดยพิจารณาให้รางวัลความดีความชอบแก่บุคคลหรือหน่วยงานที่มีผลงานโดดเด่น สร้างแรงจูงใจจากภายใน 6. สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 ประชุมกำกับติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของหน่วยงานในพื้นที่ รับเรื่องร้องเรียน ฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรและเครือข่าย โดยมีคณะกรรมการประกันคุณภาพฝึกอบรมพัฒนาระบบโดยใช้ SOAR Analysis ร่วมกับ Appreciative inquiry ตั้งคำถามเชิงบวก ร่วมกันสร้างวิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ใหม่ๆ จัดทำโครงการสัตว์แพทย์พี่เลี้ยงออนไลน์ (Online Veterinary Mentor) เป็นระบบ Coaching ให้คำปรึกษาและสนับสนุนจากสัตวแพทย์ที่มีความสำเร็จ มีประสบการณ์ มีทักษะ ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อสร้างบุคลากรคนรุ่นใหม่ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มุ่งมั่นขยายผลสู่ความยั่งยืน เมื่อองค์กรสร้างกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อสังคมต่อเนื่อง แผนดึงภาคเอกชนเข้ามาสร้างความร่วมมือก็ง่าย ได้ภาพลักษณ์ที่ดี มีความภูมิใจ และผูกพันกับกรมปศุสัตว์มากขึ้น

ภาคผนวก ค

ยุทธศาสตร์การพัฒนาสุขภาพสัตว์ในพื้นที่ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม กรณีศึกษาของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนนทบุรีและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเพชรบุรี

มยุรี ประทุมแก้ว^{1/}

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อ 1) ศึกษารูปแบบวิธีการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพสัตว์ในระดับพื้นที่ที่มีความยุ่งยากและมีข้อจำกัด 2) ศึกษารูปแบบหรือวิธีการบริหารจัดการที่พบไปขยายผลต่อยอดในการพัฒนางานด้านสุขภาพสัตว์พื้นที่ปศุสัตว์อื่น ๆ โดยศึกษาจากเอกสารสมัครขอรับรางวัลบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ประจำปี 2567 และเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้อง นำมาสรุปบทเรียน ถอดบทเรียน

ผลการศึกษาพบว่า กำหนดวิธีการเพิ่มเติมจากมาตรการกรมปศุสัตว์ แบ่งเป็น 3 ระยะ

1) ระยะก่อนเกิดโรคระบาด ศึกษาวิเคราะห์ทางระบาดวิทยา สภาพแวดล้อม ศักยภาพพื้นที่ ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่การฉีดวัคซีนระยะไกล ปืนยิงยาสลบ ผ่าตัดทำหมันด้านข้าง จัดตั้งหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่เชิงรุก สร้างความร่วมมือ ใช้ปฏิบัติการข่าวสาร นำ GPS/GIS มาใช้ บูรณาการเครือข่ายและสร้างการมีส่วนร่วมกับกลุ่มคนรักสัตว์ เรียนรู้แก้ปัญหาสุนัขจรจัด 2) ระหว่างเกิดโรค ลงพื้นที่ทันทีถ่ายภาพสุนัขและบันทึกวิดีโอสุนัขเข้าใช้ภาพถ่ายสุนัขค้นหาแหล่งรังโรค แนะนำผู้สัมผัสไปพบแพทย์ ฉีดวัคซีนให้สุนัข 4-5 ครั้ง/ตัว เน้นเส้นทางผ่านรัศมีรอบนอกและใช้ปฏิบัติการสื่อสารให้เครือข่ายร่วมควบคุมโรค ออกหน่วยสัตวแพทย์เคลื่อนที่ 3) หลังเกิดโรคดำเนินการประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้และพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือไปถึงระดับรับทำแทน

ผลสำเร็จจังหวัดนนทบุรี ไม่พบการเกิดโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ต่อเนื่อง 3 ปี สามารถค้นหาผู้สัมผัสช่วยเหลือประชาชนนักท่องเที่ยวปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้า ผลสำเร็จของจังหวัดเพชรบุรี ปี 2566 ไม่พบการเกิดโรค ค้นหาผู้สัมผัสช่วยเหลือประชาชนได้ 5 ราย ไม่พบผู้เสียชีวิตต่อเนื่องเป็นเวลา 23 ปี พัฒนาเครือข่ายถึงระดับรับทำแทน กลุ่มคนรักสัตว์เพจหมาจรจรอะอู มูลนิธิเพื่อนสัตว์ป่า มูลนิธิเพื่อสุนัขในซอย รับทำหมัน ฉีดวัคซีนสุนัขจรจัดแทนเจ้าหน้าที่ ปี 2562-2566 ผลงานรวม 8,140 ตัว

ปัจจัยแห่งความสำเร็จได้นำกระบวนการมีส่วนร่วมมาใช้ขับเคลื่อนนโยบายการปฏิบัติในระดับพื้นที่ การนำไปใช้ประโยชน์ คือ นำวิธีการสอบสวนโรคและนวัตกรรมใหม่ ๆ ไปอบรมความรู้เพิ่มพูนทักษะแก่ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เป็นต้นแบบให้หน่วยงานอื่นนำไปประยุกต์ใช้ในการควบคุมโรคระบาดสัตว์

ข้อเสนอแนะ ควรพัฒนาทักษะผู้นำในทุกมิติ สร้างพันธมิตรเครือข่ายองค์กรอื่น ๆ สร้างกระบวนการมีส่วนร่วม เพื่อสนับสนุนภารกิจให้สำเร็จตามเป้าหมาย ส่งเสริมพัฒนาให้บุคลากรคิดนอกกรอบทดลองสิ่งใหม่ ๆ และบูรณาการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ครบทุกภาคส่วน

คำสำคัญ: ยุทธศาสตร์ การพัฒนาสุขภาพสัตว์ กระบวนการมีส่วนร่วม

^{1/}สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 ตำบลบางกะดี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี